

Samrådsredogörelse Översiktsplan 2050 Norrtälje kommun

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
Läsanvisning	4
Hur har samrådet genomförts?	4
Marknadsföring	4
Dialogaktiviteter	5
Hur och var lämnades synpunkter?.....	5
FÖRÄNDRINGAR AV PLANFÖRSLAGET EFTER SAMRÅDET	7
Utvecklingsinriktningen	7
Mark- och vattenanvändning	7
Allmänna intressen	8
Redaktionellt.....	8
INKOMNA YTTRANDE OCH KOMMUNENS BEMÖTANDE	9
Länsstyrelsen Stockholms län	9
Samlad bedömning.....	9
Länsstyrelsens synpunkter på statliga och mellankommunala intressen	10
Mellankommunal samordning.....	14
Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL.....	21
Miljökonsekvensbeskrivningen	31
Övriga statliga aktörer	33
Lantmäteriet.....	33
Luftfartsverket	34
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	34
Sjöfartsverket.....	35
Skogsstyrelsen	36
Svenska kraftnät	37
Trafikverket.....	38
Vattenfall eldistribution ab	44
Regionala aktörer	44
Region Stockholm	44
Länsstyrelsen Uppsala län	48
Stockholms hamnar	48
Grannkommuner	50
Östhammars kommun	50
Vaxholms stad	50
Österåkers kommun	51
Kommunala instanser och politiska partier	51

Bygg- och miljönämnden Norrtälje kommun	51
Centerpartiet Norrtälje	54
Miljöpartiet Norrtälje.....	58
Vänsterpartiet Norrtälje.....	65
Sverigedemokraterna Norrtälje.....	68
Landsbygdsrådet Norrtälje kommun	69
Skärgårdsrådet Norrtälje kommun	74
Föreningar, organisationer och företag	78
Arholma byalags samfällighetsförening.....	78
Blidö-Frötuna skärgårdsförening	79
Estuna IF	80
Gräddö utvecklingsgrupp, Gräddö bys samfällighetsförening.....	81
H.E.L.M.S LRF	83
Häverö socialdemokratiska förening	85
Kvarnängsvägens vägförening	86
Lilltorps vägförening	87
LRF Norrtälje kommungrupp	87
Länna Bergshamra socialdemokratiska förening	89
Naturskyddsföreningen Roslagen	91
Riala byalag.....	95
Rådmansö nordost utveckling i samverkan (NORIS).....	96
Väddönävet.....	100
Rådmansö Frötuna företagarförening	105
Björkö landsbygdsutveckling	106
Holmen AB.....	108
Privatpersoner	110
Trafik på land och hav	115
Natur och friluftsliv	128
Bostäder	132
Samhällsservice	134
Sport och fritid	135
Vatten och avlopp.....	137
Miljö och klimat	139
Parker, torg och allmänna platser	140
Konst och kultur.....	140
Näringsliv och turism	140
Arkitektur och gestaltning	142
Energi	142
Kulturmiljö och landskapsbild	142
Trygghet och säkerhet.....	143
Övrigt	143

Inledning

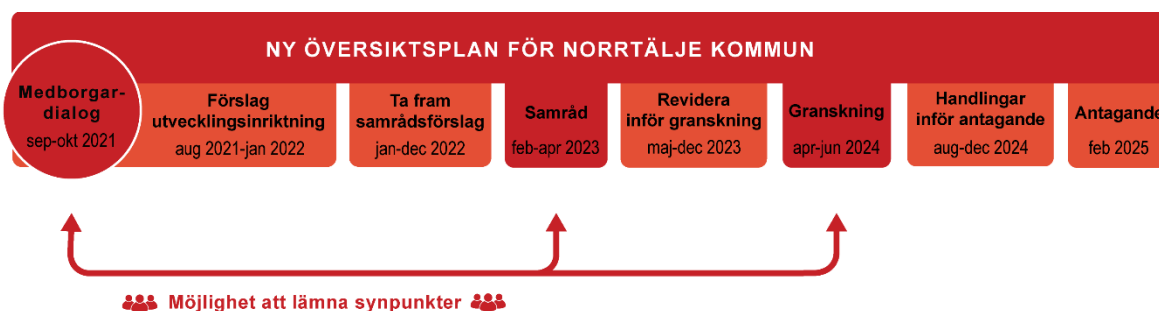
När ett förslag till översiktsplan upprättas ska kommunen enligt 3 kap. 8§ plan- och bygglagen (2010:900) samråda med länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, de andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget tillfälle att delta i samrådet. Samrådet syftar till att ge ett så bra beslutsunderlag som möjligt, samt att möjliggöra insyn och påverkan i översiktsplaneprocessen.

Under samrådet har myndigheter, privatpersoner, föreningar, företag med flera kunnat lämna synpunkter på översiktsplaneförslagets innehåll. I uppstartsfasen av arbetet med översiktsplanen genomfördes dessutom en inledande medborgardialog. Syftet var att ta reda på vad kommuninvånarna uppskattar särskilt i kommunen samt vad som kan förbättras till år 2050.

Parallellt med samrådet om den kommunomfattande Översiktsplan 2050 genomfördes även samråd om fördjupad översiktsplan för Norrtälje stad.

Efter att samrådsperioden är avslutad sammanställs samtliga synpunkter i en samrådsredogörelse. I samrådsredogörelsen bemöter kommunen synpunkterna och redovisar om översiktsplanen revideras med anledning av synpunkterna eller ej.

När planförslaget har reviderats ställs det ut på granskning. Då har återigen myndigheter, privatpersoner, föreningar, företag med flera möjlighet att lämna synpunkter. Under granskningen ska Länsstyrelsen avge sitt granskningsutlåtande.

Figur 1. Processen för arbetet med Översiktsplan 2050

Läsanvisning

I denna samrådsredogörelse redovisas och förklaras inledningsvis hur kommunen har genomfört samråd om förslaget till ny översiktsplan. De yttranden som inkommit under samrådet har sammanfattats och redovisas tillsammans med kommunens bemötanden. Yttranden från Länsstyrelsen Stockholms län, Övriga statliga aktörer, Regionala aktörer, Grannkommuner, Kommunala instanser och politiska partier samt Föreningar, organisationer och företag redovisas och bemöts var för sig. Synpunkter från Privatpersoner redovisas och bemöts samlat i en tematisk indelning i ett eget avsnitt.

Hur har samrådet genomförts?

Samrådet pågick under nio veckor mellan 27 februari och 30 april 2023. Det har funnits möjlighet att inkomma med synpunkter på planförslaget via olika kanaler och i flera olika former för att nå en så bred målgrupp som möjligt. Missiv om samrådet har skickats ut till cirka 100 myndigheter, kommuner, företag och föreningar.

Samrådshandlingarna har funnits tillgängliga under hela samrådsperioden i digitalt format på Norrtälje kommuns hemsida. Översiktsplanen, med tillhörande hållbarhetsbedömning, har funnits tillgänglig dels i pdf-format för nedladdning, dels på kommunens digitala översiktsplaneplattform. Den digitala översiktsplanen är webbsidesbaserad med tematiskt och geografiskt kategoriserade texter samt en interaktiv plankarta som visar föreslagen utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändning, samt hänsynskartor med riksintressen och andra allmänna intressen som har bedömts ha en väsentlig betydelse för mark- och vattenanvändning och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Samrådsförslaget har funnits tillgängliga i tryckt form med blädderexemplar samt affischer med plankartans olika delar på följande av kommunens bibliotek: Norrtälje stad, Rimbo, Hallstavik, Vaddö (Älmsta), Herräng, Bergshamra, Edsbro, Rånäs.

Marknadsföring

För att få ett så brett och stort deltagande som möjligt har Norrtälje kommun annonserat och marknadsfört samrådet om Översiktsplan 2050 i flera olika kanaler.

- Annonsering i Norrtälje Tidning
- Annonsering i NU i Roslagen
- Affischering på anslagstavlor runtom i kommunen
- Utdelning av flygblad i samband med torgdialoger
- Geografiskt riktade annonser på Facebook och Instagram
- Inlägg på Norrtälje kommuns sociala mediekanaler på Facebook och Instagram
- Norrtälje kommuns hemsida: Senaste nytt samt på sidan för Översiktsplan 2050

I uppstartsfasen av arbetet med Översiktsplan 2050 genomfördes i september – oktober 2021 en inledande medborgardialog. Syftet var att ta reda på vad kommuninvånarna uppskattar särskilt i kommunen samt vad som kan förbättras till år 2050.

Dialogaktiviteter

Kommunen genomförde en turné med syfte att informera om planförslaget samt besvara frågor från allmänheten. Framtidsturnén bestod av samrådsmöten i öppet hus-form och hölls på nio olika platser i kommunen; Norrtälje stad (kommunhuset och rådhuset), Älmsta (matsalen Elmstaskolan), Bergshamra (bygdegården), Edsbro (matsalen Edsbro skola), Hallstavik (Folkets hus), Rådmansö (Rådmansö bygdeförening), Rimbo (Rimbo kulturscen Opalen) och Svanberga (Svanberga sporthall). Såväl tjänstepersoner som politiker representerade kommunen under framtidsturnén. Vid dessa samrådsmöten närvarade omkring 20-70 personer per tillfälle, sammanlagt cirka 430 personer. Samrådsmötena besöktes främst av äldre personer. Det hölls även torgdialoger i samband med samrådsmötena i Hallstavik, Rimbo och Norrtälje. Vid dessa tre torgdialoger delades flygblad med information om samrådet ut. Utöver de allmänna dialogtillfällena genomfördes ett antal riktade dialoger med föreningar/organisationer och skolklasser. Genom de riktade dialogerna nådde kommunen ut till fler ålders- och intressegrupper som komplement till samrådsmötena under turnén.

I tillägg till de fysiska dialogerna hölls en direktsänd frågestund på sociala medier där allmänheten fick möjlighet att få svar på frågor och diskutera synpunkter i sändningens kommentarsfält. Sammanlagt inkom 122 synpunkter via sociala medier varav 82 stycken berörde den kommunomfattande Översiktsplan 2050.

Hur och var lämnades synpunkter?

Under samrådsperioden fanns det möjlighet att lämna synpunkter via den interaktiva plankartan på Norrtälje kommuns hemsida. Både platsspecifika synpunkter och synpunkter om olika teman, exempelvis trafik, bostäder, natur- och friluftsliv m.m. Under samrådet inkom cirka 1300 yttranden, varav cirka 1140 berörde den kommunomfattande Översiktsplan 2050. Resterande synpunkter berörde fördjupad översiktsplan för Norrtälje stad, som var ute på samråd samtidigt som Översiktsplan 2050.

Cirka 1 000 av de 1 140 yttranden lämnades i den digitala kartan. Resterande synpunkter berörde fördjupad översiktsplan för Rimbo, för vilken det genomfördes utställning parallellt.

Synpunkter som lämnades i den digitala kartan var anonyma och det fanns ingen begräsning i hur många synpunkter en person fick lämna. Detta innebär att samma person kan ha lämnat många synpunkter. Enbart det faktum att många synpunkter gällande en och samma sak eller plats inkommit betyder inte nödvändigtvis att synpunkten är representativ för många kommuninvånare. Exempelvis har ett förhållandevis oproportionerligt stort antal snarlika synpunkter inkommit gällande utveckling på Löparö.

Vid fem av samrådsmötena fanns det möjlighet att lämna skriftliga synpunkter på plats genom en enkät i pappersform. Denna möjlighet gavs för att fånga upp synpunkter från de som var mindre benägna att lämna synpunkter via de digitala kanalerna, och på så vis möjliggöra så brett deltagande som möjligt i samrådet.

Omkring 80 yttranden lämnades i kommentarsfälten på kommunens inlägg på sociala medier gällande översiktsplanen. Kommunens avsikt var ursprungligen inte att folk skulle lämna sina synpunkter direkt i kommentarsfälten. För att inte gå miste om dessa synpunkter beslutade kommunen att betrakta synpunkterna i kommentarsfälten som formella yttranden.

Samtliga yttranden från samrådet finns tillgängliga hos Norrtälje kommun och kan lämnas ut på begäran.

Förändringar av planförslaget efter samrådet

Översiktsplanen har reviderats efter samrådet avseende både utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändning, redovisning av allmänna intressen och redaktionellt. Nedan redovisas de största ändringarna.

Utvecklingsinriktningen

- De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta har utvecklats utifrån regional gröna infrastruktur.
- Ett av avsnitten har bytt namn från Blå och gröna strukturer till Natur och friluftsliv.
- Kommunens syn på väsentligt samhällsintresse för att kunna exploatera jordbruksmark har reviderats till att gälla de orter som markeras i utvecklingsinriktningen.
- Föreslagen vägfärja över Björköfjärden (Simpnäs-Arholma) har utgått.

Mark- och vattenanvändning

- Sammanhängande bebyggelse har definierats som minst 20 hus istället för SCB:s definition av tätort och småort. Skillnaden mellan sammanhängande bebyggelse och sammanhållen bebyggelse har förtydligats.
- Flera mindre utbyggnadsområden från äldre gällande fördjupningar av översiktsplanen har utgått då de utifrån dagens lagstiftning och synsätt om lämplig markanvändning inte bedöms vara lämpliga för ny bebyggelse.
- Tre större utbyggnadsområden för bostäder på landsbygden har också utgått (Vid Pläng, Lovisedal och Malstaby) då de inte ligger i linje med utvecklingsinriktningen.
- Den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik har utgått. I stället föreslås utvecklingsområde för verksamheter/industri inom det området. Området för vindkraft väster om Hallstavik utvidgas så att alla befintliga verk ingår i området.
- Flera utbyggnadsområden har tillkommit utifrån positiva planbesked som kommunen har lämnat och utifrån en bedömning om lämplig markanvändning i linje med utvecklingsinriktningen.
- Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri nära Kapellskärs hamn har utvidgats i anslutning till hamnen.
- Allmänna farleder (utöver de som är av riksintresse) har lagts till.
- Den sträckning av riksväg 77 som förordas av Trafikverket har lagts till.

- Naturresevat har lagts till som områden för natur- och friluftsliv i markanvändningskartan.

Allmänna intressen

- Ställningstaganden om exploatering av jordbruksmark har reviderats och kompletterats med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden.
- Påverkan på olika riksintressen har förtydligats.
- Översiktsplanen har uppdaterats utifrån nya underlag såsom förslag till ny bryggplan, riktlinjer för bostadsförsörjning, Havs- och vattenmyndighetens förslag till ändrad havsplan, kartunderlag om risker för ras, skred och erosion från SGU, kartor om VA-situationen i kommunen, uppdaterade beslut om riksintressen m.fl.
- Översiktsplanen har utvecklats utifrån några av de åtgärdsförslag som föreslogs i hållbarhetsbedömningen, bland annat att ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO) redovisas på karta samt tydligare riktlinjer om våtmarker och andra värdefulla naturområden.
- Översiktsplanen har reviderats så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.
- Skärgårdens förutsättningar har lyfts fram i ett nytt avsnitt om kust och skärgård. Viktiga funktioner vid replipunkter och kärnöar har förtydligats.

Redaktionellt

- Upplägget av kapitlet Mark- och vattenanvändning utgår från respektive ort i stället för respektive kategori användning.
- Kommunens syn på klimatpåverkan och klimatanpassning har lyfts fram och utvecklats i ett eget kapitel istället för ett avsnitt under Miljö, hälsa och säkerhet.
- Översiktsplanen har kompletterats med en läshjälp för att underlätta för läsaren att förstå upplägget av översiktsplanen i såväl det digitala som analoga formatet.
- Översiktsplanen har förtydligats avseende vilka delar av gällande fördjupningar som har arbetats in i översiktsplanen samt kommunens avsikt med fortsatt översiktsplanering i form av nya fördjupningar, program och förstudier.
- Översiktsplanen har förtydligats genom ett flertal mindre redaktionella ändringar, bland annat avseende att säkerställa miljö kvalitetsnormerna, Seveso-anläggningar, vikten av lokal livsmedelsproduktion, krisberedskap, lokalisering av idrottsplatser/aktivitetsparker, strategier för att vända dagens trend av en åldrande befolkning, vikten av breddat bostadsutbud m.m.

Inkomna yttranden och kommunens bemötanden

Länsstyrelsen Stockholms län

Samlad bedömning

Länsstyrelsen anser att planförslaget är väl genomarbetat, vilket inte minst gäller den digitala versionen som har en tillgänglig, lättnavigerad och pedagogisk struktur.

Kommunen beskriver en tydlig och övergripande utvecklingsinriktning utifrån valda strategier med bland annat utveckling i en hållbar takt, kopplingar till andra kommuner och Östersjöregionen samt stimulering av tillväxt i kommunen. Utvecklingsinriktningen tillsammans med ställningstaganden för de allmänna intressena för pågående, utvecklad och ändrad mark- och vattenanvändning utgör en positiv ansats till vägledning för efterföljande planering. Vidare överensstämmer utvecklingsinriktningen i stort med Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050.

Gällande riksintressena och främst riksintresset för kulturmiljövården behöver planen förtydligas med hur kommunen avser att tillgodose och tillvarata riksintressena för att undvika att risk för påtaglig skada uppstår på dessa riksintressen. Länsstyrelsen önskar vidare att det i översiktsplanen tydligare framgår hur kommunen ska hantera klimatrisker, både för utvecklingsområden och befintlig bebyggelse. Kommunen behöver också utveckla motiveringar för ianspråktagande av jordbruksmark för att planen ska utgöra stöd i kommande lämplighetsbedömningar. För att uppnå de bostadsmål som den regionala utvecklingsplanen angett behöver kommunen arbeta vidare med aktuella riktlinjer för bostadsförsörjning samt underlag för hur kommunen kan möta den behovsbaserade bostadsbristen.

Eftersom översiktsplanen ska ersätta ett par av kommunens fördjupningar av översiktsplan bör kommunen förtydliga vilka delar av planerna som arbetats in i Översiktsplan 2050 samt vilka delar som tagits bort. Detta kan särskilt utgöra stöd vid bedömningar kopplat till avgränsningar inom berörda riksintresseområden för 3 och 4 kap. MB.

Länsstyrelsen anser också att de rekommendationer som framförts i hållbarhetsbedömningen utgör ett bra underlag för vidare utveckling av planförslaget.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende att översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt. Kommunen anser att ett riksintresse är tillgodosett om ÖP inte redovisar några anspråk på förändring inom eller i direkt anslutning till området. Kommunens förhållningssätt beskrivs därför endast om de riksintressen där ÖP redovisar anspråk på förändring.

Avseende riksintresse för kulturmiljövården, klimatrisker, jordbruksmark och bostadsmål – se nedan under respektive avsnitt.

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka delar av gällande fördjupningar som har arbetats in i översiktsplanen. Översiktsplanen förtydligas också avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Länsstyrelsens synpunkter på statliga och mellankommunala intressen

Riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB

I översiktsplanen framhåller kommunen att Riksantikvarieämbetet har reviderat tre riksintresseområden för kulturmiljövården i Norrtälje kommun. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang förtydliga att en revidering av samtliga av Stockholms läns riksintressen för kulturmiljövård har genomförts av Länsstyrelsen i Stockholms län och i detta sammanhang även samtliga riksintressen inom Norrtälje kommun. Det fortsatta planarbetet behöver förhålla sig till de nya besluten.

Planförslaget föreslår ny bebyggelse inom riksintresseområden för kulturmiljövård på flera platser i kommunen. För att säkerställa att inga värden går förlorade vid planerad markanvändning är det viktigt att översiktsplanen tydliggör hur kulturmiljövården ska värnas och bevaras. Det bör tydligt framgå när föreslagen bebyggelseutveckling kan innebära en risk för påtaglig skada på riksintresset. Översiktsplanen bör även vara vägledande när ytterligare utredningar och åtgärder kan behövas för att undvika negativ påverkan på riksintresset.

För Hallstavik [AB 96] bör översiktsplanen redovisa hur planerad bebyggelse i centrum kan påverka riksintressets uttryck samt hur kulturmiljövården ska värnas och eventuella negativa konsekvenser mildras.

För de delar av planförslaget som berörs av riksintressena Malstaby Malsta [AB 83] och Edsbro (Skebobruk och Edsbro [AB 93] AB93) och Estuna-Lohärad [AB 86] behöver kommunen redovisa hur planförslagets bebyggelseutveckling påverkar riksintressena samt ge vägledning vilka åtgärder som ska vidtas för att mildra negativ påverkan. Särskilt Estuna-Lohärad [AB 86] behöver uppmärksammas då redovisning av riksintresset saknas i samrådsförslaget och bebyggelseutveckling i Svanberga kan innebära skada på riksintresset.

Eftersom det saknas underlag och motivering gällande riksintressena för kulturmiljövården samt varför de enligt kommunens bedömning inte påverkas negativt kan Länsstyrelsen inte utsluta att föreslagen bebyggelse påtagligt skadar dessa riksintressen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen rättas avseende Länsstyrelsens beslut om revidering av riksintressen för kulturmiljövården.

Översiktsplanen förtydligas avseende hänsyn till riksintressets värden vid utveckling av Hallstaviks centrum och Malstaby. Översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt. Översiktsplanen förtydligas också om att kommunen avser att sträva efter att påverkan på riksintresset för kulturmiljö i Hallstavig så långt möjligt begränsas vid utbyggnad av riksintressant industri enligt gällande detaljplan.

Översiktsplanens utbyggnadsområden påverkar inte riksintresse för kulturmiljövården i Edsbro eller Svanberga. Samtliga riksintresseområden redovisas i översiktsplanen.

Riksintresse för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § MB

Länsstyrelsen noterar att det i planförslaget saknas en redogörelse för hur den föreslagna bebyggelseutvecklingen på Arholma påverkar riksintresset för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken (Stockholms skärgård; yttre delen). Kommunen bör redovisa hur bebyggelseutvecklingen kan anpassas för att undvika påtaglig skada på riksintresset för friluftsliv och naturvård.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att endast ett fåtal av de föreslagna utvecklingsområdena på Arholma kvarstår. Översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt.

Riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB

Väg

I planförslaget anger kommunen att väg 77 ska utgöra riksintresse för kommunikation. Trafikverket har nyligen fattat beslut gällande väg 77 och att den utgår som riksintresse. Arbete pågår med planer för ombyggnation av väg 77 men översiktsplanen bör redovisa aktuell sträckning för väg 77 till dess att något annat beslut rörande vägen har fattats. Se även Trafikverkets yttrande som bifogas i sin helhet.

Luffart

Avsnittet riksintresse för kommunikationer bör uppdateras med en text om att kommunen berörs av riksintressena för Bromma och Arlanda flygplats gällande influensområde för hinderytor. Det bör även framgå av översiktsplanen att kommunen behöver samråda med respektive flygplats, Luffartsverket och Försvarmakten. Luffart och totalförsvaret är

exempel på verksamheter som kan påverkas av lokalisering av höga byggnader/föremål inom influensområdet. Se även Luftfartsverkets yttrande som bifogas i sin helhet.

Sjöfart

I planförslaget redovisar kommunen att allmänna farleder är av riksintresse för sjöfarten. Planförslaget bör justeras gällande för vilka farleder det gäller eftersom inte alla leder utgör riksintresse. Se Sjöfartsverkets yttrande som bifogas i sin helhet. Länsstyrelsen hänvisar till Sjöfartsverkets yttrande gällande aktuella farleder.

Kommunens bemötande

Kommunen anser att riksväg 77 ska vara av riksintresse. Översiktsplanen revideras så att både kommunens syn på lämplig ny sträckning av riksväg 77 och Trafikverkets föreslagna sträckning framgår av mark- och vattenanvändningskartan.

Översiktsplanen kompletteras med att kommunen berörs av influensområde för hinderytor för Bromma och Arlanda flygplats och att kommunen ska samråda med respektive flygplats, Luftfartsverket och Försvarmakten.

Översiktsplanen kompletteras avseende allmänna farleder som inte är av riksintresse (hänsynskarta) och felaktigheter om farleder rättas.

Riksintresse för energiproduktion - vindbruk enligt 3 kap. 8 § MB

Kommunen anser att riksintresset för vindbruk vid området Svenska Björn inte bör stå kvar som riksintresse. Kommunen motiverar sitt ställningstagande utifrån att det inom området även finns riksintresseanspråk för totalförsvaret samt höga naturvärden och sjöfartens intressen. Det stämmer att om ett område behövs för totalförsvarets anläggningar så ska försvarsintresset ges företräde framför andra riksintressen. Länsstyrelsen delar Energimyndighetens synpunkt gällande hantering av riksintresset, det vill säga kommunen behöver beakta att riksintressets innebörd och omfattning prövas i samband med om t.ex. beslut om ändrad mark- och vattenanvändning enligt PBL. Vid prövning av ett ärende avgörs det slutligen om en åtgärd påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna (Se även Energimyndighetens yttrande som bifogas i sin helhet).

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras avseende riksintresse för vindbruk vid Svenska Björn och förtydligas med att frågan om motstående riksintressen prövas i en efterföljande prövning av ett specifikt projekt.

Riksintresse industriell produktion enligt 3 kap. 8 § MB

I Norrtälje kommun är området för Hallsta pappersbruk utpekad som riksintresse för industriell produktion. I översiktsplanen föreslår kommunen att avgränsningen av riksintresset sammanfaller med gällande detaljplan för utveckling av pappersbruket. Tillväxtverket arbetar med en översyn av området gällande avgränsning och värdebeskrivning och beslut om reviderat underlag väntas under 2023. I det fortsatta planarbetet med anpassning till riksintresset (både riksintresset för industriell produktion och riksintresset för kulturmiljövården i Hallstavik) kan Länsstyrelsen och Tillväxtverket vara behjälplig.

Kommunens bemötande

Kommunen har haft särskilt möte med Länsstyrelsen, Tillväxtverket och Holmen (Hallsta pappersbruk) i september 2023 för att klargöra lämplig avgränsning av riksintresset för industriell produktion. Kommunen avser att inkludera Tillväxtverkets värdebeskrivning för riksintresset när det är färdigt. Gällande detaljplan bedöms utgöra lämplig avgränsning.

Översiktsplanen förtydligas om att kommunen avser att sträva efter att påverkan på riksintresset för kulturmiljö i Hallstavik så långt möjligt begränsas vid utbyggnad av riksintressant industri enligt gällande detaljplan.

Riksintresse för kust- och skärgård enligt 4 kap. 1–2 samt 4 §§ MB

Hela ytterskärgården, Norrtäljeviken, Vaddö kanal och viken in till Hallstavik utgör riksintresse för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (4 kap. miljöbalken). Sedan Länsstyrelsens granskningsyttrande från 2013 har kommunen gjort justeringar i den geografiska avgränsningen. Kommunen bör redovisa grunderna för den precisering som nu gjorts för att förtydliga att avgränsningen utgått från det unika natur- och kulturlandskapet som kustområdet karaktäriseras av. För att översiktsplanen ska utgöra vägledning vid lämplighetsprövning vid eventuell tillkommande bebyggelse behöver kommunen precisera riksintressets natur- och kulturvärden samt vilka egenskaper som bör värnas.

Vad gäller riksintresset för de samlade natur- och kulturvärdena i kustområdet och skärgården ska ny bebyggelse i första hand tillkomma genom komplettering till befintlig bebyggelse. I planförslaget behöver kommunen därför redogöra för hur riksintresset tillgodoses vid föreslagna bebyggelseutveckling som inte kan anses vara kompletteringar till befintlig bebyggelse, exempelvis utifrån den föreslagna utvecklingen på Arholma.

Kommunens bemötande

Det har funnits två olika avgränsningar av riksintresse för kust- och skärgård; ÖP 2040 från 2013 har haft en avgränsning och FÖP Skärgården från 2005 en annan. I förslaget till ny översiktsplan har kommunen utgått från Länsstyrelsens granskningsyttrande till ÖP 2040 och därför valt att återgå till FÖP skärgårdens avgränsning.

Vilka värden som ska värnas inom riksintressen ska beskrivas av riksintressemyndigheterna – inte av kommunen.

Översiktsplanen revideras så att endast ett fåtal av de föreslagna utvecklingsområdena på Arholma kvarstår. Översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt.

Tolkning av begreppet "befintliga tätorter" enligt 4 kap MB

Bestämmelserna i 4 kap. första stycket p 2 och 2-6 §§ MB utgör inte hinder för bland annat utveckling av befintliga tätorter. Kommunen redovisar att det utöver sådana tätorter finns flera bebyggelsegrupper som är nära att definieras som tätort och att kommunens syn är att dessa småorter bör ses som sådana tätorter som avses i 4 kap. 1 § första stycket p 2. MB, där det aktuella undantaget anges. Länsstyrelsen delar inte kommunens uppfattning vad gäller tolkningen att vissa bebyggelsegrupper är nära att definieras som tätorter och att de ska definieras som tätort. Övriga utvecklingsorter utgör mindre byar eller bebyggelsegrupper och där ska bestämmelserna i 4 kap 1, 2 och 4 §§ MB tillämpas.

Länsstyrelsen delar kommunens syn gällande att tillkommande permanentbostäder bör styras till platser där det finns tillgång till kollektivtrafik och service. I bedömningen av om ny bebyggelse inom kommunens kustområde och skärgård är lämplig i omfattning, lokalisering och utformning ska 4 kap 1, 2 och 4 §§ MB ska tillämpas. Prövningen mot miljöbalkens bestämmelser får i dessa fall ske i det enskilda ärendet.

Kommunens bemötande

Kommunen vidhåller sin syn att några bebyggelsegrupper som är nära att definieras som tätort bör ses som tätort. Eventuell påverkan på riksintressets värden prövas i varje enskilt ärende. Översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt.

Mellankommunal samordning

Regional och mellankommunal grönstruktur

Kommunen behöver komplettera planförslaget för att det ska gå att bedöma föreslagen markanvändnings påverkan på regional- och mellankommunal grön infrastruktur samt de delar av den regionala utvecklingsplanens gröna infrastruktur som är utpekade i kommunen.

I kartan för utvecklingsinriktning finns gröna strukturer redovisade inom kommunen samt till angränsande kommuner. Länsstyrelsen saknar en redovisning av hur dessa stråk har valts, vilket underlag det bygger på och vilka naturtyper som kopplas till stråken. Kommunen beskriver övergripande att känsliga natur- och kulturmiljöer ska värnas samt att de gröna strukturerna ska ses i ett regionalt sammanhang. Planförslaget bör redovisa hur kommunen ska förhålla sig till stråken i den fortsatta planeringen. Länsstyrelsen har tagit fram regional

handlingsplan för grön infrastruktur samt kartor och underlag som kommunen bör använda i sin bedömning av hur planförslaget påverkar grön infrastruktur på regional och mellankommunal nivå. Planförslaget kan med fördel även innehålla riktlinjer för hur detta ska genomföras.

Länsstyrelsen ser att risk finns för att planförslagens spridda bebyggelse på landsbygden kan ge negativa kumulativa effekter på naturvärden och den biologiska mångfalden, detta utifrån ett lokalt, regionalt och mellankommunalt perspektiv.

Regional handlingsplan för grön infrastruktur och kartor och underlag finner ni här: Grön infrastruktur | Länsstyrelsen Stockholm (lansstyrelsen.se)

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om grön infrastruktur (hänsynskarta). De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta utvecklas utifrån den regionala gröna infrastrukturen. Översiktsplanen kompletteras också med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO).

Kommunen vill att hela kommunen ska växa och att olika orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. I efterföljande planarbeten och inför bygglov krävs vidare utredningar, exempelvis gällande naturvärden för att avväga olika intressen på ett balanserat sätt.

Strandskydd

I ett par av de områden där kommunen föreslår ändrad markanvändning för bostadsbebyggelse råder strandskydd. Det gäller framför allt på Arholma men även i exempelvis Svanberga, Bergshamra (Mora) och Lovisedal. I översiktsplanen har kommunen inte motiverat skälen till att inanspråkta strandskyddad mark. Länsstyrelsen vill poängtera att det för upphävande av eller dispens från strandskyddet krävs särskilda skäl, vilka finns redovisade i 7 kap. 18 c § MB. Prövningen av strandskyddsupphävande i detaljplaner ska även alltid omfatta bedömningen, enligt 4 kap. 17 § PBL, varför intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses i planen väger tyngre än strandskyddsintresset. Det omfattar både påverkan på det allemansrättsliga syftet och på djur- och växtlivet. Till granskningsskedet efterfrågar Länsstyrelsen tydligare ställningstaganden till hur kommunen ser på utvecklingen av utpekade områden för ändrad markanvändning i förhållande till strandskyddet. Ställningstagandet bör även inkludera hur kommunen avser värna strandskyddet i syfte att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten samt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden.

LIS-områden

Kommunen anger att de vill utreda förutsättningarna till att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) enligt 7 kap. 18 e § MB. Syftet med bestämmelsen i miljöbalken är att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden

som har god tillgång på strandområden och där viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. Behovet av att stimulera en sådan utveckling finns främst i landsbygdsområden som inte är belägna i närheten av stora tätorter (prop. 2008/09:119 s 63). Grundprincipen är att de områden som genom översiktsplanen, eller genom ett tillägg till denna, utpekade som lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, inte ska hysa sådana värden för friluftslivet eller den biologiska mångfalden att strandskyddets syften inte kan säkerställas på längre sikt. Redovisningen i översiktsplanen bör göras efter en bred kartläggning och inventering av en kommuns strandområden och en samlad bedömning av vilka områden som bedöms vara lämpliga för att främja en utveckling av landsbygden (prop. 2008/09:119 s 56).

Utifrån kriterierna i 7 kap. 18 e § MB kan Länsstyrelsen konstatera att det i stora delar av kommunen inte är möjligt att peka ut LIS-områden. Det gäller framför allt hela kommunens kuststräcka som helt är undantagen möjligheten till utpekande av LIS-område genom bestämmelsen i 7 kap. 18 e § p 4 MB. Även i de områden som omfattas av bestämmelser enligt 3 kap. 2, 6 §§ och 4 kap. MB är möjligheterna att peka ut dessa som LIS mycket begränsade. Det framgår av regeringens proposition (prop. 2008/09:119 s.66) att avsikten med kriterierna för landsbygdsutveckling var att begränsa möjligheterna att tillämpa reglerna i områden där det råder ett högt bebyggelsestryck eller där strandskyddsvärdena är särskilt höga. Länsstyrelsen vill framhålla att Stockholmsregionen är en expanderande region med ett mycket starkt bebyggelsestryck på regionens stränder. Med tanke på de speciella förhållanden som råder i en storstadsregion som Stockholm anser Länsstyrelsen att det därför endast i undantagsfall kan vara möjligt för kommunen att peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att inga föreslagna utvecklingsområden går in i strandskyddade områden. Undantag är utvecklingsområden med pågående detaljplaner där frågan om strandskydd hanteras i detaljplanen och utvecklingsområde för verksamheter/industri på västra sidan om Edeboviken i Hallstavik där befintlig järnväg bedöms utgöra barriär mot strandlinjen.

Översiktsplanens riktlinje om att värna strandskyddets värden utvecklas med att det rörliga friluftslivet särskilt ska beaktas.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN)

Kommunen behöver utveckla ställningstaganden samt riktlinjer gällande hur miljö kvalitetsnormer för vatten kan följas. Utifrån föreslagen bebyggelseutveckling behöver berörda yt- och grundvattenförekomster, dess status samt miljö kvalitetsnormer redovisas.

Vidare behöver kommunen beskriva hur möjligheten att följa miljö kvalitetsnormerna påverkas av planen och vilka åtgärder som behövs in för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Kommunen behöver även säkerställa att planförslaget inte står i konflikt med eller försvårar de åtgärder som föreslås i vattenplanen (2022). I hållbarhetsbedömningen framhålls att de stora belastningskällorna för ytvattenförekomster i Norrtälje är påverkan från jordbruk samt från enskilda avlopp. Översiktsplanen bör redovisa hur kommunen avser minska denna påverkan med hänsyn till miljö kvalitetsnormerna. Utifrån en mellankommunal samverkan behöver avrinningsområden som delas med andra kommuner redovisas. Exempelvis Åkerströmmens, Skeboåns och Loåns avrinningsområden. Detta gäller också ett antal kustvattenförekomster (Galtfjärden, Singöfjärden, Norrfjärden, Östhammars kustvatten, Yxlaområdet, Skatfjärden, Svartlögefjärden, Kallskärsfjärden och Ormskärsfjärden). Kommunen bör redogöra för hur planen påverkar vattenförekomster som ligger i andra kommuner samt eventuella åtgärder som planeras för att förbättra status i dessa vatten. Om det finns målkonflikter eller kumulativa effekter i sammanhanget så ska dessa belysas.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen redovisar yt- och grundvattenförekomster, dess status och miljö kvalitetsnormer i hänsynskartor med länkar till VISS. Översiktsplanen förtydligas med att kommunen avser att bedriva tillsyn och samarbeta med jordbrukare för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar var det är bristfällig VA-situation i olika delar av kommunen (hänsynskarta).

Översiktsplanen kompletteras också med avrinningsområden för vattendrag (hänsynskarta) och att kommunen avser att ha ett förvaltningsövergripande arbetssätt som arbetar systematiskt med att genomföra lokala åtgärdsprogram för vatten utifrån ett avrinningsområdesperspektiv i kommunens alla vattenområden. På sikt är det önskvärt att en förvaltningsövergripande funktion och organisation för vatten även inkluderar kommunens ansvar för klimatanpassning och skyfall, VA och dagvattenhantering.

Hälsa och säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion

Buller

Kommunen bör komplettera planförslaget med hur kommunen avser att följa förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader (trafikbullerförordningen). Riktlinjerna bör kompletteras med rekommendationer gällande hur ny bebyggelse kan placeras och utformas för att skapa goda boendemiljöer. Förutsatt att riktlinjer och rekommendationer om lokalisering, placering och utformning av bostäder finns med tidigt i planeringen ger kommunen förutsättningar för att skapa en god ljudmiljö utifrån kraven i trafikbullerförordningen. På sätt kan översiktsplanen även vara vägledande för att skapa god ljudmiljö i bygglovsärenden utanför detaljplanlagda områden.

Förorenade områden

Kommunen har gjort en bra och övergripande redovisning av föroreningsituationen inom kommunen. Planförslaget kan dock kompletteras med mer detaljerad redovisning för

föroreningsituationen. Exempelvis utifrån EBH-stödet (Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden). Utifrån ett sådant underlag kan kommunen bedöma vilka områden som inte är lämpliga för bebyggelseutveckling med hänsyn till risker kopplat till föroreningar. Eftersom Norrtälje kommun har många vattentäkter med enskilda VA-lösningar kan mer detaljerad kunskap om exempelvis föroreningar nära vattentäkter uppmärksammas i planförslaget. På så sätt kan översiktsplanen även vara vägledande i bygglovsärenden utanför detaljplanelagda områden.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas med en läshjälp där det förklaras att översiktsplanen inte anger riktlinjer om sådant som regleras i lag eller förordning.

Översiktsplanen redovisar potentiellt förorenade områden (hänsynskarta).

Transporter med farligt gods, Sevesoverksamheter och andra riskfyllda verksamheter

Genom att redovisa vart föreslagen bebyggelseutveckling kan stå i konflikt med riskkällor kan planen tydligare utgöra ett stöd för efterföljande planering. Detta har kommunen exempelvis gjort i texten om Edsbro där kommunen föreslår ändrad användning till bostadsbebyggelse i närheten av rekommenderad led för transporter med farligt gods. Länsstyrelsen saknar en sådan redovisning för andra delar av kommunen där utpekade utvecklingsområden ligger nära riskkällor.

I planförslaget hänvisar kommunen till Länsstyrelsens riktlinjer för hantering av farligt gods, Riskhantering i detaljplaneprocessen som är från 2006. Kommunen bör i första hand utgå från de riktlinjer som Länsstyrelsen tog fram 2016, Riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar där det transporteras farligt gods, Länsstyrelsen Stockholm (lansstyrelsen.se). Riktlinjerna redovisar rekommenderade skyddsavstånd mellan transportleder för farligt gods och olika typer av markanvändning. Kommunen anger att risker ska beaktas vid planläggning inom 150 meter från rekommenderad transportled för farligt gods. Länsstyrelsen vill påminna om att kommunen behöver beakta risker med transporter av farligt gods oavsett om transportleden är rekommenderad eller inte, i de fall det är sannolikt att transporter av farligt gods förekommer. Inom kommunen finns både Sevesoanläggningar och så kallade farliga verksamheter enligt lagen om skydd mot olyckor, SFS: 2003:778. Länsstyrelsen anser att det behöver framgå av översiktsplanen att riskerna behöver beaktas vid ny markanvändning intill dessa verksamheter samt att skyddsavstånd och andra åtgärder kan krävas vid ny bebyggelse i verksamheternas närhet. Riskerna behöver även beaktas intill andra verksamheter som hanterar större mängder brandfarliga, explosiva eller giftiga ämnen, till exempel drivmedelsstationer. Länsstyrelsens rapport Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer (2000) ger stöd vid planläggning av eller intill drivmedelsstationer. Sevesoanläggningar och farliga verksamheter bör redovisas i den digitala kartan för att ge ett ökat stöd för efterföljande planering.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka aspekter som kommunen ser behöver beaktas i respektive utvecklingsområde för att tydliggöra eventuella motstående intressen, riskkällor mm.

Översiktsplanen rättas avseende Länsstyrelsens riktlinjer för hantering av farligt gods.

Översiktsplanen förtydligas avseende att det kan förekomma farligt gods även på vägar som inte är utpekade som transportled för farligt gods och att det kan förekomma risker som behöver beaktas även vid andra verksamheter än vid Sevesoanläggningar eller farliga verksamheter.

Översiktsplanen förtydligas också så att det framgår vilka av de tillståndspliktiga verksamheterna som är Seveso-anläggning.

Översvämnings - geotekniska och klimatrelaterade risker

Det digitala kartunderlaget i mark- och vattenanvändningskartan som kommunen tagit fram för översiktsplanen ger en bra vägledning för planering av ny bebyggelse med hänsyn till översvämningsrisk. Där redovisas områden inom kommunen som ligger under Länsstyrelsens rekommenderade nivå för ny bebyggelse med hänsyn till översvämningsrisk från Östersjön samt nivån för 100-årsflöde, 200-årsflöde och BHF för sjöar och vattendrag. Som underlag till skyfallshantering har skyfallskarteringar för Norrtälje stad och Rimbo tagits fram. En kommunövergripande skyfallskartering saknas i dagsläget. Därför går det inte att bedöma översvämningsrisken på grund av skyfall utanför Norrtälje och Rimbo. Kommunen bör komplettera Riktlinjer klimat med att ny bebyggelse ska utformas så att den inte tar skada vid 100-årsregn med en klimatafaktor, det vill säga ett klimatanpassat regn. Läs mer i Rekommendationer för hantering av översvämnning till följd av skyfall, Länsstyrelsen Stockholm. Länsstyrelsen anser att kommunen bör förtydliga vilka de riskutsatta platserna är och vilka områden som inte anses vara lämpliga att bebygga för att underlätta efterföljande planering.

I planförslagets riktlinjer för klimat framhåller kommunen att riskområden för ras och skred ska hanteras tidigt i planeringen. Kommunen har även identifierat erosionskänsliga strandområden utifrån SGU:s översiktliga kartunderlag. Planförslaget bör dock kompletteras med om det finns ras- och skredkänsliga områden och vilken geografisk utbredning dessa områden har. Länsstyrelsen kan inte tyda om den digitala mark- och vattenanvändningskartan redovisar detta. Vidare behöver kommunen ta ställning till hur klimatförändringar påverkar skredrisken.

Sedan bestämmelser om klimatrelaterade risker infördes i PBL (3 kap. 5 §) finns krav på att kommunen i översiktsplanen ska redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämnning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Det digitala kartunderlaget utgör en bra grund som

kommunen kan arbeta vidare med i redovisningen av risker för den byggda miljön, samt hur dessa kan risker ska hanteras. Kommunen bör i översiktsplanen identifiera och kartlägga konsekvenser för den befintliga riskutsatta bebyggelsen samt att prioritera områden för åtgärder. I områden där risken för skador på den befintliga bebyggda miljön är stor rekommenderar Länsstyrelsen att ta fram strategier för hantering av risken. Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd, Klimatrelaterade risker i översiktsplaneringen – metodstöd för översiktsplaneringen där kommunerna kan finna vägledning kring hur klimatrisker kan redovisas i översiktsplanen. På Boverkets PBL Kunskapsbanken, Kommunens syn på hur klimatrelaterade risker kan minska eller upphöra - PBL kunskapsbanken - Boverket, framgår även att kommunen i översiktsplanen kan ta ställning till platsens lämplighet gällande riskutsatta obebyggda områden. Det gäller både obebyggda områden samt befintliga bebyggelseområden som inte är lämpliga för ytterligare bebyggelse. Översvämnings varaktighet kan sträcka sig under en längre tid, vilket bland annat kan påverka framkomligheten för räddningstjänsten. Detta behöver kommunen ta hänsyn till för befintlig samt ny bebyggelse. Riktlinjer för klimat kan med fördel kompletteras med att belysa vikten av framkomlighet.

Vidare föreslår Länsstyrelsen att kommunens förhållningssätt och strategier för att hantera risken för översvämning utgår från Regeringens nationella strategi för klimatanpassning. Den syftar till att långsiktigt stärka klimatanpassningsarbetet och den nationella samordningen av detta arbete. Nationell strategi för klimatanpassning - Regeringen.se.

Kommunens bemötande

Kommunen avser att ta fram en kommunövergripande skyfallskartering och kartläggning av särskilt utsatt befintlig bebyggelse som separata utredningar efter översiktsplanens antagande.

Riktlinjen om 100-års regn förtydligas med "med en klimatfaktor".

Kommunen avser inte att markera områden som anses olämpliga att bebygga. Översiktsplanen anger kommunens syn på lämplig mark- och vattenanvändning samt hur allmänna intressen ska beaktas vid efterföljande planering och byggande.

Översiktsplanen kompletteras med kartunderlag om risker för ras, skred och erosion från SGU (hänsynskarta). Översiktsplanen kompletteras också med att framkomlighet för räddningstjänst ska beaktas och att regeringens nationella strategi för klimatanpassning är en nationell strategi som översiktsplanen utgår ifrån.

Allmänna intressen enligt 2 kap. PBL

Bostadsförsörjning

Kommunens senast beslutade riktlinjer för bostadsförsörjning antogs 2017. Den 1 oktober 2022 började en förändring att gälla i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Förändringen innebär att en beräkning och analys av bostadsbehoven på lokal nivå behöver finnas med i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning. Planförslaget uppnår inte det bostadsmål som krävs enligt RUF 2050 för att möta det regionala behovet av bostäder. För att klara bostadsförsörjningen behöver länets kommuner ha ett välplanerat byggande som har hög takt, är jämnt över tid och som är varierat till pris, storlek och upplåtelseform. Kommunernas riktlinjer för bostadsförsörjning ska minst innehålla kommunernas mål för bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet samt insatser för att nå målen. Vidare ska riktlinjerna redovisa hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen. Uppgifterna ska grunda sig på en analys av demografisk utveckling, marknadsförutsättningar och vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Analysen är avgörande för att alla bostadsbehov ska omfattas i planeringen av bostadsförsörjningen. Analysen ska genomföras med stöd av det underlag som Boverket tar fram över den behovsbaserade bostadsbristen. Kommunens riktlinjer från 2017 följer inte det nya kravet i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Planförslaget bör utgå från aktuella riktlinjer för bostadsförsörjning som underlag. Vidare behöver kommunen redovisa hur det långsiktiga behovet av bostäder (3 kap. 5 § punkt 1 PBL) ska tillgodoses. Översiktsplanen och riktlinjerna för bostadsförsörjning ska komplettera varandra. I riktlinjer för bostadsförsörjning ska kommunen klargöra hur stort behovet av nyproduktion är i olika delar av kommunen. I översiktsplanen behöver kommunen sedan redovisa hur föreslagen bebyggelseutveckling kan ligga till grund för att täcka utbyggnadsbehoven. Som framgår av 5 § i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (BFL) kan regeringen begära in uppgifter om kommunens bostadsförsörjningsplanering. Enligt 6 § BFL kan regeringen förelägga kommunen att komma in med uppgifter om hur kommunen har tagit hänsyn till relevanta nationella och regionala mål, planer och program som är av betydelse för bostadsförsörjningen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunen bedömer att föreslagna utbyggnadsområden räcker för att tillgodose det behov av bostäder som finns i kommunen. Nya riktlinjer för bostadsförsörjning har tagits fram och antogs i december 2023. De nya riktlinjerna utgår från gällande lagstiftning. Översiktsplanen baseras på de nya riktlinjer för bostadsförsörjning.

Gestaltad livsmiljö och god bebyggd miljö

Kommunen redovisar goda ambitioner gällande utformning och gestaltning med framtagna riktlinjer för gestaltad livsmiljö och redovisning av de nationella målen för arkitektur-, form- och designpolitik. Kommunen arbetar med en ny arkitekturpolicy. Med fördel kopplas den till översiktsplanens strategiska inriktning och förhållningssätt för föreslagen bebyggelseutveckling utifrån gestaltad livsmiljö, miljömålet god bebyggd miljö samt kulturmiljömålen.

Kommunens bemötande

Kommunens pågående arbete med arkitekturpolicy har inte antagits än varför den inte kan kopplas till översiktsplanen ännu.

Kulturmiljö och fornlämningar

Kommunen beskriver att de kulturhistoriska värdena ska förvaltas och ses som en resurs vid utveckling. I detta sammanhang är det dock viktigt att poängtera att kommunen i det fortsatta arbetet behöver stöd av ett uppdaterat kulturmiljöprogram eller strategi för kommunens samlade kulturmiljöer.

I Bergshamra föreslås ändrad markanvändning vid Mora. Länsstyrelsen vill upplysa om att fastigheten Mora 2:2 är byggnadsminnesförklarad enligt kulturmiljölagen 3 kap. Det framgår inte av planhandlingarna om området intill fastigheten med tillhörande skyddsområde berörs. Eventuell ändrad markanvändning i närheten av byggnadsminnet behöver ta hänsyn till de värden som finns på platsen.

Planförslaget bör kompletteras med information om lagskyddet för fornlämningar. Alla arbeten som berör fornlämning är tillståndspliktiga enligt kulturmiljölagen 2 kap. och ska samrådaskommunen med Länsstyrelsen. Till en fornlämning hör även ett markområde runt lämningen som har samma lagskydd. Detta område kallas fornlämningsområde och syftar till att skydda lämningen mot en alltför närgående exploatering.

I många områden kan det finnas oupptäckta fornlämningar. Därför kan en arkeologisk utredning krävas även i områden där det inte finns registrerade fornlämningar. Med fördel kopplas denna information till avsnittet om förslag om bebyggelseutveckling och ändrad markanvändning.

Kommunens bemötande

Kommunen avser att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka aspekter som kommunen ser behöver beaktas i respektive utvecklingsområde för att tydliggöra eventuella motstående intressen.

Översiktsplanen förtydligas också om att alla arbeten som berör fornlämning är tillståndspliktiga enligt kulturmiljölagen 2 kap. och ska samrådats med Länsstyrelsen.

Jordbruksmark

Under ställningstaganden om jordbruksmarken framhåller kommunen att eftersom planeringsprocesser ofta är beroende av privata markägare behöver kommunen driva de processer där privata intressenter finns. Därför menar kommunen att andra utbyggnadsområden i planförslaget inte kan ses som alternativa lokaliseringar. Länsstyrelsen konstaterar att omständigheten att kommunen har svårt att finna intresserade markägare inte i sig kan utgöra skäl för att frånga kravet enligt 3 kap. 4 § miljöbalken på bedömning av alternativa lokaliseringar.

Länsstyrelsen anser att kommunen mer utförligt behöver redovisa avvägningar i motiveringen att ta jordbruksmark i anspråk. I planförslaget finns flera områden där jordbruksmark berörs vid utveckling av anläggningar och bebyggelse. Det ska framgå hur kommunen gjort avvägningar mellan behovet av att tillgodose väsentligt samhällsintresse och behovet av att bevara brukningsvärd jordbruksmark. I motivering av ianspråktagande av jordbruksmark kan kommunen även behöva förtydliga vad den anser utgör ett väsentligt samhällsintresse samt varför alternativ lokalisering inte är möjligt. Alternativa utbyggnadsområden och konsekvenser från allmän synpunkt av de olika alternativen bör framgå i översiktsplanen. Bedömningen av de olika alternativen kan genomföras i arbetet med den strategiska miljöbedömningen av översiktsplanen. Slutsatserna bör dock redovisas i översiktsplanen för att ge stöd vid avvägningar mellan olika intressen.

I planen föreslår kommunen ändrad användning av verksamheter vid trafikplats Ledinge, där jordbruksmark berörs. Kommunen hänvisar till att trafikplats Rösa kan ses som en alternativ placering av verksamheterna. Den kortfattade hänvisningen till trafikplats Rösa som alternativ när nya sträckningar av väg inte är på plats bör utvecklas i motiveringen av val av lokalisering.

Under den samlade bedömningen av planförslagets konsekvenser framhåller kommunen att det är små ytor av jordbruksmark och skogsmark som tas i anspråk i relation till kommunens hela yta.

Länsstyrelsen saknar en sammanställning av hur mycket jordbruksmark som planförslaget ianspråk tar inom kommunen. Vidare bör kommunen ange faktisk yta i förhållande till den totala arealen jordbruksmark som tas i anspråk och inte andel av den totala marken. Det som är viktigt i ett längre perspektiv är marken som finns tillgänglig för livsmedelsproduktion. Utifrån pågående klimatförändringar kommer den tillgängliga jordbruksmarken på global nivå att minska, varför jordbruksmark på lokal nivå kommer att bli än mer viktig för livsmedelsförsörjningen. Därtill ser vi ett ökat behov av att planera för kriser även i det kortare perspektivet.

För vägledning i hur kommunen bör förhålla sig till jordbruksmarken och 3 kap. 4 § miljöbalken i översiktsplaneringen, kan kommunen ta hjälp av Länsstyrelsen Stockholms Vägledning för jordbruksmark i den fysiska planeringen i Stockholms län | Länsstyrelsen Stockholm (lansstyrelsen.se) samt *proposition 1985/86:3 med förslag om hushållning med naturresurser* under avsnittet 3.4 *Jordbruk och skogsbruk*.

Utbyggnadsområden som berör jordbruksmark

Svanberga

Merparten av kommunens planerade utbyggnadsområden i Svanberga berör jordbruksmark. I en lokaliseringsutredning bör kommunen beakta ett större område än Svanberga med omnejd. Kommunen bör också utveckla sitt resonemang varför bostadsbebyggelse just i Svanberga kan tillgodose ett väsentligt samhällsintresse på det sätt som avses i 3 kap. 4 § miljöbalken.

Område längs med Rådmansövägen mot Kapellskär

Området berör jordbruksmark och kulturmiljö av regionalt intresse. Om jordbruksmarken är brukningsvärd bör kommunen föra ett resonemang om vilka verksamheter med koppling till hamnen som utgör ett sådant väsentligt samhällsintresse att de motiverar att brukningsvärd jordbruksmark kan tas i anspråk, samt visa och motivera vilka andra områden som kommunen övervägt i en lokaliseringsutredning.

Vid Fågelsången, Edsbro

Kommunen bör motivera vilket väsentligt samhällsintresse som etablerandet av verksamheter kan tillgodose, samt redovisa vilka verksamheter som avses. Kommunen behöver dessutom utreda och redogöra för alternativa lokaliseringar.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark, en utvecklad motivering till hur utbyggnadsområde för industri vid trafikplats Rösa bör ses som ett alternativ till motsvarande område vid trafikplats Ledinge, samt en redovisning av total areal jordbruksmark som tas i anspråk av planförslaget.

Barnperspektiv och tillgänglighet

Det är positivt att kommunen lyfter barnperspektivet och att barn ska inkluderas i planeringsprocessen, både i form av medborgardialog och i samrådsprocesser. Det framgår dock inte av översiktsplanen om kommunen har inkluderat barn och unga i aktuellt förslag till

översiktsplan eller hur kommunen tagit hand om deras eventuella synpunkter och behov. Planförslaget kan även ge tydligare riktlinjer hur det går att genomföra dialoger med barn och unga i efterföljande detaljplaneprocesser, exempelvis krav på barnkonsekvensanalyser.

Barnperspektivet genomsyrar flera avsnitt i översiktsplanen, men kommunen bör även överväga att samla ställningstaganden i ett särskilt avsnitt.

Planförslaget lyfter vikten av universell utformning av platser, vilket gynnar många olika grupper. Kommunen bör förtydliga för vilka platser och vilken typ av utformning som kan vara aktuell.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas med att kommunen har ett verktyg kallat "Stödverktyg för samhällsaspekter i fysisk planering och projekt" för att kartlägga sociala aspekter som är relevanta att beakta. Verktöget omfattar sju fokusområden bland annat "Barn- och Unga" samt "Dialog och involvering". Med stöd av verktöget bedömer kommunen om det tex behövs en social konsekvensanalys eller en barnkonsekvensanalys. Verktöget ger också stöd i bedömning av behovet av särskilda invånardialoger och vilka målgrupper som då behöver inkluderas. Det pågår ett arbete med att ta fram en metod för dialog med barn. Under samrådet har kommunen haft riktade dialogmöten på skolor för att uppmuntra barn att tycka till om översiktsplanen.

Klimatanpassning

Det är positivt att klimatförändringarnas påverkan på grönstrukturen fått ett eget avsnitt i översiktsplanen. Planförslaget kan med fördel kompletteras med vilka områden med grön infrastruktur som särskilt behöver skyddas och stärkas för att säkerställa klimatanpassning av naturmiljöer och ekosystem på lång sikt.

Kommunens bemötande

Det saknas kunskapsunderlag för att ange vilka områden som särskilt behöver skyddas för att säkerställa klimatanpassning av naturmiljöer och ekosystem på lång sikt. Översiktsplanen kompletteras med att våtmarker som finns upptagna i den nationella myrskyddsplanen bör utredas för områdesskydd.

Klimat och energi

Översiktsplanen anger att kommunen strävar efter att minska belastningen på det regionala elnätet genom att ansluta fler fastigheter till fjärrvärmenätet och utveckla mer lokal förnybar elproduktion. Länsstyrelsen anser att det i planen på ett tydligare sätt bör framgå vilken typ av förnybar elproduktion som kommunen avser och i vilka områden etablering av dessa vore lämpligt.

Enligt översiktsplanen ska kommunen verka för att fordonsflottan ställs om till förnybara drivmedel för att bidra till de nationella klimatmålen. Länsstyrelsen anser att kommunen kan

förtydliga hur detta ska åstadkommas. I planen finns en riktlinje som anger att kommunen ska verka för utbyggnad av laddinfrastruktur för elfordon, men motsvarande riktlinje för infrastruktur för förnybara drivmedel saknas. För att underlätta utbyggnaden av publika ladd- och tankstationer skulle det underlätta om kommunen pekade ut lämpliga platser för den här typen av infrastruktur.

Länsstyrelsen delar den bedömning som framgår av Hållbarhetsbedömningen angående att utbyggnad av bebyggelse på landsbygd utan god tillgång till kollektivtrafik, medför utmaningar gällande trafiksituationen, t ex ökad andel resande med bil. Detta kan med fördel även redovisas i planförslaget.

I Sverige utgör utsläppen av växthusgaser från dikade torvmarker ca 20 procent av Sveriges totala klimatpåverkande utsläpp. Det är positivt att översiktsplanen anger att sumpskogars och våtmarkers naturvärden ska bevaras och restaureras.

Skogen är en viktig kolsänka och ur klimatperspektiv finns ett värde i att bevara skog och fortsätta ta upp koldioxid ur atmosfären, vilket bör vara med i bedömningen vid eventuell avverkning i och med ett genomförande av planförslaget

I översiktsplanen nämns regionala styrdokument som är av betydelse för kommunernas översiktsplanering. Länsstyrelsen vill belysa att även Klimat- och energi för Stockholms län 2020-2045, Koldioxidbudget Stockholms län (uppdaterad 2022) och Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon kan vara användbara underlag för kommunernas arbete med att minska klimatpåverkan.

Kommunens bemötande

Noteras. Kommunen anser att översiktsplanen håller en lämplig detaljeringsgrad. Kommunen är positivt inställda till lokal elproduktion men anser inte att exakt energislag eller lokalisering bör specificeras i översiktsplanen.

Kommunen är positivt inställd till ny bebyggelse i hela kommunen, men menar samtidigt att merparten av ny bebyggelse ska ske i lägen med god tillgång till kollektivtrafik, framför allt i centralorten, kommundelscentrum och landsbygdsnoder.

Ställningstagandet om skogsmark utvecklas avseende skydd av skog med höga naturvärden samt att öka andelen hyggesfritt skogsbruk på den kommunala marken.

Beredskapshänsyn

Inom kommunen finns anläggningar och verksamheter som är viktiga ur ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv och som utgör samhällsviktiga verksamheter. Exempelvis Kapellskärs hamn som är av regional betydelse. Länsstyrelsen är positiv till att kommunen lyfter vikten av att hamnen ska kunna fortsätta utvecklas med ökade godsflöden och godstransporter till havs. Vidare framgår i Risk- och sårbarhetsanalys Stockholms län 2022 att det inom

kommunen finns flera företag som är viktiga för att säkerställa livsmedelstillverkning samt områden som är av vikt för dricksvattenförsörjning. Området runt Hallsta pappersbruk som också är utpekad riksintresse med värden av nationell vikt är ett annat exempel.

Länsstyrelsen anser att kommunen i översiktsplanen bör ta hänsyn till att verksamheterna utgör en viktig del ur ett totalförsvarsperspektiv och kan räknas som samhällsviktig verksamhet. Med hjälp av MSB:s vägledning Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen bör kommunen redogöra för verksamheterna ur ett totalförsvarsperspektiv genom att tydligt redogöra för betydelsen av verksamheterna samt vilka förhållningssätt som råder vid ändrad markanvändning i närheten av verksamheterna. I bedömningen bör kommunen även beakta eventuella behov av utbyggnad samt ändrad hantering eller markanvändning utifrån den energiomställning som pågår i samhället.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras avseende anläggningar och verksamheter som är viktiga ur ett beredskaps- och totalförsvarsperspektiv, med hänvisning till Risk- och sårbarhetsanalys för Stockholms län (2022).

Regional tillväxt

Riktlinjerna för näringsliv och turism kan med fördel utvecklas gällande hur de olika delarna i planen som helhet bidrar till goda förutsättningar för näringslivet. Det gäller särskilt "Värna och utveckla hållbar besöksnäring året runt i alla delar av kommunen" och relationen mellan näringslivets utveckling på landsbygd och i stadskärnan. Ett exempel är de delar som rör digitalisering och elförsörjning. Här saknar Länsstyrelsen ett näringslivsperspektiv, exempelvis utifrån att kommunen eftersträvar etableringar av ytkrävande verksamheter.

Vidare bör kommunen redovisa hur avfallshanteringen i kommunens skärgårdsmiljöer kan hanteras för att säkerställa god avfallshandling på öar och replipunkter.

Kommunens bemötande

Noteras. Kommunen anser att översiktsplanen håller en lämplig detaljeringsgrad.

Kommunen avser att utreda hur besöksnäringen i kustområdet och skärgården kan utvecklas på ett hållbart sätt som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Havsplanering

Som kommunen redogör för i planförslaget så har Norrtälje med sin långa kuststräcka mot Östersjön en viktig roll i havsplaneringen. I framtagandet av ny översiktsplan bör kommunen beakta Havs – och vattenmyndighetens arbete med att ta fram förslag till ändrade havsplaner. Samråd planeras till hösten 2023 och förslaget lämnas till regeringen senast den 31 december 2024. De ändrade havsplanerna syftar till att möta behovet av ökad energiutvinning till havs.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas med att Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag till ändrad havsplan och hur det skiljer sig från den antagna havsplanen.

Naturvärden och friluftsliv

Planförslaget föreslår att ny bebyggelse tillkommer på Arholma inom områden som ingår i Idö-Arholma naturreservat och omfattas av strandskydd. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att det enligt föreskrifterna är förbjudet att uppföra nya byggnader inom Idö-Arholma naturreservat, vilket kommunen behöver ta hänsyn till. Länsstyrelsen kan medge dispens om det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap. 7 § MB och åtgärden inte strider mot naturreservatets syften.

Ekologiskt särskilt känsliga områden bör pekas ut på hänsynskartan i den mån det är möjligt, för t.ex. inventerade områden med kända naturvärden som nyckelbiotoper. För att underlätta för efterföljande detaljplaneprocess och när det finns behov av naturvärdesinventeringar bör kommunen redovisa vilka mark- och vattenområden som hyser rödlistade växter och djur.

Det är positivt att översiktsplanen lyfter att tillgången till bostadsnära natur och större naturområden med fridfulla och tysta miljöer ska värnas såväl i tätort som på landsbygd. Även den tätortsnära skogen pekas ut som viktig. Kommunen bör dock redovisa dessa områden i markanvändningskartan samt hänsynskartan för att de ska kunna vara vägledande i efterföljande planering.

I markanvändningskartan pekar kommunen ut olika områden för friluftsliv ut, exempelvis vandringsleder, fritidsanläggningar samt vissa tätortsnära naturområden. Det är positivt att kommunen synliggör dessa. Här finns en möjlighet att tydliggöra vilka områden som på olika sätt är viktiga för boende och besökare ur ett friluftslivsperspektiv genom att kommunen beskriver vilka olika värden och upplevelser som finns i dessa områden.

Utöver arbetet med regional- och mellankommunal grönstruktur så bör kommunen även ta fram en egen kartläggning, strategi eller motsvarande för att stärka den inomkommunala gröna infrastrukturen och biologiska mångfalden. Kommunen har många områden som är skyddade som naturreservat, men då dessa sammantaget endast omfattar några få procent av kommunens yta är det av stor vikt för kommunen att säkerställa att större sammanhängande områden skyddas och att ekologiska samband mellan dem säkerställs. Norrtälje kommun är ett av de områden i landet som har störst täthet av skogliga värdekärnor och det är stor ekologisk fördel om dessa kan skyddas och knytas samman. Hur den produktiva skogs- och jordbruksmarken, "vardagslandskapet" brukas har stor betydelse för Norrtäljes naturvärden och grönstruktur och gröna infrastruktur. Planen kan med fördel kompletteras med tydliga riktlinjer för hur kommunen avser hantera dessa frågor.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att endast ett fåtal av de föreslagna utvecklingsområdena på Arholma kvarstår. Översiktsplanens tematiska riktlinjer säkerställer att riksintressanta värden inte påverkas påtagligt.

Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO).

Översiktsplanen redovisar natur- och friluftsområden på mark- och vattenanvändningskartan. Kartlagret kompletteras med alla naturreservat.

Översiktsplanen utvecklas avseende grön infrastruktur. En fungerande grön infrastruktur upprätthålls genom en kombination av skydd, återställande, planering och hållbart nyttjande så att fragmentering av populationer och livsmiljöer undviks och den biologiska mångfalden i landskapet bevaras.

Kommunen avser att ta fram en naturvårdsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Översiktsplanen kompletteras med att kommunen arbetar för att andelen skyddad natur ska öka, särskilt tätortsnära natur.

Vattenverksamhet

Planförslaget redovisar bryggor med särskild prioritet för kommunikationer. Här finns goda intentioner med ett tydliggörande av det stora underhållsbehovet. Utifrån vad Länsstyrelsen kan se saknar dock några av bryggorna tillstånd till vattenverksamhet, vilket kommunen kan behöva säkerställa.

Anläggande av bryggor och andra fasta anläggningar kräver som regel anmälan eller tillstånd till vattenverksamhet. Det är positivt att kommunen avser att bevara grunda havsvikar så långt det är möjligt. Kommunen bör även komplettera planförslaget med information om för vilka åtgärder tillstånd eller anmälan av vattenverksamhet kan behöva sökas.

Kommunen framhåller att naturliga vatten och strandzoner så långt som möjligt ska behållas eller återskapas, både i landskapet och i kommunens tätorter. Genom att förtydliga vilka större vattendrag och sjöar som är aktuella kan eventuella konsekvenser av ett återskapande synliggöras.

Ställningstagandet att våtmarker inte ska exploateras, dikas eller regleras är ett positivt och långtgående åtagande för bland annat miljömålet myllrande våtmarker. Vid analys av påverkan på våtmarker bör kommunen beakta att inte alla våtmarker är inventerade. Ett exempel är förslaget till anläggande av dragracingbana väster om Hallstavik. Där finns ett flertal små våtmarker och vattendrag, som varken ingår i våtmarksinventeringar eller är en

vattenförekomst enligt vattenförvaltningen, och därmed skulle kunna påverkas av planförslaget.

Ändrad båttrafik, byggnation av anläggningar i vatten och behov av muddring kan ge konsekvenser avseende påverkan på vattenlevande organismer, Angående byte av replipunkt till Östernäs bör detta särskilt analyseras med avseende på konsekvenser för ålgräs, eftersom fynd av ålgräs har gjorts. Även vid planförslagets bebyggelseutveckling i Arholma bör kommunen beakta fynd av ålgräs och närliggande uppväxtområden för gös, gädda och abborre.

Vidare behöver kommunen bedöma var tillkommande verksamhetsområden och annan bebyggelseutveckling lämpligen kan placeras med hänsyn till grundvattenförekomster och tillhörande tillrinningsområden. Ett exempel är det föreslagna verksamhetsområdet nära E18 vid Ledinge, där placeringen är nära en grundvattenförekomst samt i de centrala delarna av tillrinningsområdet.

Kommunens bemötande

Kommunen håller på att ta fram en ny bryggplan som ska ersätta den tidigare bryggplanen. Prioritet av bryggor och deras funktioner kommer att beskrivas mer utförligt i en kommande bryggplan. Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan. Översiktsplanen kompletteras med information om att åtgärder i vatten utgör tillståndspliktig eller anmälningspliktig vattenverksamhet

Översiktsplanen kompletteras med regionalt kartskikt om våtmarker och förtydligas med att det kan finnas ytterligare våtmarker som inte är inventerade och därmed saknas i kartunderlaget.

Den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik utgår. Istället föreslås utvecklingsområde för verksamheter/industri inom det området. Ställningstagandet förtydligas avseende hänsyn till mindre våtmarker och vattendrag inom området.

Översiktsplanen förtydligas avseende förekomst av ålgräs vid Östernäs och närhet till grundvattenförekomst vid det föreslagna verksamhetsområdet vid Ledinge.

Vattenskydd

Enligt planförslaget ska kommunen satsa på hållbara lösningar för vattenskydd. Förslaget beskriver även hur förutsättningar för ny bebyggelse kan påverkas av dricksvattenförsörjning och hållbara VA-lösningar. Detta är enligt Länsstyrelsen en god ambition. Översiktsplanen kan ge riktlinjer hur kommunens vattenstatus inte ska försämrats samt ge vägledning till efterföljande planering.

Norrtälje Vatten och Avfall AB planerar att bygga ett avsaltningsverk i Grisslehamn. Kommunen kan gärna komplettera planförslaget med hur avsaltningsverket är avsett att

användas med förtydligande gällande hur stor del av kommunens dricksvattenförsörjning som ska förses av denna lösning.

I Hållbarhetsbedömningen framgår att kommunen har en grundvattentillgångsutredning där grundvattentäkter med olika typer av brister redovisas. Om kommunen har förslag på lösningar som kan kopplas till föreslagen markanvändning eller till utmaningar som kan följa av markanvändningen så kan sådana lösningar med fördel uppmärksammas i planen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen redovisar yt- och grundvattenförekomster, dess status och miljö kvalitetsnormer i hänsynskartor med länkar till VISS. Översiktsplanen förtydligas med att kommunen avser att bedriva tillsyn och samarbeta med jordbrukare för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna kan följas.

Det saknas kunskapsunderlag om hur ett framtida avsaltningssystem vid Grisslehamn kan utformas och hur stor kapacitet det kan få.

Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar grundvattentillgång i olika delar av kommunen (hänsynskarta). Översiktsplanen har riktlinjer om restriktiv hållning till ny bebyggelse i områden med brist på dricksvatten.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Kommunen har valt att genomföra miljöbedömningen av planförslaget som en del av en hållbarhetsbedömning. Länsstyrelsens synpunkter utgår från innehållet i 6 kap 11–12 §§ MB.

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskningsskedet bör inkludera fler av de bedömningar som identifieras i hållbarhetsbedömningen i översiktsplanen, vilket också har lyfts i yttrandet. Exempelvis gällande om bebyggelseutveckling är förenligt med riksintressen och redovisning av belastningskällor med påverkan på ytvattenförekomster. Vidare ger hållbarhetsbedömningen vägledning för hur grönstruktur och grön infrastruktur kan användas gällande de stråk för grönstruktur som redovisas i kartan för utvecklingsinriktning och för planförslagets avsnitt om grönstruktur.

Kommunens bemötande

Flera av de åtgärder som föreslås i hållbarhetsbedömningen är alltför detaljerade för översiktsplanen. Det saknas ofta kunskapsunderlag för att redovisa olika allmänna intressen i kartsikt på det vis som föreslås. Kommunen har tematiska riktlinjer om olika allmänna intressen som anger kommunens viljeinriktning och ambition och kartsikt i de fall det har varit möjligt. I flera fall har förtydliganden i riktlinjer eller i löptext gjorts även om kartsikt inte har kunnat läggas till.

Översiktsplanen har utvecklats utifrån flera av de åtgärdsförslag som lyftes i hållbarhetsbedömningen:

- Översiktsplanens riktlinjer samt ställningstagande om strandskydd förtydligas med vikten av att det rörliga friluftslivet särskilt ska beaktas.
- Översiktsplanens riktlinjer och ställningstagande om våtmarker och sumpskogar preciseras.
- Kapitlet Grön- och blåstruktur ändras till Natur och friluftsliv och kompletteras med en riktlinje om att kommunen ska verka för multifunktionella ytor i täta stadsmiljöer.
- Översiktsplanen förtydligas med att kommunen avser att bedriva tillsyn och samarbeta med jordbrukare för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna kan följas.
- Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar var det är bristfällig VA-situation, samt var kommunen avser att bygga ut kommunalt VA och var det är tänkbart med småskaliga VA-lösningar (hänsynskarta).
- Översiktsplanen kompletteras med att kommunen avser att ha ett förvaltningsövergripande arbetssätt som arbetar systematiskt med att genomföra lokala åtgärdsprogram för vatten utifrån ett avrinningsområdesperspektiv i kommunens alla vattenområden. På sikt är det önskvärt att en förvaltningsövergripande funktion och organisation för vatten även inkluderar kommunens ansvar för klimatanpassning och skyfall, VA och dagvattenhantering.
- Översiktsplanen kompletteras med information om att det från och med 2023-04-01 är anmälnings- eller tillståndsplikt för att borra ny dricksvattentäkt inom vissa områden.
- Översiktsplanen kompletteras med delavrinningsområden (hänsynskarta).
- Översiktsplanen revideras så att skadelindringshierarkin ska tillämpas (istället för bör).
- Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO).
- Översiktsplanen kompletteras med att kommunen arbetar för att andelen skyddad natur ska öka, särskilt tätortsnära natur.
- Översiktsplanen utvecklas avseende grön infrastruktur utifrån en kartläggning av kommunens gröna infrastruktur.
- Kommunen avser att ta fram en naturvårdsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.
- Översiktsplanen revideras så att endast ett fåtal av de föreslagna utvecklingsområdena på Arholma kvarstår.
- Hänsynskartan om stora opåverkade områden placeras på två ställen: både under natur och under friluftsliv.
- Översiktsplanen kompletteras med de delar av kommunens miljö- och klimatstrategi som är relevanta för översiktsplanen. Miljö- och klimatstrategin avser kommunal mark och kommunal verksamhet. Alla riktlinjer i strategin är därmed inte rimliga att ha med i översiktsplanen.
- Kommunen avser att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

- Översiktsplanen kompletteras med att kommunen strävar efter att ny bebyggelse försörjs med förnybar energi.
- Översiktsplanen kompletteras med en riktlinje om restaurera och anlägga våtmarker för att binda kol och minska växthusgaser.
- Översiktsplanen kompletteras med en riktlinje om att luftkvalitet ska beaktas tidigt i planeringsprocessen.
- Översiktsplanen kompletteras med att kommunen ska samverka med Trafikverket för att förbättra luftkvaliteten längs det statliga vägnätet.
- Översiktsplanen kompletteras med en karta från Luftvårdsförbundet (i form av hänsynskarta).
- Översiktsplanen förtydligas med att även äldre personer (utöver barn) bör beaktas.
- Översiktsplanen utvecklas avseende potentiella målkonflikter kring buller vid ex. skjutfält och hamnområden.
- Översiktsplanen utvecklas avseende platser där det finns behov av extra fokus på trygghetsskapande åtgärder såsom vid cykelvägar, centrum, pendelparkeringar, idrottsplatser, busshållplatser och skolor.
- Översiktsplanens riktlinjer om gestaltad livsmiljö ses över så att trygghet, universell utformning och tillgänglighet inkluderas.
- Översiktsplanen kompletteras med en riktlinje om att nya bostäder ska svara mot behov som beskrivs i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.
- Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.
- Översiktsplanen kompletteras med en riktlinje om att ny bebyggelse bör anpassas efter och följa det omgivande landskapet, terrängen och bebyggelsestrukturen under kapitlet om kulturmiljö.
- Översiktsplanen kompletteras med en riktlinje om att tillgång till dricksvatten alltid ska säkerställas i tidigt skede av detaljplanering, samt i samband med bygglov och förhandsbesked.
- Översiktsplanens ställningstagande kopplat till hänsynsskiktet om grundvattenförekomster förtydligas.

Övriga statliga aktörer

Lantmäteriet

Inga synpunkter. På sikt kommer översiktsplanens intentioner innebära förändringar i fastighetsindelningen / fastighetsanknutna rättigheter.

Kommunens bemötande

Noteras.

Luftfartsverket

Luftfartsverket (LFV) är sakägare för CNS-utrustning (Communication, Navigation, Surveillance). LFV önskar att översiktsplanen inkluderar information om flyghinder för den civila luftfarten (endast Försvarsmaktens regler nämns i översiktsplanen). Följande gäller för civil luftfart: "Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etcetera. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Samråd ska alltså inte enbart ske med Försvarsmakten när det gäller höga objekt, utan även med LFV för civil luftfart. Vidare ska alltid samråd ske med berörda flygplatser inom 60 km radie från det objekt som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan som ska uppföras."

LFV önskar att deras elektroniska blankett används för dessa ärenden. LFV betonar i sitt yttrande att de i remissvaret inte har analyserat konsekvenserna för flygvägar till/från flygplatser samt om CNS-utrustning ägd av flygplats kan påverkas. Berörda flygplatser ska alltid tillfrågas som sakägare om byggnadsverk över 20 meter ingår i planen eller om flygplats kan påverkas av etableringen på något annat sätt. Med berörd flygplats avses att etableringen hamnar inom flygplatsens MSA-yta ca 60 km ut från flygplatsen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras avseende information om flyghinder för civil luftfart så att det framgår att remiss om höga objekt inte enbart ska ske med Försvarsmakten utan även med Luftfartsverket, berörd flygplats och Kustbevakningen (om objektet befinner sig till havs eller i insjö).

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

MSB avstår från att yttra sig.

Länsstyrelsen har ansvar för att företräda och samordna statens intressen i planprocesser samt tillhandahålla planeringsunderlag. Länsstyrelsen utövar tillsyn och ska särskilt bevaka frågor rörande riksintressen, hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion.

Länsstyrelsen är geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap. Länsstyrelsen ska enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen.

MSB stödjer länsstyrelsen i den mån de särskilt så önskar. Information om MSB:s planeringsunderlag och metodstöd finns på www.msb.se.

Kommunens bemötande

Noteras.

Sjöfartsverket

Sjöfartsverket (SV) har utifrån samrådsunderlaget inga invändningar mot översiktsplanen och ser positivt på den, förutsatt att det inte kommer innebära några inskränkningar eller försämringar gällande tillgängligheten, framkomligheten och säkerheten för sjöfarten. SV kan inte avge ett reservationslöst yttrande om eventuell påverkan utan förutsätter att det sker fortsatt samråd när planerna konkretiseras. Det är positivt att översiktsplanen omfattar sjötransporter med gods, färjetrafik samt skärgårdstrafik och kollektiv sjötrafik. SV ser inte att framtida planer kommer att påverka hamnar i Norrtälje negativt men anser att det är av stor vikt att dess tillgänglighet inte försämras och att SV ges möjlighet att yttra sig över planer som berör hamnar och områden i dess närhet. SV ser det som positivt att översiktsplanen föreslår verksamheter nära Kapellskärs hamn och att det framgår att både Grisslehamn och Kapellskärs hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ytterligare personresor och godstransporter.

SV delar kommunens syn att riksväg 77 bör vara av riksintresse för kommunikationer då det är en transportled till och från Kapellskär.

SV ser mycket positivt på att det av samrådsförslaget framgår att farleder för gods ska värnas för hållbara transporter i Östersjöregionen. I översiktsplanen framgår allmänna farleder av riksintresse för sjöfarten. SV poängterar att det också finns allmänna farleder som inte är av riksintresse. De uppmärksammar ett antal felaktigheter gällande redovisning av farleder (en punktlista med olika typer av farleder finns bifogat). Utöver farleder finns även sjövägar för skärgårdstrafik och kollektivtrafik och övriga vattenområden med mycket sjötrafik, fritidsbåtstrafik. SV påpekar vidare att inga åtgärder bör vidtas eller restriktioner införas i farleder och vattenområden som förändrar eller begränsar sjötrafikens framkomlighet, möjlighet till säker manövrering och sjösäkerhet. SV förutsätter att framtida planer inte kommer att försämra tillgänglighet i farlederna och att de ges möjlighet att yttra sig över planer som berör farleder samt vattenområden för sjötrafik.

Gällande havsbaserad vindkraft delar SV kommunens syn att riksintresse för energiproduktion (vindkraft) vid Svenska Björn bör utgå som riksintresse då det skulle påverka sjöfartens intressen negativt med minskad tillgänglighet, framkomlighet och ökad riskbild. Vid eventuell lokalisering av vindkraft måste sjöfarten beaktas. SV motsätter sig generellt etableringar av vindkraft i riksintresseklassade farleder/fartygsstråk.

SV vill understryka vikten av att all planering av anläggning vid och i vattenområden sker i samråd med SV innan anmälan görs till länsstyrelsen eller tillstånd söks hos mark- och miljödomstolen. SV påtalar även att naturreservat och Natura 2000-områden inte får

förhindra nyetablering och underhåll av sjösäkerhetsanordningar samt underhåll av objekt utpekade som riksintresse.

Bebyggelse, anläggningar och verksamheter i anslutning till farleder och vattenområden med mycket sjötrafik ska undvikas eller begränsas eftersom det kan påverka sjöfartens framkomlighet, utgöra en säkerhetsrisk och leda till klagomål om bullerstörningar. Hänsyn bör tas till svallpåverkan från sjötrafik samt angränsande farleder. Belysning vid farleder får inte utformas så att den riskerar att blända sjötrafiken.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen kompletteras avseende allmänna farleder som inte är av riksintresse (hänsynskarta) och felaktigheter om farleder rättas.

Översiktsplanen förtydligas avseende eventuell påverkan på naturreservat eller Natura 2000-områden med anledning av etablering eller underhåll av sjösäkerhetsanordningar.

Översiktsplanen förtydligas avseende hänsyn att beakta i anslutning till farleder och vattenområden med mycket sjötrafik. Kommunen avser att samråda med Sjöfartsverket i planer som berör sjöfartens intressen.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen noterar att skogs- och jordbruksmark exploateras vid befolkningstillväxt. De påpekar att det är viktigt att hushålla med skogs- och jordbruksmark för industri- och matproduktion som krävs för att behålla en stor självhushållning inom de areella näringarna. Skogsmark är ofta del av fastighetsägarens försörjning.

Skogsmark utgör ofta värdefull natur. Kalkmarksskogar och skärgårdsnaturskogar med lång obruten kontinuitet är prioriterade biotoptyper och ger ekosystemtjänster.

Skogsstyrelsen önskar att översiktsplanen tar hänsyn till pågående markanvändning vad gäller skogsbruk, värdefulla naturmiljöer, kulturmiljöer och bevarar dessa. RUF 2050 är ett vägledande dokument som man bör utgå från för grön infrastruktur.

Översiktsplanen motverkar miljömålet "levande skogar". Även flera av de miljömål som berör areella näringar bedöms få negativ måluppfyllelse. Skogsstyrelsen poängter att kommunen har ett övergripande ansvar att styra så att miljömålen på sikt uppfylls.

Kommunens bemötande

RUF 2050 är ett av flera nationella, regionala och lokala styrdokument som ligger till grund för översiktsplanen. Det pågår arbete med att ta fram en ny RUF. Norrtälje kommun har dialog med regionen om att se över den regionala grönstrukturen i det arbetet.

Översiktsplanens utvecklingsinriktning förtydligas avseende regionalt viktig grön infrastruktur.

Kommunen avser att ta fram en naturvårdsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Översiktsplanen förtydligas avseende kalkmarksskogar och skärgårdsnaturskogar med lång obruten kontinuitet.

Syftet med hållbarhetsbedömningar är att synliggöra negativa konsekvenser så att det kan hanteras och mildras.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät (SK) önskar en beskrivning där det svenska elsystemet (främst transmissionsnätet) kopplas ihop med samhällsplaneringen.

I Norrtälje kommun har SK fyra 220.kV ledningar som tillhör transmissionsnätet för elledningar – de hänvisar till specifik slinga samt "Roslagstriangeln". Ledningarna kommer behöva förnyas inom 20 år. Det kan bli aktuellt att bygga nya stationer/ledningar samt ändra spänningsnivåer i framtiden.

SK planerar att förstärka transmissionsnätet med en ny station för att kunna ansluta vindkraftsproduktion från havet. Det behövs ett 400 x 400 meter stort område. Alternativet är att förlägga den nya stationen inom någon av korridorerna i "Roslagstriangeln".

SK vill uppmärksamma om att begreppet 'strålning' inte brukar användas i samband med låga frekvenser som finns i ledningar. Rekommendationerna om avstånd mellan kraftledningar och bebyggelse kommer från myndigheterna, inte SK.

Samråd ska genomföras med SK när åtgärder planeras inom 250 meter från transmissionsnätets ledningar. I översiktsplanen finns transmissionsnätet utmärkt, däremot saknas teckenförklaring som visar vilka av ledningarna som tillhör transmissionsnätet. SK önskar att deras ledningar särskiljs och att det tydligt framgår vilka ledningar som tillhör transmissionsnätet.

SK tipsar om skriften 'Elnät i fysisk planering' och bifogar allmän information om exempelvis ledningstråk, elberedskap, magnetfält, elproduktion, planering som påverkar elnätets struktur och beredskapsintressen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende behov av förnyelse och förstärkning av transmissionsnätet.

Översiktsplanen rättas avseende rekommenderade skyddsavstånd till kraftledningar.

Hänsynskartan om elnät kompletteras med information om vilka ledningar som ingår i transmissionsnätet respektive regionala/lokala nät.

Trafikverket

Transporteffektivt och framkomligt transportsystem

Trafikverket (TRV) är positivt till förtätning i befintlig bebyggelse och utveckling av bostäder vid pendlings- och kommunikationsstråk. TRV hänvisar till sitt framkomlighetsprogram och lyfter fram vikten av att kommunen prioriterar och planerar för gång, cykel och kollektivtrafik, samt att det lokala vägnätet används för lokala resor och transporter för att framkomligheten på det omgärdande statliga vägnätet ska upprätthållas. TRV anser att översiktsplanen bör förhålla sig till Trafikverkets Basprognos 2040 gällande väg- järnvägs- och flygtrafikutveckling. De påpekar att kommunen idag har en hög andel biltrafik och att översiktsplanen behöver motverka spridd bebyggelse. TRV förordar att ny samlad bebyggelse bör föregås av DP-process.

I översiktsplanen har orterna Rimbo och Hallstavik getts större betydelse för bebyggelseutvecklingen i kommunen än vad som anges i RUFSS 2050. TRV påpekar att det är viktigt att stärka dessa kollektivtrafiknoder.

TRV delar kommunens bedömning att det behövs framkomlighetsåtgärder i Norrtälje stad och E18 och redovisar exempel på genomförda åtgärder. Vidare framför TRV att det är svårt att åtgärda kapacitetsproblemen på infarterna mot Stockholm. TRV prioriterar kollektivtrafik och bebyggelseutveckling i enlighet med RUFSS. TRV uppmärksammar att det på längre sikt kan uppstå mindre kapacitetsbrister i Norrtälje stad på kommunala vägar men menar att dessa brister är relativt små jämfört med andra kapacitetsproblem i Stockholmsregionen.

TRV är frågande till förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18 för att få kortare restid / bättre kollektivtrafik, och efterfrågar tydligare motivering och bristbeskrivning. TRV önskar utarbetat förslag samt motivering till föreslagen vägfärja över Björköfjärden (Simpnäs-Arholma) för att kunna ta ställning i frågan.

TRV tydliggör att Region Stockholms 'Länsplan för transportinfrastruktur' sätter ramarna för TRV:s prioriteringar och att det bör framgå i ÖP. Funktionellt utpekade vägnät (FPV) har hög prioritering. Inom Norrtälje ingår E18, vägarna 276, 76, 77, 280, 278. Möjligheterna att förhöja standard på andra regionala statliga vägar bedöms vara mycket små. Förhoppningar som nämns i ÖP är inte möjligt att uppfylla (även på lång sikt till 2050). TRV önskar att planering för bostäder och verksamheter görs utan att det påverkar trafikflödena som inte ingår i FPV, samt att kommunen tar höjd för utveckling av nya kommunala vägar.

TRV undrar vad 'ökad standard' på riksväg 77, E18 samt länsvägarna 76, 276 och 283 innebär och önskar konkretisering.

TRV är positiv till omvandling av fritidshusområden till permanentboende vid kollektivtrafiknära lägen. TRV efterfrågar styrning/mål för hur en sådan utveckling ska ske. Exempelvis pekar översiktsplanen ut områden som ligger utanför god tillgång till kollektivtrafik (Mora, Lovisedal, Arholma).

TRV är positiva till att kommunen vill verka för förbättrad tillgänglighet till natur- och rekreationsområden och ser gärna en fortsatt dialog om det. TRV anser dock att kollektivtrafikens syfte i första hand är att skapa tillgänglighet till nödvändig service och arbetsplatser.

TRV är positiva till att bibehålla järnvägsreservatet för Roslagsbanan till Rimbo. Detta är en fråga för Trafikförvaltningen och Region Stockholm. Järnvägsreservatet korsar väg 280 och framtida dragning av väg 77. TRV framför att korsningspunkter med större vägar kräver planskildhet.

TRV är positiva till kommunens ambitioner att utveckla möjligheterna att cykla på landsbygden. Däremot är det svårt att finansiera stråken då det inte finns någon prioriterad åtgärdstyp i nuvarande länsplan. Detta kräver alternativa finansieringslösningar såsom kommunal finansiering eller medfinansiering. TRV kan agera som stöd och dialogpart i dessa frågor framöver.

Riksintressen

TRV önskar att kommunen uppdaterar kartunderlag i översiktsplanen med uppdaterade riksintresseanspråk för kommunikationer daterat 2022-09-26. TRV meddelar att väg 77 utgår som riksintresse till följd av reviderade kriterier för utpekande av riksintresse.

Avstånd till statlig infrastruktur

TRV beskriver tillståndspliktig zon inom 12 meter från vägområde till alla statliga vägar (bebyggelsefri zon). Länsstyrelsen kan besluta att utöka avståndet. För E18 har Länsstyrelsen föreskrivit utökad bebyggelsefri zon om 50 meter från vägområdet. Motsvarande avstånd för vägarna 76, 77, 276, 278, 280, 282 och 283 är 30 meter.

Längs järnväg anser Trafikverket att ny bebyggelse inte ska tillåtas inom 30 meter från närmsta spårmit.

Gällande luftfart påpekar TRV att kommunen tidigt bör samråda med Luftfartsverket (LFV), Försvarmakten och Swedavia avseende hänsyn till riksintressen. De framför att alla byggnader över 20 meter ska prövas av LFV i en flyghinderanalys samt att kommunen förutom hindersbegränsade ytan för Arlanda flygplats även berörs av MSA-ytor för både Bromma och Arlanda flygplatser.

Klimat, hälsa och miljö

TRV önskar att ytor lämpliga för tillfällig uppläggning av massor redovisas i översiktsplanen, och betonar vikten av att de lokaliseras till platser med god kapacitet för tunga transporter och hög bärighetsklass. TRV ser ökade samordningsbehov med kommunen vid genomförande av infrastrukturprojekt för att minimera behov att anläggningstransporter. TRV påtalar även samordningsvinster i samordning av laddinfrastruktur för tunga transporter. I framtiden kan det bli höga effektkrav vilket förutsätter samordning med energisektorn och elnätsutbyggnad.

TRV önskar att kommunen visar att planerade bostadsområden inte utsätts för buller över riktvärden enligt aktuell förordning med höjd för Basprognos 2040. Vidare påtalar TRV att kommunen i sin planering bör se till att bebyggelse utformas och att avvattning dimensioneras för att ej skada vägar/järnvägar eller oskäligt försvårar brukande av anläggningarna.

Trafiksäkerhet

TRV önskar att översiktsplanen inkluderar beskrivning av nollvisionen och hur översiktsplanen ska bidra till att nå trafiksäkerhetsmålen. Trafiksäkerhet är en del av Agenda 2030. TRV lyfter utgångspunkter med trafiksäkerhets- och hållbarhetsperspektiv. TRV är medvetna att det finns trafiksäkerhetsbrister på de statliga vägarna och att det saknas finansiella medel för att genomföra trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Översiktsplanen säger att gångtunnel ska anordnas under väg 76 vid Svanberga för att möjliggöra bostäder. TRV anser att föreslagen bostadsbebyggelse inte har tillräckligt stor samhällsekonomisk nytta.

Säkerhet och robusthet

TRV påtalar att ÖP ska ta hänsyn till aktuell kunskap om de förändringar som kommer ske inom infrastrukturens livstid (ökad nederbörd, förändrade vattenflöden, etc.) och redovisa hur kraven på hänsyn till klimataspekter (enligt PBL 2 kap) kommer att tillgodoses.

TRV önskar att ÖP förtydligas med beskrivning av vägnätets påverkan av ett förändrat klimat (inte enbart bebyggelse) samt hur förändringar av miljöer i anslutning till vägnätet ska ske utan att medföra ökade risker för översvämning, ras, skred, etc.

Riskområden för ras, skred, erosion och översvämningar bör enligt TRV identifieras och beaktas i ÖP. I kustområden bör havsnivåhöjningar beaktas, och det bör säkerställas att grundläggande infrastruktur är tillgänglig även i ett framtida klimat vid exempelvis. höga vattenflöden. Tillgängligheten är extra viktig att beakta när det gäller planering av samhällsviktiga funktioner.

TrV lyfter fram att risker avseende farligt gods ska beaktas inom 150 meter från vägar och järnvägar med farligt gods.

Godstransporter

TRV önskar att väg 1111, som förbinder väg 76 med Hallstavik, läggs till som viktigt stråk för godstransporter. TRV önskar att kommunen beskriver kommunens inställning till bärighetsfrågor samt långa lastbilar, vilket är en förutsättning för mer effektiva godstransporter på väg.

TRV efterfrågar beskrivning om hur kommunen ser på behovet av uppställningsplatser för tunga fordon, såväl för lokala som regionala transporten. Vidare förordar TRV att kommunen pekar ut lämpliga platser samordnat med laddinfrastruktur för lastbilar.

TRV är oenig med kommunen avseende att hänvisa godstransporter till väg 280 istället för väg 76. TRV anser att näringslivet ska nyttja den effektivaste färdvägen. TRV anser att det inte finns skäl för begränsning av tung trafik på väg 76 då den är utformad för att hantera godstransporter.

TRV anser att karta på sida 52 med tillhörande text är svårläst och bör förtydligas gällande visualisering och förklaring av lokaliseringarna av verksamheter vid större trafikplatser. TRV har svårt att bedöma vilka typer av etableringar som förväntas och vilken trafikpåverkan dessa kan generera. TRV anser överlag att utpekade lägen är strategiskt rimliga såvida det inte är direkt angöring mot statliga vägar och andelen tung trafik från verksamheterna ökas på ett utmärkande sätt.

TRV önskar att kommunen inte använder ordet "måste" i avsnittet kopplat till hur kommunen anser att TRV bör utforma sin anläggning, och att det bör förtydligas att det endast rör sig om kommunens rekommendationer till TRV.

Fortsatt arbete

Pågående utredningar och projekt

ÅVS väg 280 Rimbo

TRV påbörjade våren 2023 en åtgärdsvalsstudie för väg 280 med syftet att minska negativ påverkan från genomfartstrafik utifrån trafiksäkerhet, miljö och hälsa på väg 280 inom Rimbo. TRV önskar att kommunen tydliggör motiven till att flytta väg 280 och vilka aspekter kring väg 280 som omöjliggör centrumutveckling. Analyser och underlag för vad som är möjligt/inte möjligt med väg 280 i befintligt läge bör inkluderas. TRV önskar att kommunen beaktar alternativa scenarion.

Projekt väg 77, Uppsala länsgräns - trafikplats Ledinge.

TRV planerar att bygga om väg 77 i två etapper. TRV ser fortsatt sträckan Eknäs-trafikplats Ledinge som huvudalternativ och anser att den ger samma måluppfyllelse som kommunens önskade sträckning mellan Eknäs och trafikplats Rösa. TRV förtydligar att pågående vägplaneprocess inte ska föregås och anser att kommunen ska vara tydligare med att nuvarande projekt arbetar efter en sträckning söder om Rimbo. TRV önskar att deras förordade sträckning för väg 77 bör inkluderas i ÖP.

Väg 282, gång- och cykelväg, Edsbro-Lummevi
TRV har färdigställt en ny GC-väg längs väg 282 mellan Edsbro och Lummevi idrottsanläggning.

Väg 1148, gång- och cykelväg, Nysättra
TRV planerar för en ny GC-väg utmed väg 1148 genom Nysättra.

Ombyggnad av färjelägen, Blidöleden
TRV planerar att bygga två nya färjelägen för en lingående färja mellan Yxlan och Blidö.

Väg 283, Ombyggnad av korsning till cirkulationsplats, Grisslehamn
TRV planerar för att bygga om nuvarande korsning på väg 283/Skatuddsvägen till en mindre cirkulationsplats och bygga trottoarer samt övergångsställe.

Kommunens bemötande

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen utgår ifrån att merparten av ny bebyggelse ska tillkomma i centralort, kommundelscentrum och landsbygdsnoder. Det är dock samtidigt viktigt för kommunen att även övriga orter, landsbygd och skärgård kan utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar.

Föreslagen vägfärja över Björköfjärden (Simpnäs-Arholma) utgår.

Översiktsplanen förtydligas avseende ökad standard på riksväg 77, E18 samt länsvägarna 76, 276 och 283. Det som avses är att vägarna bör uppgraderas för 80 km/tim. Det förutsätter säkrare sidoområden, vägrenar, gång- och cykelvägar, åtgärda farliga siktsvackor och kurvor samt uppsamling av anslutningar.

Översiktsplanen förtydligas om att olika sätt att förbättra kopplingen mellan Bergshamra och E18 bör studeras. Exempelvis förbättrad framkomlighet på befintligt vägnät eller en ny vägsträckning. Frågan om förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18 bör ingå i en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra.

Översiktsplanen uppdateras enligt beslut om riksintressen för kommunikationer 2022-09-26. Kommunen anser att riksväg 77 bör fortsätta att utgöra riksintresse för kommunikationer då den förbinder anläggningar av riksintresse, såväl mellan E4 - Kapellskärs hamn som mot Arlanda flygplats. Översiktsplanen kompletteras så att även den sträckning av riksväg 77 som förordas av Trafikverket redovisas på markanvändningskartan.

Att markera ytor för tillfällig uppläggning av massor medför en olämplig detaljeringsgrad av översiktsplanen.

Översiktsplanen förtydligas avseende hur kommunen avser att följa Trafikverkets framkomlighetsprogram, att det är Region Stockholm som äger länsplanens prioritering och inriktning, bebyggelsefria zoner längs statligt vägnät, att bullerberäkningar och riskanalyser ska utgå från Basprognos 2040, att nollvisionen är en av flera utgångspunkter och att vägnätet påverkas av ett förändrat klimat.

Översiktsplanen redovisar de förhållanden som, med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap PBL, kan ha en väsentlig betydelse för beslut om hur mark- och vatten ska användas eller hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen anger riktlinjer om samtliga aspekter som rör miljö, hälsa och säkerhet. Utformning av bostadsområden för att klara riktvärden för buller, hur klimataspekter ska tillgodoses (såsom risker för översvämning, ras och skred) samt att bebyggelsen inte skadar statlig infrastruktur, hanteras i efterföljande detaljplanering, bygglov, vägplanering och andra tillstånd om mark- och vatten.

Översiktsplanen revideras så att föreslagna utbyggnadsområden vid Lovisedal, Pläng och Malstaby utgår, då de inte ligger i linje med översiktsplanens utvecklingsinriktning. Flera mindre utbyggnadsområden på Arholma utgår då de antingen redan är utbyggda eller bedöms olämpliga utifrån platsens förutsättningar. Det föreslagna utbyggnadsområdet vid Mora bibehålls, men avgränsas så att det inte berör strandskydd.

Översiktsplanen rättas avseende riktlinjer för hantering av farligt gods och förtydligas avseende att det kan förekomma farligt gods även på vägar som inte är utpekade som transportled för farligt gods.

Översiktsplanen kompletteras med att väg 1111 är viktig för godstransporter, samt om kommunens syn på vägars bärighet och långa lastbilar.

Kommunen anser att en förbifart av väg 280 utanför Rimbo är mer lämplig för godstrafik i nord-sydlig riktning än väg 76 då en sådan ny väg skulle passera färre bostäder och samhällen. Olika åtgärder utreds för närvarande i en åtgärdsvalsstudie för väg 280.

Översiktsplanen förtydligas med att angöring till föreslagna utbyggnadsområden för verksamheter/industri vid större trafikplatser ska studeras i samverkan med Trafikverket. Direkta utfarter mot E18 respektive riksväg 77 är olämpligt. Kommunen ser platserna som

lämpliga för skrymmande och transportorienterade verksamheter, då områdena ligger i anslutning till det övergripande vägnätet. Närmare avgränsning av vilken typ av etablering och därmed vilken trafikpåverkan som kan förväntas analyseras först i efterföljande detaljplanering.

Vattenfall eldistribution ab

Vattenfall berättar att de har elnätsanläggningar med beteckningen regionalt elnät och lokalt elnät med en spänningsnivå på 0,4 kV till 145 kV (både i luft / under mark) i Norrtälje kommun. Vattenfall anser att det av samrådshandlingen tydligt framgår vad som bör beaktas vid planering i närheten av kraftledningar, men påpekar att det även bör nämnas att transformatorstationer/ställverk måste tas hänsyn till. Det pågår arbete med både ledningar och stationer i olika skeden.

Vid etablering av solcellspark i Salmunge krävs troligtvis ombyggnad av befintliga och utbyggnad av nya elnätsanläggningar. När planering påbörjas önskar Vattenfall att de kontaktas inför ansökan om anslutning. Vid utbyggnad av laddinfrastruktur krävs troligtvis ombyggnad av befintliga och utbyggnad av nya elnätsanläggningar.

Vattenfall ger även allmän information om elnätet. För att följa siktighetsprincipen kring elektriska och magnetiska fält (EMF) bör ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppföras närmare än 50 meter från kraftledningar.

Kommunens bemötande

Hänsynskartan om elnät kompletteras med information om vilka ledningar som ingår i transmissionsnätet respektive regionala/lokala nät.

Översiktsplanen förtydligas avseende behov av förstärkning av elnätsanläggningar med anledning av solcellsparker, skyddsavstånd till transformatorstationer/ställverk samt utbyggnad av laddinfrastruktur.

Regionala aktörer

Region Stockholm

Region Stockholm anser att förslaget till ny översiktsplan i huvudsak är förenlig med, och tar sin utgångspunkt i, RUF:s 2050:s inriktning för markanvändning och bebyggelsestruktur. De noterar att kommunen gör vissa avsteg från RUF:s inriktning .

Region Stockholm anser att mark- och vattenanvändningen för Rimbo och Norrtälje stad, vilket regleras i fördjupningar av översiktsplanen, med fördel kan redovisas på en övergripande nivå i ÖP för att underlätta läsbarheten av förslaget. Region Stockholm anser att det är motsägelsefullt att utveckla noder samtidigt som ny bebyggelse föreslås utanför

noderna och fritidshus kan omvandlas till permanentboende. Det kan motverka en sammanhållen bebyggelse och medföra negativa konsekvenser för hållbara resor, teknisk försörjning, utveckling av grönstruktur mm. Vidare anser Regionen att planen bör redogöra för var grönstruktur och viktiga samband ska vara överordnat eventuella andra intressen samt var det kan finnas behov av att stärka och utveckla grönstruktur och viktiga samband. Översiktsplanen bör tydligare visa sammanhängande grönstruktur på en mellankommunal nivå. Den behöver också konkretiseras avseende risker för negativa konsekvenser på kulturmiljön.

Regionen noterar att planförslaget pekar ut Rimbo och Hallstavik som kommundelcentrum istället för landsbygdsnoder som i RUFSS. De ser positivt på att ny bebyggelse och service i första hand lokaliseras till dessa lägen. I samband med dialog om revidering av RUFSS 2050 ser de gärna att kommunen framför synpunkter om funktionalitet och kategorisering av bebyggelsestrukturen.

Region Stockholm är positiva till att Norrtälje kommun har ambitiösa målsättningar för bostadsbyggande och ser gärna att kommunen eftersträvar den högre bostadsvolymen om 14 000 nya bostäder fram till 2050. Planförslaget kan med fördel tydligare redogöra för hur kommunen avser bostadsförsörja för fler grupper, både nu och i framtiden, som har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden.

Region Stockholm bedömer att det finns risk för att planförslagets inriktning får negativa konsekvenser för kulturmiljön på flera platser med höga kulturvärden och efterfrågar att översiktsplanen konkretiserar hur negativ påverkan på kulturmiljöer ska undvikas eller minimeras. Vidare kan ÖP med fördel redogöra för var det är prioriterat att stärka eller utveckla kulturmiljön samt tydliggöra behovet av kulturmiljöutredningar i tidiga skeden i den kommande planeringen.

Region Stockholm ser problem med att planförslaget inte bidrar i tillräcklig utsträckning till minskad klimatpåverkan. Kommunens förhållningssätt att peka ut och bejaka ny bebyggelse utanför tätorter utan god tillgång till kollektivtrafik tillsammans med en sannolik utveckling där allt fler fritidshus omvandlas till permanentboende riskerar sammanvägt att motverka ett ökat hållbart resande. Generellt är det önskvärt att översiktsplanen ger tydligare vägledning för hur klimatfrämjande insatser kan eller ska genomföras. Region Stockholm anser att flera av de rekommendationer som hållbarhetsbedömningen lyfter kan bidra till detta.

I planförslaget lyfts social hållbarhet och jämlikhet som viktiga utgångspunkter för planeringen. Region Stockholm anser dock att det sedan är otydligt hur planförslagets inriktningar kopplar an till det och menar att detta kan konkretiseras i planen, exempelvis avseende bostadsförsörjning, kompetensförsörjning och hur planeringen kan kompensera för socioekonomiska skillnader. Skolor bör planeras i lägen som ligger inom gränserna för miljö kvalitetsmålet frisk luft, vilket kan lyftas in under riktlinjer för god luftkvalitet. Vidare

hänvisar översiktsplanen till nationella förordningar och riktlinjer avseende buller vilket med fördel även kan inkluderas i planens riktlinjer avseende god ljudmiljö.

Region Stockholm anser att det är svårt att ta ställning till huruvida mark- och vattenanvändningen i kommunens största orter, Norrtälje stad och Rimbo, tar hänsyn till kollektivtrafikens framtida behov eftersom orternas mark- och vattenanvändning enbart regleras i fördjupningarna av översiktsplanen. Regionen önskar att kommunen i översiktsplanen tydliggör vikten av kollektivtrafikens ytbehov för att långsiktigt säkerställa en god kollektivtrafikförsörjning utifrån en ökande befolkning.

Region Stockholm anser att det behövs vidare utredningar och dialog om Östernäs som replipunkt istället för Furusund. Det finns även en pågående dialog mellan kommunen och trafikförvaltningen gällande busstrafikering på Rådmansö kopplat till eventuell ändring av replipunkt för Gräskö. Region Stockholm meddelar att de årsvis inventerar en andel av de bryggor som trafikeras av trafikförvaltningen och att de kan bistå med information om både befintliga och framtida bryggor bör utformas för att uppnå god standard.

Region Stockholm ser positivt på kommunens intention om att förlänga Roslagsbanan till Rimbo och påpekar att det även är i linje med Kollektivtrafikplan 2050. En förlängning kräver dock betydande investeringar och Region Stockholm vill framföra att det inte finns några beslut i frågan. Vidare anser Regionen att det bör tydliggöras i plankartan hur cykelinfrastrukturen ska förbättras. Region Stockholm påpekar vidare att antalet flygrörelser till Norrtälje sjukhus väntas öka. Fortsatt planering av bostäder och verksamheter behöver därför ta särskild hänsyn till detta och planen bör ta höjd för ökat behov av regional helikoptertrafik, flygzoner och bullerpåverkan.

I översiktsplanen anser kommunen att området vid Svenska Björn inte ska kvarstå som riksintresse för vindbruk med anledning av höga naturvärden och sjöfartens intressen. Region Stockholm konstaterar att en ökad elproduktion kommer att behövas för att nå nationella och regionala klimatmål samt för att försörja den växande Stockholmsregionen. Havsbaserad vindkraft är en av flera potentiella elproduktionskällor som kan bidra till detta.

Region Stockholm anser att översiktsplanen med fördel kan kopplas till det arbete som regionen driver och de underlag som tagits fram gällande tillväxts- och besöksnärlingsfrågor såsom Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen och Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen.

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna lyfte i ett särskilt uttalande att de vill att bostadsutvecklingen ska ta hänsyn till hur invånarna vill bosätta sig och främja ett byggande som utgår från vad människor efterfrågar. Prioritera byggande av småhus, radhus och villor.

Sverigedemokraterna lyfte i ett särskilt uttalande att det är viktigt att planera platser för barn (skolor mm) i områden med bra luft- och ljudkvalitet. Havsbaserad vindkraft är inte i enlighet

med energipolitiken på riksnivå, myndigheternas ställningstagande i frågan eller bland Norrtäljes invånare. Ta hänsyn till hur invånarna vill bosätta sig och planera utifrån efterfrågan. Prioritera byggande av småhus, radhus och villor. Positivt att förlänga Roslagsbanan. SD ser positivt på att kommunen är proaktiv avseende samverkan med statliga och enskilda väghållare för att säkerställa god standard på vägnätet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet tillsammans med fördjupningarna för Rimbo och Norrtälje stad. Kommunen tror att det ger en god läsbarhet.

Översiktsplanen revideras så att de föreslagna utbyggnadsområdena vid Lovisedal, Pläng och Malstaby utgår, då de inte ligger i linje med översiktsplanens utvecklingsinriktning. Hela kommunen ska ges möjlighet att växa, samtidigt som Norrtälje stad ska vara en tillväxtmotor och fortsätta utvecklas som centralort. Merparten av ny bebyggelse föreslås i Norrtälje stad, samtidigt som kommundelscentrum, övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Utbyggnad ska prioriteras i områden med goda pendlingsmöjligheter och tillgång till samhällsservice.

Översiktsplanen utvecklas avseende grön infrastruktur.

Kommunen avser att samverka med regionen i arbetet med ny RUFSS om bebyggelsestrukturens funktioner och kategoriseringar och om standard och utformning av replipunkter och bryggor.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunen bedömer att föreslagna utbyggnadsområden räcker för att tillgodose det behov av bostäder som finns i kommunen. Kommunen står inför stora nödvändiga investeringar i teknisk infrastruktur, vilket medför att utbyggnadstakten i olika delar av kommunen behöver balanseras mot varandra. Hur kommunen avser att bostadsförsörja grupper som har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden redogörs för i kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning.

Kommunen avser att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Översiktsplanen har riktlinjer om kulturmiljö som anger vilka hänsyn till kulturhistoriska värden som ska beaktas. Översiktsplanen förtydligas avseende påverkan på riksintresse för kulturmiljö.

Översiktsplanen utvecklas utifrån flera av de åtgärdsförslag som lyftes i hållbarhetsbedömningen (se bemötande till Länsstyrelsens yttrande). Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel. Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Översiktsplanen utvecklas avseende platser där det finns behov av extra fokus på trygghetsskapande åtgärder såsom vid cykelvägar, centrum, pendelparkeringar,

idrottsplatser, busshållplatser och skolor. Översiktsplanen har riktlinje om att luftkvalitet ska beaktas tidigt i planprocessen och om att utveckla en högklassig kollektivtrafik.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen.

Hänsyn till ökat antal flygrörelser till Norrtälje sjukhus hanteras i fördjupningen för Norrtälje stad.

Översiktsplanen revideras avseende riksintresse för vindbruk vid Svenska Björn och förtydligas med att frågan om motstående riksintressen prövas i en efterföljande prövning av ett specifikt projekt. Översiktsplanen revideras också avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Översiktsplanen kompletteras med regionala underlag om tillväxt- och besöksnäringsspörsmål.

Länsstyrelsen Uppsala län

Länsstyrelsen i Uppsala län avstår från att lämna synpunkter.

Kommunens bemötande

Noteras.

Stockholms hamnar

Stockholms hamnar (SH) anger att Kapellskärs hamn är en viktig nod i en effektiv transportkedja för snabba och hållbara transporter sjövägen på Östersjön. SH påpekar att Kapellskärs hamn är en av Sveriges viktigaste och modernaste godshamnar och ser positivt på att hamnen enligt översiktsplanen ges möjlighet att utvecklas både avseende resor för passagerare och godstransporter.

SH är positiva till lokalisering av verksamhetsområde längs Rådmansövägen mot Kapellskär. Den industrimark som finns i gällande detaljplan kommer att behövas som trafikområde. Därmed finns ingen industrimark i gällande planer. SH anser att föreslagna industrimark bör flyttas för att få en tydligare koppling till hamnens mark och bifogar en bild med föreslagna områden.

SH påpekar vikten av att kunna nå framtida verksamhetsområde vid Rådmansövägen från hamnområdet utan att åka ut på E18 eftersom hamnens arbetsfordon inte får köra på E18. SH önskar väg mellan industrimarken och hamnen.

SH framför att en ny pir med fler färjelägen kan komma att behövas och att den befintliga hamnbassängen kan behöva fördjupad/muddras, framför allt norr om Kapellskärsskäret.

SH är positiva till ökad standard på riksväg 77, E18 samt länsvägarna 76, 276 och 283 (i enlighet med kommunens trafik- och mobilitetsstrategi). De påpekar att väg 77 är fortsatt viktig för godstransporter mellan hamnen och Mälarenregionen. Om möjligt önskar de att kollektivtrafiken utvecklas kopplat till fartygstider.

SH är positiva till att hamnen är utpekad som strategisk plats för utbyggnad av laddinfrastruktur. SH uppskattar att behov och efterfrågan av laddning av tyngre fordon kommer att öka i framtiden. Hamnen har däremot inte möjlighet att erbjuda laddinfrastruktur på hamnområdet på grund av utrymmes- och kapacitetsskäl. SH deltar gärna i dialog om placering av laddinfrastruktur/förnybara drivmedel i närheten av hamnen.

SH ser ett ökat el- och effektförstärkningsbehov till hamnen under kommande år på grund av kraven som ställs inom EU att till år 2030 kunna erbjuda fartyg elanslutning vid kaj samt eventuell laddning av arbetsfordon, personbilar och lastbilar på eller vid hamnområdet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende att Kapellskärs hamn ska kunna utvecklas både avseende person- och godstransporter.

Översiktsplanen revideras och förtydligas utifrån Stockholms hamnars beskrivning av befintlig verksamhet vid Kapellskärs hamn. Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan. Översiktsplanen rättas avseende att föreslaget område för verksamheter/industri ligger längs E18 och inte längs Rådmansövägen.

Översiktsplanen kompletteras med att kollektivtrafiken och båttrafiken så långt möjligt bör ha samordnade tidtabeller.

Översiktsplanen förtydligas om ökat behov av elförsörjning till hamnarna och att fartyg ska kunna ansluta till landström vid kaj i Kapellskär, Grisslehamn och Hallstaviks hamn.

Grannkommuner

Östhammars kommun

Östhammars kommun ser positivt på samrådsförslaget och att det i stora drag tar hänsyn till de aspekter som berör Östhammars kommun. Östhammars kommun påpekar att det på sidan 131 (PDF-version) står beskrivet att Norrtälje kommun angränsar till Östhammar/Tierp kommun där Forsmarks kärnkraftverk ligger. Östhammars kommun vill påpeka att kärnkraftverket enbart är lokaliserat i Östhammars kommun, inte i Tierp.

Kommunens bemötande

Felaktighet om Forsmarks kärnkraftverk rättas.

Vaxholms stad

Vaxholms stad ser i stora drag positivt på planförslaget men framför ett par synpunkter som främst berör mellankommunala frågor. De noterar att planförslaget har en tydlig betoning på utveckling av transportsystemet genom vägtrafik snarare än järnväg. Kommunen ställer sig positiva till planförslagets ställningstagande gällande sjötrafiken i regionen.

Kartan över grönstruktur i utvecklingsinriktningen uppmärksammar spridningssamband men belyser inte några värdekärnor/värdestråk inom eller utanför kommunen. Detta gör det svårt att bevaka ur ett mellankommunalt perspektiv samt medför en risk att viktiga samband bryts i efterföljande processer. Avsnittet Grön- och blåstruktur i kapitlet allmänna intressen innehåller flera riktlinjer och ställningstagande gällande värnandet av naturvärden, men detta tycks ha fått begränsat genomslag i de avvägningar som gjorts för mark- och vattenanvändningen. En stor del av kommunens områden med höga naturvärden ges användningen landsbygd, en användning med särskilt generella ställningstaganden. Planförslagets avsedda hänsyn till naturvärden framgår tydligare i den digitala versionen av planen, desto mindre i den tryckta versionen. Behov av spridningssamband bör lyftas även för blåstrukturen. Norrtälje kommun har en stor mängd vattenförekomster, lång kustremsa samt ett havsområde. Det vore därför önskvärt om planen hanterade kustvattnet och dess påverkansområden mer specifikt. Strandskyddets roll för att bevara livsmiljöer för växter och djur bör hanteras mer konsekvent i planförslaget.

Vaxholms stad vill även uppmärksamma klimatpåverkan som en mellankommunal fråga och noterar att planen i hållbarhetskonsekvensbeskrivningen bedöms medföra stora till måttliga negativa konsekvenser för klimatet i jämförelse med nuläget. Planen bör utvecklas avseende resonemang kring restaurering av våtmarker, kompensation av förlust av kolsänkor, prioritering av hållbar transportinfrastruktur och pendelparkeringar.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen markerar ett reservat för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo. I övrigt bedömer kommunen att kollektivtrafiken till och inom Norrtälje kommun bör ske med bussar.

Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om grön infrastruktur där värdekärnor och stödhabitat framgår (hänsynskarta). De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta utvecklas utifrån den regionala gröna infrastrukturen. Kommunen saknar kunskapsunderlag om spridningssamband den blå strukturen med sjöar, åar och hav.

Översiktsplanens tematiska riktlinjer och ställningstaganden om olika allmänna intressen är en viktig del av översiktsplanens vägledning vid beslut om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Översiktsplanen förtydligas med en läshjälp om att kartor har bättre läsbarhet i den digitala versionen.

Kommunen avser att ta fram en kommunövergripande skyfallskartering och kartläggning av särskilt utsatt befintlig bebyggelse som separata utredningar efter översiktsplanens antagande. Riktlinjen om 100-års regn förtydligas med "med en klimatfaktor"

Översiktsplanen kompletteras med kartunderlag om risker för ras, skred och erosion från SGU (hänsynskarta). Översiktsplanen kompletteras också med att framkomlighet för räddningstjänst ska beaktas och att regeringens nationella strategi för klimatanpassning är en nationell strategi som översiktsplanen utgår ifrån.

För bemötande om miljökonsekvensbeskrivningens åtgärdsförslag – se Länsstyrelsens yttrande.

Österåkers kommun

Österåkers kommun ställer sig i stort positiv till samrådsförslaget och ser fram emot fortsatt samverkan inom bland annat STONO-samarbetet. Utvecklingsinriktningskartan skulle kunna göras tydligare med tydligare kontraster i bakgrundskartan och att omlandet synliggörs med kommungränser och Ortsnamn.

Kommunens bemötande

Utvecklingsinriktningens karta förtydligas.

Kommunala instanser och politiska partier

Bygg- och miljönämnden Norrtälje kommun

Bygg- och miljönämnden anser att exploatering på jordbruksmark bör undvikas och att översiktsplanen behöver vara mer konsekvent i frågan om bevarande kontra exploatering av jordbruksmark. Ett inriktningsmål bör vara "att trygga lokal livsmedelsproduktion genom att

värna om jordbruksmarken". Matjord är viktigt och bör prioriteras. De önskar resonemang om prioritering av åkermark för rationellt brukande. Jordbruksmark som inte är brukningsvärd bör pekas ut.

Nämnden saknar resonemang om beredskapsfrågor i översiktsplanen (ex nödvattenförsörjning, livsmedelsproduktion på kort och lång sikt).

Nämnden önskar definition på sammanhållen bebyggelse enligt PBL.

Nämnden noterar att översiktsplanen anger en högre exploateringsgrad i centralorten Norrtälje jämfört med övriga kommunen. De önskar siffror på exploatering för olika områden. Siffrorna kring antalet bostäder i varje område stämmer inte överens och behöver ses över.

I Hallstavik bör det anläggas större och mer elintensiv industri eftersom det finns goda förutsättningar för energiförsörjning. Översiktsplanen bör även beakta att "planera för energikrävande verksamheter".

I Edsbro och Svanberga bör ny bebyggelse undvikas inom vattenskyddsområden.

Utbyggnadsområdena Lovisedal, Pläng och Malstaby bör ges utförligare beskrivningar, exempelvis gällande förutsättningar för att lösa VA-frågan och andra aspekter att beakta, såsom naturvärden.

Nämnden anser inte att Boverkets riktvärden om friyta per barn är realistiska och att rekommendationen om friyta därför bör minskas.

Översiktsplanen bör kompletteras med krav på naturvärdesinventering i ärenden för att ge bygglovenheten stöd att begära in en sådan.

Nämnden saknar exempel på tillkommande pendlarparkeringar och vill se fler förslag på lämpliga pendlarparkeringar, exempelvis Vreta handel vid E18 & Nysättraområdet.

Nämnden anser att utveckling av flyg- och helikoptertrafik behöver aktualiseras. Intressekonflikter behöver utredas och belysas bättre. De vill se utredningar om vilka områden som är lämpliga att bebygga för att Mellingeholm ska ha en framtid för flygtrafik. De vill också se en karta över olämpliga platser att bebygga på grund av flygtrafik.

Nämnden ser en intressekonflikt mellan ökande helikoptertrafik från Norrtälje sjukhus och förtätning av bostadsbebyggelse i sjukhusets närområde (buller/risk). De påpekar att samhällsnyttig trafik behöver värnas och ges möjlighet att utvecklas över tid.

Nämnden önskar att markradon kartläggs i närtid eftersom behovet har aktualiserats under lång tid och det finns stor efterfrågan hos flera aktörer.

Översiktsplanen bör hänvisa till det pågående arbetet att ta fram en vattentjänstplan i enlighet med de nya kraven i lagen om allmänna vattentjänster (LAV), samt uppdatering av VA-planen. Ett långsiktigt perspektiv med dricksvattenförsörjning/grundvattentillgång bör påtalas mer och nämnden önskar att kartunderlaget med framtidsscenario för 2030 används.

Nämnden vill att möjligheterna att etablera nya energianläggningar inom kommunen beskrivs mer än kraftledningsnät och solcellspark vid Salmunges avfallsanläggning. Översiktsplanen bör peka ut lämpliga ytor för elproduktion.

Nämnden önskar en riktlinje för att förbättra dagvattenhanteringen i befintlig bebyggelse då befintliga områden ofta saknar rening idag. De framför att detaljplaner inte kan lösa alla brister utan att det krävs åtgärder även i den befintliga miljön.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras avseende avgränsningen av sammanhängande bostadsbebyggelse (minst 20 hus) och när kommunen bedömer att det som huvudregel bör vara plankrav för ny bebyggelse. Syftet är att ha samma definition som i kommunens övriga strategiska dokument (framför allt Vattentjänstplanen och VA-planen). Plan- och bygglagens begrepp sammanhållen bebyggelse (bebyggelse på tomter som gränsar till varandra) är inte lika relevant att utgå ifrån vid översiktsplanens riktlinjer om mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen förtydligas avseende skillnaden mellan de båda begreppen.

Vikten av lokal livsmedelsproduktion förtydligas i översiktsplanens ställningstaganden om jordbruksmark. Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Avsnittet om beredskap och civilt försvar kompletteras med resonemang om brist på dricksvatten och livsmedelsproduktion.

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka aspekter som ska beaktas i efterföljande detaljplaner i respektive föreslaget utbyggnadsområde. Exempelvis vid utbyggnadsområden inom vattenskyddsområden. Ett utbyggnadsområde i Svanberga som ligger inom vattenskyddsområde utgår.

Översiktsplanen revideras så att de föreslagna utbyggnadsområdena vid Lovisedal, Pläng och Malstaby utgår, då de inte ligger i linje med översiktsplanens utvecklingsinriktning. Hela

kommunen ska ges möjlighet att växa, samtidigt som Norrtälje stad ska vara en tillväxtmotor och fortsätta utvecklas som centralort. Merparten av ny bebyggelse föreslås i Norrtälje stad, samtidigt som kommundelscentrum, övriga orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Utbyggnad ska prioriteras i områden med goda pendlingsmöjligheter och tillgång till samhällsservice.

Översiktsplanen medger utbyggnad av industri i Hallstavik och synliggör att orten har god tillgång till energiförsörjning som kan nyttjas för energikrävande verksamheter. Översiktsplanen förtydligas med att större energikrävande verksamheter, trots detta, förutsätter förstärkning av elnätet.

Kommunen vidhåller att Boverkets riktvärden om friyta vid förskolor och skolor ska eftersträvas.

Kommunen vill inte i översiktsplanen räkna upp vilka utredningar som bör utföras i detaljplaner och vid bygglov. Genomförandeavsnittet i översiktsplanen förtydligas avseende utredningar i detaljplaner och vid bygglov för att förverkliga översiktsplanens intentioner.

Kommunen anser att översiktsplanen håller tillräcklig detaljeringsnivå avseende pendlarparkeringar. Det pågår en övergripande utredning om lämpliga platser för pendlarparkering.

Översiktsplanen föreslår inga utbyggnadsområden som skulle påverkas av Mellingeholms flygplats. Fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad föreslår utbyggnad av verksamheter/industri i anslutning till Mellingeholms flygplats. Bullerproblematik i anslutning till flygplatsen och helikoptertrafik till sjukhuset hanteras i FÖP Norrtälje stad.

Översiktsplanen anger att kommunen behöver kartlägga markradon.

Översiktsplanen förtydligas så att det framgår att det pågår arbete med en vattentjänstplan och VA-plan.

Översiktsplanen revideras avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Översiktsplanen anger en riktlinje om att hantera dagvatten i befintliga bebyggda miljöer.

Centerpartiet Norrtälje

Centerpartiet (C) anser att det behövs fler arbetsplatser för att attrahera fler invånare i förvärvsaktiv ålder. Genom att peka ut företags- och verksamhetsområden på samtliga orter/noder i kommunen kan Norrtälje bli en bättre företagskommun. Dessa områden

behöver färdigställas med vägar, VA, el, och så vidare. C önskar statistik för att se hur många arbetstillfällen som kan skapas i dessa områden.

C önskar samverka med Stockholm Nordost och region Uppsala för ytterligare pendlings- och infrastrukturmöjligheter på vägarna 76, 276, 280, 282 och 283 mot Åland utöver nämnda E18/väg77. Vägnätets standard behöver på sikt höjas i dialog med Trafikverket. C påpekar även att gång- och cykelvägar saknas på många ställen och att fler GCM-vägar bör byggas för ökat trafiksäkerhet, folkhälsa och hållbart resande.

C önskar försiktighet avseende att exploatera randzoner runt tätorter. Ett exempel är Porshanken-Färsna-Ludden som är viktigt att bevara som en grön lunga i närheten av Norrtälje stad. Det bör bevaras på grund av klimatförändringar och som rekreationsområde.

C vill se tydliga tidplaner för framtagande av fördjupade översiktsplaner. De ska inkluderas redan i översiktsplanen.

Hallstavik: Det behövs tydligare planering för blandade upplåtelseformer i Hallstavik på grund av segregation. Bostadsområdet söder om speedwaybanan bör flyttas mer söderut för att skapa en skogskärm mot buller. Föreslaget verksamhetsområde norr om Skärsta samhälle bör trafiksörjas från väster, direkt från väg 76, och området kan utökas västerut hela vägen fram till väg 76. C önskar dialog med Region Uppsala om att höja standarden på väg 76 till Harg. Hallstavik har stor tillgång till el och kan bli en bra arbetsplats för industri eller verksamheter med behov av stor tillgång till el.

Edsbro: C anser att Edsbro ligger strategiskt till med ett vägnät mot Hallstavik, Rimbo och Uppsala. Översiktsplanen bör ange att väg 282 mot Uppsala ska utgöra ett bra pendlingsstråk. De önskar samtal med UL om bättre kollektivtrafik. De vill se utökad bostadsbyggande, verksamheter och mångfunktionell bebyggelse i Edsbro. De påpekar att det är viktigt för att skola, förskola, distriktssköterska, service, och så vidare ska kunna vara kvar.

Rånäs: Kommunen bör möjliggöra att vårdverksamhet, konferens, turistverksamhet och jord- och skogsbruksverksamhet kan växa i Rånäs.

Gottröra och Närtuna: C anser att den västra delen av kommunen behöver ges större utrymme i översiktsplanen på grund av närheten till Arlanda och Uppsala. C vill se mer bostadsbebyggelse och kommunöverskridande samarbete med Knivsta kommun. De vill även att skola placeras i Gottröra eller Närtuna då boende i området idag reser över kommungränsen för att gå i skola. C föreslår samarbete med UL och SL för utökad kollektivtrafik i samband med övrig planering.

Grisslehamn: Det behövs mångfunktionell bebyggelse för företagande och bostäder i Grisslehamn. Trafiksituationen behöver åtgärdas och turistnäringen främjas. Det är viktigt att vattentillgången säkras för att undvika saltvatteninträngning.

Väddö: C vill se en ny F-9 skola vid Vikingalunden i Älmsta (vid befintlig idrottshall). De vill ha mer industrimark i det södra industriområdet i Älmsta. 500 bostäder bör byggas fram till 2050. De föreslår att centrumplanen för Älmsta ses över och att busstationen flyttas i anslutning till nya skolan. De vill se vattenledning från Erken om möjligt.

Svanberga: C föreslår ett område för idrott och rekreation nordväst om skolan vid motionsspåret som kan användas av både idrottsföreningen och skolan.

Söderbykarl: Samhället har ett bra strategiskt läge och en bra väg med pendlingsmöjligheter. Det bör byggas 40-60 villor i Söderbykarl fram till 2050. C föreslår att en pendelparkering vid Sonö vägskäl tas med i planeringen.

Bergshamra: C anser att markerade områden för bostäder bör kompletteras med ett område för mångfunktionell bebyggelse i Bergshamra. Det behövs även områden för handel, service, och småindustri. Dessa kan förläggas i anslutning till liknande verksamhetsområden (exempelvis centrala Hästängen). Väg 276 (södra Kustvägen) behöver uppgraderas i båda riktningarna och vägen bör prioriteras i översiktsplanen. C föreslår mer byggnation av bostäder i Bergshamra/Mora utmed väg 276 och anser att det också behövs gång- och cykelvägar utefter vägen. De vill att sträckan mellan Mora vägskäl till Norrtälje prioriteras för gång- och cykelväg. Behovet av en kommunal/offentlig brygga för båttrafik och transporter i kommunens södra skärgård är stort vilket bör lyftas i översiktsplanen.

Skärgårdsfrågor: C vill att begreppet *replipunkter* tydliggörs. De vill att det säkerställs tillgänglig service och parkering på både fastlandet/ö-sidan för boende på kärnöar. Bryggor är en bristvara för fastboende och det behövs ett ökat gemensamt nyttjande av bryggor. Det behövs också fungerande transporter av gods och passagerare. C ser en stor utvecklingspotential angående storleken på fartyg, godshantering och miljöpåverkan. De önskar en plan för hur stor turistnäring som ska möjliggöras i Skärgården utan att skada öarnas natur. De vill se bättre hemtjänst/hemsjukvård i skärgården. De föreslår en färjeförbindelse Björkö-Vätö för att gynna orten gällande ökat underlag för service, offentlig service och arbetsplatser.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen pekar ut områden för verksamheter/industri i flera delar av kommunen. Många arbetsplatser ryms även i områden för mångfunktionell bebyggelse. Antalet arbetstillfällen i respektive område går inte att uppge eftersom översiktsplanen är flexibel avseende vilken typ av företag/verksamhet som kan komma i fråga.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för

att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel.

Översiktsplanen pekar ut tätortsnära natur- och friluftslivsområden för att säkerställa tillgång till rekreationsområden. Det finns även en riktlinje att tätortsnära skog särskilt bör värnas. Vissa tätortsnära naturområden skyddas genom naturreservat, riksintresse för naturvård eller andra områdesskydd. Randzonen till Norrtälje stad utgör en utbyggnadsreserv på lång sikt.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanen förtydligas med vikten av blandade upplåtelseformer för att minska segregationen.

Ytterligare utbyggnadsområden i anslutning till Bergshamra kan identifieras inom ramen för en kommande fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra.

Översiktsplanen förtydligas med att skyddsavstånd mellan utvecklingsområdet för bostäder söder om speedwaybanan i Hallstavik ska utredas i efterföljande detaljplan.

Markanvändningskartan revideras så att den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik utgår samt att utvecklingsområde för verksamheter vid Skärsta/Hallstavik utökas västerut och föreslås få angöring söderifrån. Det är inte lämpligt att det föreslagna verksamhetsområdet går hela vägen fram till väg 76 då det skulle påverka upplevelsen längs vandringsleden Vikingaleden på ett påtagligt sätt.

Översiktsplanen anger att mindre orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Utveckling av den västra delen av kommunen (Gottröra och Närtuna) begränsas av restriktioner från framför allt Arlanda men även i viss mån Uppsala flygplats. Utveckling av Grisslehamn begränsas av brist på dricksvatten. Översiktsplanen förtydligas avseende Edsbro som viktig nod för kollektivtrafik.

Översiktsplanen förtydligas med att samverkan med angränsande kommuner och länstrafiken i Uppsala län behöver stärkas.

Samhällsservice (såsom skolor) bör i första hand placeras i centralorten, kommundelscentrum och landsbygdsnoder för att vara tillgängliga för många. Enligt kommunens lokalförsörjningsprogram finns inget behov av ny skola i Älmsta.

Föreslagna utbyggnadsområden för verksamheter/industri vid Älmsta bedöms vara lagom stora för att de inte ska dominera landskapsbilden.

Kommunen avser inte att bygga ut sporthallen eller att anlägga en fotbollsplan i Svanberga. Större hallar och fotbollsplaner finns i Norrtälje stad där det också planeras för utbyggnad av hallar med läktare.

Översiktsplanen anger att väg 276 mellan Norrtälje och Bergshamra är ett viktigt stråk för kollektivtrafik och arbetspendling.

Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar. Kommunen avser att utreda hur besöksnäringen i kustområdet och skärgården kan utvecklas på ett hållbart sätt som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Det pågår ett arbete med en pendlarparkeringsplan.

Översiktsplanen revideras så att förslaget om vägfärja över Björköfjärden utgår då det skulle förutsätta stora ingrepp i landskapet som inte motsvarar nyttan i form av effektivare transporter.

Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Miljöpartiet Norrtälje

Miljöpartiet Norrtälje (MP) är positiva till att ny bebyggelse prioriteras på platser med tillgång till kollektivtrafik och service i anslutning till Norrtälje, Hallstavik, Rimbo, Älmsta och Bergshamra. Däremot önskar de att översiktsplanen även tar med mindre orters karaktär och förutsättningar på ett tydligare sätt. Översiktsplanen är dåligt uppdaterad kring olika orters förutsättningar, invånarnas upplevda styrkor/svagheter och rymmer felaktigheter. Det är extra viktigt med korrekta förutsättningar när fördjupade översiktsplaner har arbetats in i ÖP. Fördjupade översiktsplaner är viktiga för mindre orters utveckling. MP saknar underbyggda ortsanalyser.

Det finns svårigheter med sammanhängande bebyggelse utanför prioriterade områden på grund av markutnyttjande, VA, bristande tillgång till service och kollektivtrafik, stor klimatpåverkan m.m. Detta bör inte eftersträvas i översiktsplanen och behöver revideras. MP vill att exploatering av jordbruksmark undviks. Översiktsplanen innehåller flera utpekade exploateringsområden på jordbruksmark som inte kan motiveras av närhet till kommunikationer eller service. Odlingsmark är en konkurrensfördel för kommunen och en

viktig beredskapsfråga. Översiktsplanen anger att strandskyddet ska värnas men föreslår trots det bebyggelse inom strandskyddsområden. MP önskar att översiktsplanen värnar och håller ett strikt förhållningssätt till strandskyddet, samt att utredning av LIS-områden påskyndas.

Natur- och kulturområden: Översiktsplanen föreslår exploatering av områden med värdefulla natur- och kulturvärden. Intentioner om biologisk mångfald och naturvärden bör genomsyra förslaget. Kompensationsåtgärder behöver konkretiseras. Det saknas underlag för kommunövergripande grönstruktur. MP saknar en tydlig ambition för att höja naturvärden i redan bebyggda miljöer. Översiktsplanen bör ange att skogarnas biologiska mångfald och kvalitet ska värnas, inte bara ett rationellt skogsbruk som sätter verksamhetsintresset i första hand. Kommunen kan bli förebild för skogsägare som vill praktisera hyggesfritt skogsbruk. MP saknar konkreta planer för ambitioner gällande våtmarker. Översiktsplanen bör inkludera Myrskyddsplanen för värdefulla myrar som ännu inte har något långsiktigt skydd. ÖP bör redogöra för planerat skydd och restaurering.

Industri/verksamheter: MP är emot ett flertal föreslagna industri- och verksamhetsområden då de har en oåterkallelig påverkan på ett stort område utanför själva exploateringen. Översiktsplanen bör placera industriområden i direkt anslutning till befintliga eller störda miljöer. Området på andra sidan viken från Hallstavik pappersbruk och väster om Kapellskärs hamn tar helt nya områden i anspråk och förstör kvaliteter för boende och friluftsliv.

Uppgradera landsbygden: MP anser att planen tar för låg strategisk höjd för flera mindre orter (exempelvis Älmsta, Bergshamra, Edsbro, Rådmansö och Grisslehamn). Dessa orter är viktiga för landsbygdsutvecklingen och förtjänar fördjupningar av översiktsplanen då orter måste få växa och behöver förankrade idéer för att tillväxten inte ska bli ogenomtänkt.

VA: Översiktsplanen uppmuntrar till sammanhängande bebyggelse i områden utan tidigare kommunalt VA. MP håller inte med. De anser att det är en stor fråga att hantera redan befintliga VA-områden och tillväxt i dessa. MP är positiva till mindre gemensamma VA-lösningar, däremot måste risken för att kommunen tvingas ta över dessa hållas nere.

Energi: MP anser att översiktsplanen bör inkludera förutsättningar för lokal elproduktion. De vill att översiktsplanen utvärderar projekt för lokal energiproduktion utifrån faktiska utredningar av föreslagna projekt. De framför att det exempelvis finns intresse för vindkraft i Västerlisa. Det är olyckligt att bestämma sig på förhand i dessa tider. MP anser att det är ett udda ställningstagande att stryka riksintresset för vindkraft vid Svenska Björn.

Klimat: MP anser att översiktsplanen inte speglar klimatfrågans dignitet och den omställning som måste ske avseende transportintensitet, vindkraftslokalisering, markanvändning mm. Översiktsplanen nämner riktlinjer för klimat, däremot tar den inte större hänsyn till planering

för att minska klimatpåverkan och hantera klimatförändringarnas effekter (detta konstateras även i hållbarhetsbedömningen).

Koppling till Uppsala/Östhammar/Gävle/Åland: Kopplingen från Norrtäljes norra kommuner till Stockholm är otydlig. Samverkan bör stärkas med Region Uppsala, Åland, Östhammar och Gävle för exempelvis kollektivtrafik, service, arbetstillfällen, och så vidare.

Jämställdhetsperspektiv: MP önskar en kompletterande bedömning av översiktsplanens inverkan på jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och barnperspektiv. Exempelvis behöver planen ta hänsyn till tillgänglighet för personer med funktionshinder. Översiktsplanen behöver inkludera boenden för olika målgrupper såsom gruppboenden.

Transporter: Cykelvägar på landsbygden tas endast upp principiellt i översiktsplanen. Det är viktigt att kunna cykla tryggt till skolor och butiker på mindre orter.

Parkering: MP framför att det kan behövas ytterligare infarts- och pendlarparkeringar så att det upplevs tryggt att hitta en plats när man anländer. Exempelvis föreslås mobilitetshus i flera plan som kan erbjuda mertjänster såsom paketleveranser.

Hallstavik: MP är negativ till nytt industriområde mitt över viken från Holmen. De anser att det bör vara en fortsättning på bostadsområdet som finns vid bron vid Skärsta. Industriområdet inkräktar på strandskyddslinjen och det är problematiskt att trafiklösningen måste gå igenom ett bostadsområde. Det är bättre att placera bostäder och planera industrier norrut vid befintlig vindkraftspark. Exploatering i Hallstavik hotar strandskydd. Bostäder bör ej placeras vid speedwaybanan. Bättre med en mindre bullerkänslig verksamhet. Dricksvattenfrågan är brådskande och bör få en framträdande roll i översiktsplanen. De önskar ny vänthall med service för busspassagerare.

Älmsta: MP anser att det finns ett stort behov av centrumutveckling i Älmsta. Förslaget till centrumutveckling i översiktsplanen är dock en upprepning av ÖP 2040 och dessa förslag är inte längre genomförbara. De framför att det behövs en fördjupning av översiktsplanen för Älmsta. Översiktsplanen anger ett visst kapacitetsbehov för förskola och inget behov för grundskola. MP påpekar att två nybyggda förskolor sannolikt redan har täckt behovet. Låg- och mellanstadielokalerna är otillräckliga och högstadieskolan är i dåligt skick. Det finns beslut om förstudie angående sammanhållen F-9 skola i Älmsta och hänsyn bör tas i översiktsplanen. Utvecklingsområde Kanalparken är ett promenadstråk och det har evenemang under sommaren. Om området ska exploateras, behöver det utredas hur funktionen som försvinner kan ersättas. Verksamheter på jordbruksmark i anslutning till befintligt område bör nedprioriteras. Avsnitt om Väddö skjutfält behöver bearbetas då det innehåller felaktigheter och otydligheter. Nuvarande restriktioner innebär ett onödigt hinder för utveckling av exempelvis Senneby.

Grisslehamn: MP anser att det behövs fler lägenheter för äldre i Grisslehamn. Om VA och vägproblematik hanteras finns det möjligheter för stark utveckling av orten. Gång- och cykelvägar behöver utvecklas i de centrala delarna.

Svanberga: Förslaget om 200 bostäder berör jordbruksmark, strandskydd, vattenskyddsområde, nybyggnadsförbudsområden längs vägen och betesmark. Hänsyn bör tas.

Bergshamra: MP påpekar att översiktsplanen föreslår utbyggnad på jordbruksmark och strandskyddsområden och lyfter att flera invånare är oroliga att orten ska expanderas för mycket så att landsbygdskänslan försvinner. De önskar ny tillfart till E18.

Edsbro: MP framför att tillväxten i Edsbro hindras av VA-frågan och att detta bör få hög prioritet i översiktsplanen. Befintlig såld mark till ett villaområde kan inte bebyggas på grund av att reningsverket inte har kapacitet. Ny mark för bostäder och industrier planeras inom centrala Edsbro och bör anslutas till kommunens VA. De vill att det planeras fler bostäder i Edsbro på grund av potentialen som finns att erbjuda bra boendemiljöer för exempelvis barnfamiljer.

Rådmansö och Kapellskär: Översiktsplanen behöver lyssna in invånarnas behov. De boende efterlyser samhällstjänster och service, samtidigt som det i översiktsplanen föreslås ytterligare utbyggnad av bostäder. MP är starkt ifrågasättande till ett stort industri- och verksamhetsområde väster om Kapellskär. De anser att det är ett orimligt alternativ. Området låser in flera bostadsområden mellan två industriområden och medför negativa kvaliteter. Det angränsar även till två naturreservat och berör lokalt intresse för kulturmiljö. MP undrar om kommunen successivt kan köpa loss mark och erbjuda alternativa tomter till de boende så att hamnen kan utvecklas i direkt anslutning till befintlig plats.

Skärgård, replipunkter & hamnar: MP framför att det behövs planering för sopstationer, wc och laddinfrastruktur i anslutning till skärgård och replipunkter. De påpekar att det behövs fungerande bryggor för lastning/lossning för att replipunkterna ska fungera. De anser att Vettershaga bör uppgraderas från prio 2 till prio 1 på grund av att det saknas bra bryggor i södra delen av kommunens skärgård. MP anser vidare att det vore bra med förtydliganden kring hur hamnarna ska kunna utvecklas hållbart med exempelvis laddning, krav på landström, och begränsning av tomgångskörning.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården,

som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanen kan ha olika detaljeringsgrad i olika orter. Det innebär att den kommunomfattande översiktsplanen kan ge lika eller mer detaljerad vägledning än en fördjupad översiktsplan. Ett digitalt format av översiktsplanen medger inzoomning så att detaljer framgår oavsett om planen är kommunomfattande eller för en ort separat.

Utbyggnad av bostäder prioriteras där det finns tillgång till samhällsservice och merparten av ny bebyggelse kommer att planläggas i Norrtälje stad, kommundelscentrum som Rimbo och Hallstavik samt i landsbygdsnoder som Älmsta och Bergshamra. Mindre orter, landsbygden och skärgården ska också kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Kommunen har en positiv syn på utveckling av enstaka bebyggelse utom plan överallt i kommunen där förutsättningarna så medger. Översiktsplanen revideras så att föreslagna utbyggnadsområden vid Lovisedal, Pläng och Malstaby utgår, då de inte ligger i linje med översiktsplanens utvecklingsinriktning. Översiktsplanen förtydligas avseende Edsbro som viktig nod för kollektivtrafik och ortens förutsättningar avseende VA.

Sammanhängande bebyggelse på landsbygden har under åren ofta utvecklats så att de idag utgör mindre tätorter. Det är därför ofta en flytande gräns mellan mindre orter och sammanhängande bebyggelse på landsbygden. Översiktsplanen revideras avseende avgränsningen av sammanhängande bostadsbebyggelse (minst 20 hus) och när kommunen bedömer att det som huvudregel bör vara plankrav för ny bebyggelse. Syftet är att ha samma definition som i kommunens övriga strategiska dokument (framförallt Vattentjänstplanen och VA-planen). Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar var det är bristfällig VA-situation i olika delar av kommunen (hänsynskarta).

Översiktsplanen förtydligas om att skogsmark med höga naturvärden bör bevaras och skyddas, särskilt tätortsnära skog. Kommunen ska verka för att andelen hyggesfritt skogsbruk ökar på den kommunala marken.

Översiktsplanen revideras så att flera utbyggnadsområden som berör höga natur- eller kulturmiljövärden utgår och avgränsas så att de inte tar i anspråk strandskydd. Undantag är områden med pågående detaljplaner där frågan om strandskydd hanteras i detaljplanen och utvecklingsområde för verksamheter/industri på västra sidan om Edeboviken i Hallstavik där befintlig järnväg bedöms utgöra barriär mot strandlinjen.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen.

Översiktsplanen kompletteras med kartskikt om grön infrastruktur (hänsynskarta). De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta utvecklas utifrån den regionala gröna infrastrukturen.

Översiktsplanen kompletteras också med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO).

Vikten av lokal livsmedelsproduktion förtydligas i översiktsplanens ställningstaganden om jordbruksmark. Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Det innebär att föreslagna utbyggnadsområden på jordbruksmark i Edsbro och Svanberga utgår. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Översiktsplanen anger att områden med höga natur-, kulturmiljö och friluftsvärden eller en klimatreglerande funktion ska värnas och bevaras. I några fall pekas delar av sådana områden ut som utbyggnadsområden då ny bebyggelse på platsen har bedömts väga tyngre än bevarandebeståndet. I efterföljande detaljplanering ska området utformas så att mark som klassas som kategori 1 och 2 i naturvärdesinventeringar undviks för exploatering.

Översiktsplanen anger att sumpskogar och våtmarkers naturvärden ska bevaras och restaureras vid planering och byggande. Våtmarker ska inte exploateras, dikas eller vattenregleras. Om möjligt ska nya våtmarker anläggas. Översiktsplanen kompletteras med att våtmarker som finns upptagna i den nationella myrskyddsplanen bör utredas för områdesskydd.

Områden för verksamheter/industri är viktiga för ett starkt och livskraftigt näringsliv. Det behövs olika typer av områden för att passa ett brett spektrum av branscher.

Översiktsplanen revideras avseende riksintresse för vindbruk vid Svenska Björn och förtydligas med att frågan om motstående riksintressen prövas i en efterföljande prövning av ett specifikt projekt. Översiktsplanen revideras också avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel.

Utvecklingsinriktningen belyser att kopplingar till noder i både Stockholm, Uppsala, Östhammar och Östersjöregionen är viktiga för att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling där Norrtäljes karaktär och roll i regionen tas tillvara och stärks. Kopplingar till Gävle bedöms inte ha lika stor betydelse för kommunen.

Översiktsplanen utvecklas avseende trygghet, jämställdhet och tillgänglighet genom universell utformning. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning beskriver hur kommunen ska ha god framförhållning vid planering av särskilda bostäder.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen anger att pendlarparkeringar ska anordnas vid strategiska lägen vid trafikplatser eller andra platser med kapacitetsstark och regional kollektivtrafik. Platser som även har annan verksamhet ska prioriteras för att skapa en trygg miljö. Det pågår ett arbete med en pendlarparkeringsplan.

Markanvändningskartan revideras så att den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik utgår samt att utvecklingsområde för verksamheter vid Skärsta/Hallstavik utökas västerut och föreslås få angöring söderifrån. Det pågår också en utredning för att analysera dricksvattenförsörjning i norra kommundelarna i ett större sammanhang. Översiktsplanen förtydligas med att det behövs en ny vänthall vid busstationen i Hallstavik.

Översiktsplanen förtydligas med att skyddsavstånd mellan utvecklingsområdet för bostäder söder om speedwaybanan i Hallstavik ska utredas i efterföljande detaljplan.

Merparten av föreslagen utbyggnad av bostadsbebyggelse i Älmsta utgår från byggrätt i gällande detaljplan som ännu inte har tagits i anspråk. Även om önskad centrumutveckling i Älmsta inte är genomförbar i dagsläget är det relevant att synliggöra kommunens viljeinriktning. Enligt kommunens lokalförsörjningsprogram finns inget behov av ny skola i Älmsta.

Översiktsplanen rättas avseende Vaddö skjutfält

Översiktsplanen anger en restriktiv hållning till ny bebyggelse i Grisslehamn med anledning av brist på dricksvatten. Samtidigt poängteras vikten av varierade boendeformer.

Bergshamra behöver analyseras i en fördjupad översiktsplan för att se hur orten kan utvecklas på ett lämpligt sätt. Föreslagna utbyggnadsområden har avgränsats så att de inte tar i anspråk jordbruksmark. Översiktsplanen anger att kommunen på sikt ska verka för en förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18. Huruvida det bör ske i form av en ny väg

eller förbättrad standard på befintligt vägnät har ännu inte studerats utan bör ingå i en kommande fördjupad översiktsplan.

Översiktsplanen förtydligas avseende Edsbro som viktig nod för kollektivtrafik. Utbyggnadsområdena i Edsbro har reviderats så att vissa områden har förstörats och de som låg på jordbruksmark har utgått.

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka aspekter som kommunen ser behöver beaktas i respektive utvecklingsområde för att tydliggöra eventuella motstående intressen, riskkällor mm.

Verksamhetsmark nära hamnen är viktigt för att hamnen ska kunna utvecklas. Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas därför fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan. Kommunen avser att ta fram en förstudie för Gräddö/Rävsån. Inom ramen för förstudien kommer kommunen att ha medborgardialog.

Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Vänsterpartiet Norrtälje

Vänsterpartiet (V) önskar tydligare slutsatser i översiktsplanen med en tydlig vägledning om framtida utveckling av specifik mark- och vattenanvändning.

V påpekar att klimatkrisen är en av våra största utmaningar och anser att översiktsplanen saknar ambitiösa strategier för hållbar utveckling. De hänvisar till översiktsplanens hållbarhetsbedömning och kritiserar att planen bedöms medföra ett flertal negativa miljö-, sociala- och ekonomiska konsekvenser. Vidare motverkar planen måluppfyllelse i 8 punkter av 13 inom nationella miljö kvalitetsmål. Hållbarhetsbedömningen konstaterar allvarliga brister i översiktsplanen. V önskar att översiktsplanen omarbetas för att inkludera dessa aspekter.

V önskar att översiktsplanen har en tydligare styrning för bostadsförsörjning och hur billiga bostäder skapas (viktig fråga under medborgardialog med unga). V saknar en tydlig plan för uppförande av flerbostadshus med hyresrätter för låginkomsttagare. V önskar tydligare beskrivning kring hur social hållbarhet är ett verktyg för integration i stadsplaneringen då detta är viktigt i arbetet mot segregation. V hänvisar till PBL:s portalparagraf "främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer" och önskar att översiktsplanen tydliggör hur detta mål ska uppfyllas.

V saknar strategier för att uppnå EUs, riksdagens och kommunens klimatmål i översiktsplanens fem övergripande strategier. V önskar att översiktsplanen angriper klimatutsläpp från transporter samt byggande och exploatering av mark som annars fungerar som kolsänkor. V uppmärksammar att översiktsplanen hänvisar till kommunens klimat- och miljöstrategi men att strategin är inriktad på verksamheter i kommunens regi och att det saknas ett kommunövergripande perspektiv för långsiktigt hållbart byggande. V önskar en tydlig strategi i översiktsplanen som inkluderar klimatförändringar och krisberedskap och som både förebygger och minskar konsekvenserna av klimatförändringar. V vill även att översiktsplanen pekar ut dammar och våtmarker som kan behövas för stora nederbördsmängder i specifika markområden och inte endast beskriver det som generell information.

V ifrågasätter att översiktsplanen föreslår exploatering på jordbruksmark i Edsbro, Bergshamra, Rimbo, Svanberga, Malsta och runt Norrtälje stad med hänvisning till ökat bostadsbehov (allmän hänvisning till fler bostäder räcker inte på grund av vägledande domar i MMD/MÖD). V önskar att översiktsplanen undantar jordbruksmark för föreslagen exploatering med tydligare skrivning att jordbruksmark ska skyddas.

V saknar strategier för hur naturområden med värdefull biologisk mångfald ska skyddas/förstärkas. Översiktsplanen kommer att medföra förluster av höga naturvärden. V vill se tydlig redovisning av hur grön- och blåstrukturer ska förstärkas, vilka mark- och vattenanvändningar som ska undantas från exploatering, samt kompensationsåtgärder vid exploatering. V påpekar att översiktsplanen är motsägelsefull med hänvisning till att strandskyddet ska värnas samtidigt som det föreslås utveckling i exempelvis Arholma, Bergshamra och Svanberga inom strandskyddat område. V önskar en skarpare skrivning i översiktsplanen som undantar strandskyddat område för exploatering. De står positiva till utredning om LIS-område i kommunens västra delar.

V vill se att översiktsplanen kompletteras med förslag på var sol- och vindkraft kan placeras och var det bör undvikas.

V saknar skrivning om var utveckling av landsbygden ska ske. De påpekar att spridd bebyggelse är kostsamt (VA, trafik, och så vidare) och att det delar upp grönområden med viktiga ekologiska spridningssamband. V önskar att översiktsplanen pekar ut områden på landsbygden som anses lämpliga för utveckling och anger hur de ska försörjas med infrastruktur. De vill även se utbyggnad av gång- och cykelvägar på landsbygden då trafiksäkerheten är låg idag. V önskar tydligare information om hur spridd bebyggelse på landsbygden tillåts genom förhandsbesked/bygglov. Bygglovshanteringen bör få tydligare vägledning i översiktsplanen om hur exempelvis strandskydd, jordbruksmark och grön- och blåstruktur ska värderas och tillämpas i bygglovsprocessen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen redovisar kommunens syn på lämplig mark- och vattenanvändning i utvecklingsinriktning, mark- och vattenanvändningskarta samt genom beskrivning av riktlinjer om allmänna intressen. Upplägget följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell). Översiktsplanen är övergripande och det behöver göras mer detaljerade analyser för att avgöra hur olika områden kan utvecklas.

Delar av de åtgärdsförslag som framfördes i hållbarhetsbedömningen har inarbetats i översiktsplanen. Se bemötande till Länsstyrelsens yttrande.

Ställningstagandet om skogsmark utvecklas avseende skydd av skog med höga naturvärden samt att öka andelen hyggfritt skogsbruk på den kommunala marken.

Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Översiktsplanen revideras så att utvecklingsområden avgränsas så att de inte tar i anspråk strandskydd. Undantaget är områden med pågående detaljplan. Då hanteras strandskyddsfrågan i detaljplanearbetet.

Genomförandeavsnittet förtydligas avseende förutsättningarna att styra bostadsförsörjningen och skapa billiga och långsiktigt hållbara bostäder. Kommunen får inte ställa särkrav utöver gällande riktvärden och normer. Kommunen har tagit fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning. Dessa riktlinjer visar på vikten av blandade boendeformer och upplåtelseformer samt vikten av att skapa fler billiga bostäder.

Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel.

Översiktsplanen har ställningstaganden om att sumpskogar och våtmarker ska bevaras och restaureras. Det finns även riktlinjer om att områden med höga naturvärden ska värnas och bevaras.

Översiktsplanen revideras avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Sverigedemokraterna Norrtälje

Sverigedemokraterna Norrtälje (SD) anser att det behövs förtydligas hur ÖP 2050 förhåller sig till ÖP 2040 samt i vilket syfte ändringar och nya inriktningar har gjorts. ÖP 2050 handlar primärt om mark- och vattenanvändning vilket kan tolkas som att andra frågor bortprioriterats. Det bör framgå i översiktsplanen att man valt att inte gå ned på detaljnivå gällande exempelvis skolfrågor, fritidsanläggningar mm. SD framför att alla fördjupningar och tillägg till översiktsplanen som hänvisas till som fortsatt aktuella bör ses över.

SD anser att RUF:s betydelse bör tonas ned i översiktsplanen.

Vad gäller befolkningsutveckling vill SD påtala vikten av att kommunen växer i en rimlig takt där nödvändig infrastruktur (vägar, skolor, äldreboenden, bostäder, reningsverk et.) hänger med i utvecklingen. De vänder sig emot att man fortsatt strävar efter det höga antal (1 000 personer) som kommunen växt med årligen det senaste årtiondet och som lett till att kommunen blivit tvungen att bromsa flera bostadsprojekt i Norrtälje stad.

SD önskar vidare en särskild planering för kustsamhällen i översiktsplanen och att utveckling av dessa orter sker varsamt i dialog med orsborna. Landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogrammet bör lyftas ytterligare i ÖP och landsbygds- och skärgårdsperspektivet bör inte bara utgå från turism.

SD vill se mer fokus på krisberedskap och krishantering och önskar att beredskapsplanering nämns. De lyfter att pilotprojekt med småskaliga reningsverk är på gång med syfte att lättare hantera vattenfrågan på landsbygd och skärgård samt den jordbruksmarksstrategi som ska tas fram som kommer ge riktlinjer kring kommunens hantering av jordbruksmark. SD lyfter behovet av förskolor i Riala.

Vidare har partiet önskemål om redaktionella ändringar och vill se en sammanfattningssida i inledningen av översiktsplanen med de övergripande viktigaste inriktningarna för att öka planens läsbarhet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen utgår ifrån den aktualitetsprövning som antogs av kommunfullmäktige 2018. Aktualitetsprövningen visade att det är så pass många förutsättningar som har ändrats sedan ÖP 2040 antog att man ansåg att kommunen behövde en ny översiktsplan. Översiktsplanen förtydligas med vilka delar av de gällande fördjupningarna som arbetas in i översiktsplanen.

Översiktsplanen följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell) och fokuserar därför på mark- och vattenanvändning. Enligt plan- och bygglagen ska kommunen i sin översiktsplan beskriva hur man förhåller sig till den regionala planeringen.

Översiktsplanen anger att kommunen ska växa i hållbar takt och att det kan variera mellan olika år och i olika delar av kommunen.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Kommunen avser att ta fram en arkitekturpolicy efter att översiktsplanen har antagits. Lämplig benämning på områden med olika karaktär (exempelvis skärgårdssamhälle) och rekommendationer om utformning av bebyggelse i respektive miljö bör ingå i arkitekturpolicyen.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsån på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanen har riktlinjer om risker i samhällsplaneringen och om vattenförsörjning i olika delar av kommunen.

Landsbygdsrådet Norrtälje kommun

Landsbygdsrådets yttrande är uppdelat i två delar, dels rådets gemensamma yttrande dels ords/föreningsspecifika yttranden.

Landsbygdsrådets yttrande

I landsbygdsrådets gemensamma yttrande framförs det att samrådsprocessen skulle ha varit längre och tydligare samt att inbjudan till allmänhet och råden hade kommit tidigare. Rådet anser att översiktsplanen generellt måste bli tydligare och att det saknas konkreta mål. Handläggarsöd, likt det som finns för ÖP 2040, med hänvisning till aktuella lagrum och föreskrifter saknas.

Landsbygdsrådet har en del önskemål kring översiktsplanens innehåll. De önskar ett eget kapitel för krisberedskap och krishantering och ett eget kapitel för klimatfrågor med konkreta åtgärder kring höjda havsnivåer och ökad nederbörd. Rådet önskar förbättrad kvalitet på kartor och bilder. De önskar en särskild planering för kustsamhällen i översiktsplanen och anser att det är viktigt att utveckla dessa samhällen i dialog med orsborna. Landsbygdsrådet vill ha förtydligat vad samhällsservice betyder. De vill att det tas höjd för ökat skolbehov i samband med ökad befolkning. Rådet anser vidare att det behövs tydligare beskrivning kring hur ÖP 2050 förhåller sig i jämförelse med ÖP 2040 och vilka förutsättningar det är som ändrats och föranlett att en ny översiktsplan tas fram. De saknar fördjupade orsanalyser för Rimbo, Hallstavik, Älmsta och Bergshamra som finns i ÖP 2040.

Vidare anser landsbygdsrådet att det bör framgå i översiktsplanen hur intressekonflikter mellan exempelvis höga natur- och kulturvärden kontra höga värden för rekreation och besöksstryck i kusten bör hanteras. De vill att turismens utvecklingspotential behandlas ytterligare, exempelvis genom att väva in destinationsstrategin. En förutsättning för turism är att det finns fastboende i skärgården, framför allt på öarna. De framför att omvandlingen av fritidshus till åretruntbostäder bör förtydligas, samt begreppen kommundelscentrum, serviceort, landsbygdsnod; använd samma begrepp som i RUFSS. Vad gäller grönstruktur vill rådet att ambitionsnivån höjs och planeringen konkretiseras, likaså bör det framgå hur fastighetsnära återvinning av förpackningar ska realiseras. De påpekar att ÖP 2040 hade en karta över samhällsservice vilket bör uppdateras i planförslaget. De vill att det läggs till information (även i kartan) om friluftsområden, aktivitetsytor, spontanidrott, med mera samt att det framgår hur översiktsplanen säkerställer att friluftsområden inte byggs bort. Behovet av campingturism behöver konkretiseras. Slutligen önskar de en tydligare beskrivning av genomförande och konsekvenser av planeringen. Det bör tydligare framgå vilka av åtgärderna i hållbarhetsbedömningen som ska genomföras, hur uppföljning av översiktsplanen ska ske samt vad som ska hända och när med tydliga delmål för 2030 och 2040.

Orts/föreningsspecifika yttranden

Hembygdsföreningarna vill att hänsyn tas till kulturarvet och att samarbete ökar med föreningar kring turism och kulturarvet. De framför att bevarande av kulturmiljöer och objekt fordrar underhåll och finansiering och att kommunen bör stödja ideella krafter i detta. De framför att gamla posthusen i Grisslehamn och Rödwillorna i Hallstavik saknas i översiktsplanen. Riksintresset Väddö kanal bör belysas mer i planen.

Lantbrukarnas riksförbund vill ha förtydligat hur lantbrukarna ska bidra till en grön tillväxt. Gröna näringar saknas helt under strategin för företagsklimat och näringsliv. De vill att de lokala livsmedelsproducenterna skyddas samt önskar ett förtydligande kring hur lantbrukarna ska skyddas för att stärka besöksvärda områden. LRF ställer sig frågande till att flera utbyggnadsområden ligger på jordbruksmark, vill se förtydliganden kring jordbruksmarkens brukningsvärde samt lokaliseringstuderingar. De vill att fler djurslag och andra anledningar än allergener bör nämnas som orsaker till skyddsavstånd i planering av bostäder. De vill se att hänsyn tas till tung trafik i infrastrukturplaneringen. De vill att jordbrukets betydelse i beredskapssynpunkt lyfts mer och påpekar att lokala livsmedelskedjor behöver fungera även i kris. LRF anser vidare att det är viktigt att allemansrätten och människor rätt att utöva friluftsliv men att det inte ska ske på bekostnad av lantbruksmiljöer.

Lännabygden påpekar att Länna och Riala socken med sitt läge i södra kommunen och med sitt höga inflyttningstryck har stor utvecklingspotential. De önskar att det byggs ett blandat bostadsutbud och hyresrätter i både Bergshamra och Riala så att ungdomar och äldre ges möjlighet att bo kvar i trakten. De framför att hänsyn måste tas till samhällsservice för äldre och barn, att Riala skola fortsatt bör vara en F-6 skola och att det behövs förskola och

pensionärsboende i Riala och Sättra, samt en ungdomsgård i Bergshamra. De vill att infrastrukturen byggs ut i Bergshamra och att man där prioriterar gång-och cykelvägar runt skolor på landsbygden. Prioriteringen att med cykelvägar binda samman orter som Bergshamra och Norrtälje ser Lännabygden som en felprioritering. De framför vikten av att underlätta för boende på landsbygden att resa kollektivt och vill att det byggs pendelparkeringar (exempelvis vid Riala kyrka/skola, Svensbodakorset, vägskälet mot Vad i Grytinge). Förslag ges om att skapa en naturskön cykelled på småvägar mellan Brottbby och Riala till badplatser. De vill se en utveckling av visionen med proaktiva tankar. De önskar slutligen fördjupningar/FÖP:ar och mer detaljerad planering för Bergshamra, Riala och Sättra.

Sjuhundrabygden vill se förbättrad pendling och infrastruktur på vägarna 76, 276, 280 282 och 283 och att gång-och cykelinfrastrukturen byggs ut. De vill att befintliga verksamheter i Rånäs ges möjlighet att utvecklas. De anser att utvecklingsplaner för Gottröra och Närtuna bör konkretiseras och att det kommunövergripande arbetet förtydligas.

Rådmansö- Frötuna lyfter flera synpunkter i sitt yttrande. De anser att fritidsboendes roll i kommunen bör konkretiseras. Hänsyn bör tas till klimatförändringar och beredskap och kommunen bör rusta sin krisberedskap både centralt och i de olika kommundelarna samt identifiera åtgärder som behöver vidtas. De vill att skärgårdsorterna och kustsamhällena lyfts ytterligare i översiktsplanen. De önskar förtydliganden gällande hamnar och bryggor på Rådmansö samt deras funktioner och prioritet. Planerna för tung trafik och hamntrafik från Rävsnäs hamn, Östernäs brygga, Kapellskär, Gräddö bör göras mer konkreta. De vill att planer för verksamhetsområdet vid Kapellskärs hamn förtydligas med tillägg av behovsanalys samt att felaktigheter i text och karta gällande pågående detaljplaner i hamnen och skrivning om Rådmansövägen rättas till. Vidare önskas förtydliganden om planer för Gräddö 2:41-2:43 samt andra positiva planbesked. De vill ha förbättrad kollektivtrafik på Rådmansö och uppmanar till att förbättra gång- och cykelvägar mellan Gräddö och Rävsnäs. De vill att Nenningsund återskapas. Utöver detta bör hänsyn tas till buller och luftföroreningar från hamnmaskiner och fartyg. Fartyg bör anslutas till landström. VA, el, bredband och telefoni måste säkerställas, även i ett förändrat klimat. Möjligheterna för spontanidrott och lek bör förtydligas. Hänsyn måste tas till hållbarhetsbedömningen i översiktsplanen.

Edsbrobygden framför att FÖP Edsbro inte bör ersättas utan att en revidering av den behövs. De påpekar att Edsbro bör klassas som landsbygdsnod. De ställer frågan om hur det planeras för återvinningscentraler i den fysiska planeringen samt om solceller på kommunala byggnader kan synliggöras i kartan.

Slutligen har Blidöbygden synpunkter som framförs. De vill att hänsyn tas till demografiska förutsättningar på Blidö med ett stort antal sommarboende och kommunens högsta medelålder. De vill se ökad turtäthet för kollektivtrafiken, mer mark för parkeringsplatser,

husbilar och andra fordon, uppställningsplatser för lastning av gods, samt mindre fartyg för utflykter på Blidö. Cykelvägnätet behöver byggas ut. De framför även att reservkraften måste förbättras och att VA bör byggas ut i takt med utbyggnadsplanerna. De uppmanar till att upprusta bryggorna.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell) och är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet.

Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel.

Översiktsplanen anger att samhällsservice ska byggas ut i takt med befolkningsökningen.

Översiktsplanen utgår ifrån den aktualitetsprövning som antogs av kommunfullmäktige 2018. Aktualitetsprövningen visade att det är så pass många förutsättningar som har ändrats sedan ÖP 2040 antog att man ansåg att kommunen behövde en ny översiktsplan. Översiktsplanen förtydligas med vilka delar av de gällande fördjupningarna som arbetas in i översiktsplanen.

Kommunen avser att utreda hur besöksnäringen i kustområdet och skärgården kan utvecklas på ett hållbart sätt som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om grön infrastruktur (hänsynskarta). De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta utvecklas utifrån den regionala gröna infrastrukturen. Översiktsplanen kompletteras också med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO). Översiktsplanen har riktlinjer om att värna och bevara grönområden med höga natur-, kulturmiljö- och friluftsvärden eller en klimatreglerande funktion.

Översiktsplanens genomförandeavsnitt bedöms ha tillräcklig detaljeringsgrad. Genomförande av översiktsplanens intentioner beror av många aktörer, vilket gör att förutsättningarna snabbt kan ändras. Se kommunens bemötande till Länsstyrelsens yttrande om hur översiktsplanen revideras med anledning av hållbarhetsbedömningens förslag till åtgärder.

Kommunen avser att ta fram ett nytt kulturmiljöprogram som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Riksintressenas beskrivningar finns som länkar till respektive riksintressemyndighet i det digitala formatet.

Översiktsplanens skrivningar om djurhållning utvecklas så att de omfattar olika djur.

Översiktsplanen förtydligas avseende de gröna näringarnas betydelse för kommunens identitet, att vägnätet bör ha framkomlighet för stora/breda fordon och avseende krisberedskap.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie. Behov av samhällsservice utreds löpande i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Översiktsplanen anger att mindre orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Utveckling av den västra delen av kommunen (Gottröra och Närtuna) begränsas av restriktioner från framförallt Arlanda men även i viss mån Uppsala flygplats.

I såväl översiktsplanen som kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning poängteras vikten av ett varierat bostadsbestånd med varierande upplåtelseformer och boendestorlekar. Framförallt i kommunens centralort, kommundelscentrum samt landsbygdsnoder.

Synpunkterna om förbättrad pendling och infrastruktur ligger i stort i linje med översiktsplanen. Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Korta sträckor i anslutning till skolor är prioriterade, men vissa längre sträckor bör också markeras i översiktsplanen.

Kommunen håller på att ta fram en pendlarparkeringsplan.

Kommunen avser att ta fram en arkitekturpolicy efter att översiktsplanen har antagits. Lämplig benämning på områden med olika karaktär (exempelvis skärgårdssamhälle) och rekommendationer om utformning av bebyggelse i respektive miljö bör ingå i arkitekturpolicyen. Skärgårdens förutsättningar lyfts fram i översiktsplanen genom ett nytt avsnitt om kust och skärgård. Prioritet av bryggor och deras funktioner kommer att beskrivas mer utförligt i en kommande bryggplan.

Översiktsplanen revideras avseende utbyggnadsområden vid Gräddö m.fl. platser på Rådmansö.

Kommunen ser inte att det finns ett allmänt intresse av att återskapa Nenningsund som motsvarar det ingrepp det skulle innebära.

Översiktsplanen förtydligas med att fartyg ska kunna ansluta till landström när de ligger förtöjda vid kaj i Kapellskär och Grisslehamn. Översiktsplanen har riktlinje om att kommunen ska verka för utbyggnad av bredband i hela kommunen.

Översiktsplanen förtydligas avseende Edsbro som viktig nod för kollektivtrafik även om den inte utgör landsbygdsnod. Översiktsplanen förtydligas också avseende förutsättningar för solcellsanläggningar.

Delar av de åtgärdsförslag som framfördes i hållbarhetsbedömningen har inarbetats i översiktsplanen. Se bemötande till Länsstyrelsens yttrande.

Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Skärgårdsrådet Norrtälje kommun

Skärgårdsrådets yttrande är uppdelat i två delar, dels rådets gemensamma yttrande dels ö- och föreningsspecifika yttranden.

Skärgårdsrådets yttrande

I skärgårdsrådets gemensamma yttrande lyfter de att samrådsprocessen borde ha varit längre samt att inbjudan till allmänhet borde ha kommit tidigare. Rådet anser att det behöver förtydligas att skärgården, landsbygden och kustsamhället är tre olika sammanhang med skilda utmaningar och förutsättningar i den fysiska planeringen. Skärgården bör inte enbart behandlas som ett besöksmål. Hänsyn bör också tas till den ökade andelen deltidsboende, åldrande befolkning, behovet av hemtjänst, vård m.m. De påpekar att FÖP skärgården inte är aktuell. De anser att det behövs riktlinjer för verksamheter som kräver kustnärlighet och att det säkerställs att verksamheterna inte stör miljön eller känsliga ekosystem. Rådet påpekar vikten av fungerande infrastruktur och lyfter att kommunen bör verka för tidtabellbunden trafik för gods och passagerare året runt. De vill att lämpliga hamn och kajområden för båttrafik säkerställs och att busstrafiken synkroniseras med båttrafiken. Mer flexibla lösningar som anropsstyrda turer/bokningssystem behövs. Rådet efterfrågar även en tydligare beskrivning av hur Östernäs ska fungera som replipunkt. Översiktsplanen bör även beskriva hur planerna för kommunal service ser ut i skärgården och det bör finnas riktlinjer för hur kommunen ska hantera skyddade områden och känsliga ekosystem i skärgården. Skärgårdsrådet anser att det behövs en sammanfattning av översiktsplanen och påpekar att kvaliteten på bilder och kartor bör förbättras i dokumentet. Rådet ställer även frågan om hur pass väl ÖP 2050 är förenlig med Norrtälje kommuns landsbygds- och skärgårdsutvecklingsprogram. I det finns skrivningar om att kommunen ska verka för att offentlig service på landsbygd och i skärgården ska bibehållas. Rådet önskar en formulering om redundans kring bredband.

Rådet understryker vikten av att det inte byggs på jordbruksmark och undrar hur det säkerställs i översiktsplanen. De framför att begreppet kärnö behöver konkretiseras och utvecklas, att flera bryggor bör byggas samt att det bör planeras för laddplatser för bilar och båtar. Det bör finnas möjlighet att hitta lokala möjligheter för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, exempelvis på kärnöarna.

Kommunen bör förtydliga hur översiktsplanen är förenlig med handlingsplanen för besöksnäring och destinationsutvecklingsstrategi Roslagen. Det bör även förtydligas hur naturen ska förbli orörd samtidigt som turistsatsningar med utbyggd service görs. Service för det rörliga friluftslivet bör utvecklas och tillgänglighetsperspektivet för friluftslivet förstärkas.

Skärgårdsrådet lyfter det pågående arbetet med ny bryggplan och att översiktsplanen behöver revideras utifrån det. De menar att det bör vara enklare att få bygga bryggor och framför att det behövs en tunglastbrygga vid Vettershaga. Rådet saknar en plan för nyttjande av privata lösningar för vatten och avlopp. Slutligen framför rådet även att det bör tydliggöras hur uppföljning av översiktsplanen ska ske samt hur en levande landsbygd och skärgård kan säkerställas.

Ö- och föreningsspecifika yttranden

Arholma byalag har inkommit med ett separat yttrande. Byalagets representant i skärgårdsrådet lyfter dock ett par frågor även i rådets yttrande. Det framförs att transporter av gods och passagerare är livsnerven i ö-samhället och att trafiken har stor utvecklingspotential. Det bör vara enklare att bygga bryggor och viktigt med tillgång till båtplats för alla fastighetsägare. Utveckla kollektivtrafiken, infrastrukturen, godshantering, turlista, miljöpåverkan och service till friluftsliv. Landsbygdsutveckling i strandnära lägen bör möjliggöras lokalt på Arholma i områden som redan är exploaterade eller genom förlängning av bryggor.

I det ö-specifika yttrandet för Tjockö framförs att översiktsplanen bör förtydligas kring hur landsbygd och skärgård ska utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Strandskyddet begränsar utvecklingen. Fastboende och deltidsboende bör ges större utrymme i översiktsplanen, inte bara turism och besökare. Det framförs vidare att en kvällstur till Tjockö saknas vintertid. Se över avsatt mark för paintballverksamhet i ett område med höga naturvärden.

I yttrandet för Stomnarö framförs att det är viktigt att replipunkter beaktas samt att kommunalt VA behöver utvecklas så mycket det går.

I yttrandet för Gräskö framförs att busstrafiken behöver synkroniseras med båtar när replipunkten för Gräskö ändras.

I yttrandet för Löparö framförs att en tunglastbrygga behövs i Vettershaga samt det behöver säkerställas att kommunen inte ger för många bygglov.

Rådmansö-Frötuna företagarförening har inkommit med ett separat yttrande men framför i skärgårdsrådets ö-specifika yttrande att det tydligare bör framgå hur kommunen planerar för en levande skärgård i framtiden. De betonar även vikten av en sammanfattning av översiktsplanen samt att äldre dokument aktualiseras.

SIKO och trafikantföreningen arbetar med att kartlägga skolskjutsar. De ställer frågan hur översiktsplanen tar hänsyn till förändringar i antal skolbarn. Vidare lyfter trafikantföreningen att bytet av replipunkt till Östernäs kommer kräva stora fysiska förändringar. De framför även att översiktsplanen har för mycket fokus på att Norrtälje stad ska växa.

Blidö-Frötuna skärgårdsförening har också inkommit med ett separat yttrande men framför här att en ny bryggplan är under framtagande och att ingenting fungerar utan fungerande infrastruktur för sopor, skolskjuts och båttrafik.

Kommunens bemötande

Samrådet pågick under nio veckor mellan 27 februari och 30 april 2023. Det har funnits möjlighet att inkomma med synpunkter på planförslaget via olika kanaler och i flera olika former. Missiv om samrådet har skickats ut till cirka 100 myndigheter, kommuner, företag och föreningar. Samrådsförfarandet uppfyller plan- och bygglagens regler om samråd om en översiktsplan.

Översiktsplanen är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Kartor och bilder m.m. är därför tydligare och har bättre upplösning i det digitala formatet. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet. Översiktsplanen kompletteras också med en sammanfattning.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanens genomförandeavsnitt förtydligas avseende uppföljning av översiktsplanen.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Kommunen avser att ta fram en arkitekturpolicy efter att översiktsplanen har antagits. Lämplig benämning på områden med olika karaktär (exempelvis skärgårdssamhälle) och rekommendationer om utformning av bebyggelse i respektive miljö bör ingå i arkitekturpolicyn. Skärgårdens förutsättningar lyfts fram i översiktsplanen genom ett nytt avsnitt om kust och skärgård. Prioritet av bryggor och deras

funktioner kommer att beskrivas mer utförligt i en kommande bryggplan. Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Översiktsplanen har riktlinjer om skyddad natur och känsliga ekosystem. I efterföljande planer och beslut om tillstånd av olika slag sker en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen. Hur skärgården kan utvecklas utan att värdefulla miljöer skadas är en ständig utmaning för kommunen.

Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Översiktsplanen har riktlinje om att kommunen ska verka för utbyggnad av bredband i hela kommunen.

Vikten av lokal livsmedelsproduktion förtydligas i översiktsplanens ställningstaganden om jordbruksmark. Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen.

Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar var det är bristfällig VA-situation, samt var kommunen avser att bygga ut kommunalt VA och var det är tänkbart med småskaliga VA-lösningar (hänsynskarta).

Behov av samhällsservice utreds löpande i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Norrtälje stad är en tillväxtmotor för hela kommunen. På samma sätt som Norrtälje kommun gynnas av att Stockholmsregionen, Uppsalaregionen och Östersjöregionen växer, gynnas också kommunens övriga orter, landsbygd och skärgård av att staden växer. Kommunen kan då erbjuda ett ökat utbud av arbete, utbildning, vård, service, handel och nöjen.

Föreningar, organisationer och företag

Arholma byalags samfällighetsförening

Arholma byalags samfällighetsförening (ABS) har inkommit med både synpunkter i ett yttrande samt en bilagd kommentarsversion av översiktsplanen med kommentarer på skrivningar som de anser bör förtydligas eller rättas till. ABS framför i sitt yttrande att de önskar att begreppet replipunkt utvidgas för att säkerställa service på både ö-sida och fastland. Arholma Norra är den viktigaste replipunkten på ö-sidan. Här behövs bland annat förbättrad parkering, laddning av elfordon, godshantering, service, anläggningar för vatten, avfall och återvinning. Granö och Österhamn är också viktiga men bör ha lägre prioritet. Det är viktigt med en fungerande replipunkt vid Simpnäs på landsidan.

ABS lyfter vikten av fungerande transporter av gods och passagerare och menar att befintlig trafik har stor utvecklingspotential. Tillgång till båtplats för alla fastighetsägare är en viktig fråga för Arholma. I nuläget är det brist på båtplatser vid bryggor. Arholma bör utvecklas som besöksmål och service för det rörliga friluftslivet koncentreras och utvecklas på ön.

ABS anser inte att vägfärja över Björköfjärden till/från Norrtälje är rimlig eftersom det skulle kosta för mycket och ha för låg turtäthet. De önskar istället att Simpnäs får utökad parkering med laddningsplatser och att trafiken mellan Simpnäs och Arholma utvecklas. Simpnäs bör bli utpekad som 'Strategisk plats för laddinfrastruktur' på landsbygden.

Arholma bör markeras som natur, friluftsliv. Arholma har idag många besökare jämfört med andra öar och bör utvecklas som besöksmål med ytterligare service till rörligt friluftsliv. Enligt ABS avser Skärgårdsstiftelsen förändra sin verksamhet på Arholma. ABS uttrycker en oro över att det kan ge försämrad service för det rörliga friluftslivet och ge ökad nedskräpning. ABS är beredda att ta över ägandet och ansvaret för driften av gästbryggor, tältplats och bastu men framför att formen för detta behöver ses över. De vill ha fortsatt diskussion om ansvar tillsammans med Norrtälje kommun, Skärgårdsstiftelsen och Arholmas föreningar. Det råder en stor brist på båtplatser och det är viktigt med samägande vid nybyggnation av bryggor.

Bebyggelsekartan för Arholma behöver justeras då flera utbyggnadsområden är genomförda eller har bytt ägare. ABS önskar att flera områden kvarstår i kommunens ägo eller överförs till öns föreningar. De vill att "polishuset" förblir kommunalt för att kunna etablera nya arbetsplatser på ön.

ABS vill att stycket om grunda havsvikar omformuleras så att bryggor ska kunna anläggas under förutsättning att negativ påverkan minimeras. Utökning av befintliga anläggningar och anläggning i redan exploaterade områden bör göras i första hand. De anser vidare att det bör vara möjligt att bygga inom strandskydd på Arholma i anslutning till redan exploaterade områden.

Kommunen bör utveckla ny teknik/flexibla lösningar på landsbygden. Exempelvis anropsstyrda turer/bokningssystem för att bibehålla grundservice. Bredbandet till Arholma behöver bli mer pålitligt. ABS uttrycker ett behov av hemtjänst och hemsjukvård på grund av den åldrande befolkningen.

Kartorna i pdf-versionen av översiktsplanen är svårlästa.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Översiktsplanen revideras så att förslaget om vägfärja över Björköfjärden utgår.

Merparten av Arholma markeras som landsbygd och områden för natur- och friluftsliv på mark- och vattenanvändningskartan. Översiktsplanen beskriver att det är omfattande besöksnäring och värdefull natur i skärgården och på många andra platser i kommunen.

Kommunen håller på att ta fram en ny bryggplan som ska ersätta den tidigare bryggplanen. Prioritet av bryggor och deras funktioner kommer att beskrivas mer utförligt i en kommande bryggplan. Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Ansvarsförhållanden mellan olika parter och hur översiktsplanens intentioner kan genomföras beskrivs på översiktlig nivå i översiktsplanens avsnitt Genomförande och konsekvenser.

Felaktigheter i markanvändningskartan rättas vid Arholma. Flera utbyggnadsområden utgår då de antingen har genomförts eller bedömts olämpliga med anledning av värdefull natur- eller kulturmiljö. Markägoförhållanden är inte en fråga som hanteras i en översiktsplan.

Grunda havsvikar har så känslig miljö att det motiverar en restriktiv hållning gentemot åtgärder som kan påverka värdena negativt. Strandskydd regleras av miljöbalken och huruvida det finns särskilda skäl för dispens eller upphävande bedöms i varje enskilt fall. Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar i de nordvästra delarna av kommunen.

Översiktsplanen följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell) och är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet.

Blidö-Frötuna skärgårdsförening

Föreningen anser att upplägget på översiktsplanen är svårförståeligt och att det är svårt att få en överblick. Föreningen önskar väl fungerande infrastruktur för att det ska vara möjligt att leva och verka i skärgården som bofast. För detta menar de att det behövs tre välfungerande

replipunkter på fastlandssidan (Simpnäs, Rävsnäs, Vetershaga). Samtliga med bärklass 1 fram till utskeppning av gods, varutransporter och personbefordran. Båtplatser och parkeringsplatser samt god tillgång till el behövs. Föreningen påtalar att kommunen håller på att ta fram en ny Bryggplan och att översiktsplanen bör hänvisa till och revideras utifrån detta underlag.

Föreningen önskar fungerade kommunikationer över vatten i samverkan med bussar för arbetspendling, skolskjutsar, och allmänt resande. De önskar skolor och barnomsorg inom rimliga avstånd, att buss 631 får bättre sträckning är inte tillräckligt.

Föreningen önskar snabb och stabil internetanslutning.

Föreningen vill se att samtliga punkter tas med i översiktsplanen eftersom de består av grundläggande förutsättningar som krävs för en bofast befolkning på öarna.

Kommunens bemötande

Kommunen har förståelse för att översiktsplanen är omfattande och att det kan upplevas svårt att få överblick. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet.

Kommunen prioriterar i första hand att utveckla replipunkterna Östernäs, Rävsnäs och Simpnäs, men upplägget med kärnöar och replipunkter behöver samtidigt breddas till ett nodsystem med möjligheter till byten mellan olika färdmedel. Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Kommunen är medveten om att det är långa avstånd till skola och förskola från stora delar av skärgården. Behov av samhällsservice utreds löpande i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Översiktsplanen har riktlinje om att kommunen ska verka för utbyggnad av bredband i hela kommunen.

Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Estuna IF

Estuna IF anser att det behövs fler aktiviteter för barn och ungdomar i Svanberga eller i närheten om orten växer. De önskar utbyggnad av sporthallen med läktare och förråd. De vill ha större förråd/klubblokal, inhägnad aktivitetspark utomhus ihop med skolan som kan nyttjas av skola under dagtid och kan användas för spontanidrott när skolan är stängd, och slutligen en stor fotbollsplan vid skolan/hallen för att kunna spela matcher.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen anger att samhällsservice ska byggas ut i takt med befolkningsökningen.

Kommunen avser inte att bygga ut sporthallen eller att anlägga en fotbollsplan i Svanberga. Större hallar och fotbollsplaner finns i Norrtälje stad där det också planeras för utbyggnad av hallar med läktare. Översiktsplanen utgår från FN:s barnkonvention och anger att det ska finnas en variation och bredd av aktiviteter och mötesplatser som kan tilltala många. Översiktsplanen förtydligas avseende att idrottsplatser/aktivitetsparker bör lokaliseras och utformas så att de kan nyttjas av både skolor och allmänhet.

Gräddö utvecklingsgrupp, Gräddö bys samfällighetsförening

Föreningen önskar att översiktsplanen får högre status, efterlevs av kommunen och blir ett självklart prioriteringsverktyg hos tjänstemän och politiker för att uppnå de uppsatta målen.

Bebyggelseutvecklingen på Gräddö är spretig utan anknytning till bygdens traditioner eller hänsyn till kulturlandskap och kustsamhällets traditioner. Bebyggelseutvecklingen har medfört att det snart inte längre finns någon möjlighet att säkra trafik- och parkeringslösningar, lekplatser, mötesplatser och så vidare vilket innebär en risk för den social hållbarheten. Föreningen anser att kommunen måste ta sitt ansvar och visa hur de uppfyller alla mål och ambitioner i översiktsplanen gällande exploateringen av Gräddö 2:41-2:43. De uppmanar kommunen att noga överväga hur man ska använda den "sista kommunalt ägda marken". Föreningen efterfrågar att kommunen upprättar en strategi för att spara kommunal mark på Gräddö för beredskap (exempelvis för förskola eller annan service). De föreslår att markanvisning/fortsatt detaljplanearbete avvaktas tills behoven är utredda.

Föreningen tar upp att kommunen har en viktig roll avseende gestaltad livsmiljö. Kommunen behöver prioritera barns behov vid avvägning mellan olika intressen. De önskar att pågående projekt på Gräddö 2:41-2:42 prioriterar barnens behov och skapar platser för spontanidrott. Trafiksituationen behöver förbättras (avlasta trafiken i hamnen). De kritiserar att kommunen säljer marken för exploatering och inte respekterar kulturmiljön.

Det behövs komplement till översiktsplanen såsom områdesbestämmelser, detaljplan, planprogram och ortsanalyser för att styra all framtida bebyggelse på Gräddö i samarbete med lokalbefolkningen innan detaljplan. De står kritiska mot pågående exploatering på Gräddö 2:41-2:43 och tar upp att området är en viktig servicepunkt som lämpar sig för parkering, spontanidrott, lek och återvinning. De påpekar att Rådmasnö är ett unikt kulturarv. Kommunens exploatering av Gräddö 2:41-2:43 är inte markerad som ändrad markanvändning i kartan, vilket är missvisande. Det saknas positiva planbesked på Rådmansölandet.

Nya bestämmelser utan detaljplan på landsbygden kan vara bra, men det förutsätter att det finns områdesbestämmelser för att förankra ny bebyggelse till kulturmiljö.

Begreppet "kustsamhälle" saknas i översiktsplanen. Det bör tas med för att beskriva exempelvis Gräddö och liknande samhällen.

Det behövs utrymme i Kapellskär för exempelvis sophantering och tyngre transporter för öarna då varken Gräddö eller Rävsnäs är lämpade för tyngre trafik. De undrar hur den översiktliga VA-utbyggnaden på Rådmanö ser ut jämfört med den utbyggda kapaciteten i Kapellskär.

Det finns bra ambitioner för gång- och cykelvägar. Ortsborna har som mål att förbättra den gamla S-vägen mellan Gräddö-Rävsnäs för att skapa en säker och trevlig förbindelse mellan byarna och för att gynna friluftsliv och trygghet. Föreningen saknar dock säkra gång- och cykelvägar på sträckor där staten är väghållare.

Avslutningsvis framför föreningen att de är positiva till fortsatt tillväx i Gräddö då fler boende och företag skapar förutsättningar för bättre kommunikationer och samhällsservice. De menar dock att utvecklingen behöver styras upp för att den ska kunna ske på ett långsiktigt hållbart sätt.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras avseende avgränsningen av sammanhängande bostadsbebyggelse (minst 20 hus) och när kommunen bedömer att det som huvudregel bör vara plankrav för ny bebyggelse. Syftet är att ha samma definition som i kommunens övriga strategiska dokument (framförallt Vattentjänstplanen och VA-planen). Gräddö är en expansiv landsbygd varför det behövs en detaljplan för att få överblick över helheten om/när det ska byggas mer. Kommunen avser att ta fram en förstudie för Gräddö-Rävsnäs för att analysera områdets förutsättningar. Översiktsplanen revideras så att den pågående detaljplanen på Gräddö visas som ändrad markanvändning. Kommunen har sett över samtliga positiva planbesked och kompletterat markanvändningskartan med de områden som bedömts ge lämplig markanvändning utifrån dagens lagstiftning och synsätt.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Kommunen avser att ta fram en arkitekturpolicy efter att översiktsplanen har antagits. Lämplig benämning på områden med olika karaktär (exempelvis skärgårdssamhälle) och rekommendationer om utformning av bebyggelse i respektive miljö bör ingå i arkitekturpolicyn.

Rävsnäs är utpekad som en prioriterad replipunkt, vilket innebär att den behöver vara tillgänglig för såväl person- som godstransporter.

Översiktsplanen utgår från FN:s barnkonvention och anger att det ska finnas en variation och bredd av aktiviteter och mötesplatser som kan tilltala många. Möjlighet för barn och äldre att ha en aktiv fritid ska särskilt prioriteras.

Vägen mellan Gräddö och Rävsnäs ingår i det övergripande vägnätet som bör utvecklas för att ge förutsättningar för hållbara och trafiksäkra resor, kollektivtrafik, utryckningsfordon och yrkestrafik.

På Rådmansö finns flera pågående samt planerade VA-utbyggnadsområden. Utbyggnad av VA pågår i området Åkerö/Västergården och Djursnäs, samt i området Västernäs, Östernäs och Uppnäs. Spillersboda är ett planerat VA-utbyggnadsområde.

H.E.L.M.S LRF

HELMS (Husby, Estuna, Lohärad, Malsta, Skederid) LRF-avdelning anser att odlingslandskapet ska bevaras och fortsätta brukas för att säkerställa livsmedelsförsörjning. Man bör avstå från att bygga vägar och hus på den bästa åkermarken. De önskar att översiktsplanen hänvisar till Sveriges och eller Stockholms läns livsmedelsstrategi.

HELMS LRF hänvisar till Stockholms läns livsmedelsstrategi och önskar att följande punkter från den läggs till i översiktsplanen: länets livsmedels- och primärproduktion ökar, sårbarheten i livsmedelskedjan minskar, livsmedelssektorn är en del av Stockholms innovations- och utvecklingskraft och för stad och landsbygd närmare varandra, strategin bidrar till nationella och regionala miljö- och klimatmål samt mål för Agenda 2030.

Vad gäller jordbruk och skogsbruk önskar HELMS LRF att översiktsplanen har en tydlig skrivning att värdefull åkermark inte ska exploateras och att det kopplas till MB 3 kap §4. De undrar vem som sätter gränsen för "väsentligt samhällsintresse". Aktivt brukande av åkermark är en förutsättning för det attraktiva odlingslandskapet. Däremot medför jordbruk ofrånkomliga olägenheter som exempelvis djurhållning, gödselhantering, och så vidare. Detta bör inkluderas i planering av bostäder och vägar.

Gällande djurhållning saknar HELMS LRF skrivelse om lantbrukets djurproduktion i översiktsplanen och tar upp att det är viktigt att det nämns och att befintliga djurgårdar får fortsätta sin verksamhet när områden i dess närhet exploateras.

När det gäller kommunikationer påpekar de att det är viktigt med framkomlighet för stora och breda fordon och tillgänglighet till vägar för jordbrukets transporter/arbetsmaskiner. De anser att detta är viktigt att beakta vid montering av fastighetsreglerande trafik hinder och ombyggnation av vägar. HELMS LRF önskar att de får vara remissinstans i sådana ärenden. De önskar satsningar på bredband/fiber i hela kommunen, bland annat för att lantbruk- och skogsbruk är i stort behov av snabb uppkoppling.

De tar upp att sida 57 har en felaktighet i översiktsplanen. De menar att omdragning av riksväg 77 inte ska kopplas till trafikplats Rösa utan trafikplats Ledinge. De påpekar mängden tunga transporter inom jord- och skogsbruk. HELMS LRF önskar högre klasser på vägar i kommunen för effektiva transporter.

Gällande rent vatten framförs det att kommungruppen LRF gärna är remissinstans vid planering av vattentäkter och vattenskyddsområden. Större ombyggnationer medför andra konsekvenser på dikningsföretag än vad de är dimensionerade för. HELMS LRF understryker vikten av att ha koll på detta vid ombyggnation och exploatering. Vidare framhålls det att det behövs fler fördröjningsmagasin för dagvatten.

HELMS LRF önskar en flexibel tillämpning av strandskydd mot mindre vattendrag då strikt tillämpning av precisa avstånd kan motverka utveckling på landsbygden.

Vad gäller vindkraft och solpanelspark påpekar de att det finns många områden som är bra för vindkraft och solenergi. Ledningar bör helst placeras i mark för att minska påverkan på landskapsbilden. Planering av vägar till anläggningar bör ske i samverkan med markägare/skogsbrukare.

Kommunens bemötande

Vikten av lokal livsmedelsproduktion förtydligas i översiktsplanens ställningstaganden om jordbruksmark. Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Översiktsplanen kompletteras med att Livsmedelsstrategi Stockholms län, 2019 utgör en regional strategi som ligger till grund för översiktsplanen.

Översiktsplanens skrivningar om djurhållning utvecklas så att de omfattar olika djur.

Översiktsplanen kompletteras med att vägnätet bör ha framkomlighet för stora/breda fordon.

Översiktsplanen kompletteras så att även den sträckning av riksväg 77 som förordas av Trafikverket redovisas på markanvändningskartan.

Översiktsplanen har riktlinje om att kommunen ska verka för utbyggnad av bredband i hela kommunen.

Synpunkten om att vara remissinstans har vidareförmedlats till berörda förvaltningar.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen.

Översiktsplanen revideras avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Häverö socialdemokratiska förening

Häverö Socialdemokratiska förening har avgränsat sig till avsnitt som berör Hallstavik.

Föreningen önskar att området som är avsatt för centrumbebyggelse i Hallstavik kan vidareutvecklas med ny bebyggelse och nya funktioner. Kommunen bör prioritera fullföljandet av etapp 2 på Centrumtorget. En rondell bör anläggas direkt efter bron för att underlätta trafikflödet samt på grund av delvis skymd sikt i korsningen. Föreningen önskar ett resecentrum med vänthall, kiosk samt tak över befintlig pergola i anslutning till befintlig busstation. De önskar även att kommunen samordnar sig kring biljettpriser Uppsala-Hallstavik för att underlätta arbetspendling.

Föreningen ifrågasätter översiktsplanens skrivning om att det inte finns tryck på nya bostäder i Hallstavik och påpekar att kötiden idag är cirka 5-7 år hos Roslagsbostäder. De önskar att det byggs bostäder på avsedd mark i Hallstavik även om området inte är helt optimalt (höga halter av uran och radon, samt närhet till speedwaybanan är försvårande omständigheter). De vill se att planer för bullerdämpande åtgärder upprättas innan bostadsbyggnation. Föreningen önskar att kommunen påbörjar förberedande markarbeten nu såsom skogsavverkning och VA-ledningar.

Föreningen tillstyrker att något bör göras i området kring Skeboåns mynning i Edeboviken. De tror dock inte på att muddring av viken vid infarten till Hallstavik är lämpligt. Marken ägs av Holmen och muddring innebär stor miljöpåverkan och kostnader. Föreningen önskar en förstudie för att utreda detta. I översiktsplanen anges det att överskottsvärme från Holmens bruk ska tillvaratas. Föreningen säger att det är felaktigt och att den redan används av bruket. De framför vidare att det inte är realistiskt med odlingslotter vid Gottstastugan då det inte finns odlingsbar mark kvar i detta område.

Föreningen är negativa till översiktsplanens förslag om att skapa fritidsanläggning väster om Edeboviken. De anser att förslaget är överflödigt på grund av dragracingbanan som byggts i Tierp. De anser att detta är slöseri med kommunala medier. Området är dessutom redan bebyggt med vindkraftpark, dessutom finns förorenade områden med avfallsmassor.

Vidare påpekar föreningen att framtida dricksvattenförsörjning i norra kommundelen är väldigt viktig. Skeboåns vatten är undermåligt, Grisslehamn har saltinträngning i brunnar och

i Herräng tas dricksvatten från två vattenfyllda gruvhål. Föreningen önskar nya ledningar från Erken till Hallstavik. Befintlig ledning från Hallstavik till Älmsta kan nyttjas. Nya ledningar behöver byggas till Grisslehamn och Herräng. Föreningen önskar avsaltningsanläggning i Grisslehamn. De påpekar det ökade behovet av dricksvatten under sommaren på grund av det ökade antalet fritidsboende och läger.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen anger att Hallstaviks centrum bör utvecklas så att kopplingen mellan busstationen och centrum förstärks och så att platsen får högre stadsmiljökvaliteter. Hur översiktsplanens intentioner kan genomföras beskrivs i avsnittet Genomförande och konsekvenser.

Översiktsplanen förtydligas avseende exploateringsstryck i Hallstavik.

Markanvändningskartan revideras så att den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik utgår, området för odlingslotter vid Gottstastugan utgår och den föreslagna badplatsen i Skeboåns mynning utgår.

Översiktsplanen beskriver kommunens dricksvattenproblematik och har riktlinjer om att utreda möjligheten att nyttja Erken som resurs för dricksvattenförsörjningen.

Kvarnängsvägens vägförening

Vägföreningen har noterat att översiktsplanen använder en del av vägföreningens väg som anslutning till planerade nybyggnadsområden (som ej har naturlig anknytning till deras väg). De anser att detta förslag är olämpligt. De anser att det finns en naturlig infart direkt från väg 76 till det nya området norr om Kvarnängsvägen. Förslaget i översiktsplanen medför en belastning som innebär stora förändringar för väghållning, kostnader och trafikmängd för de fastigheter är en del av vägföreningen. Vägföreningen berättar att det finns en hästverksamhet längs Kvarnängsvägen och att det finns begränsade ridmöjligheter i området.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen anger utbyggnadsområden för bostäder såväl söder som norr om Kvarnängsvägen vid Svanberga. Det södra området bör sannolikt anslutas till det övergripande vägnätet via Kvarnängsvägen. Anslutningens utformning samt reglering av kostnader m.m. utreds i efterföljande detaljplan.

Lilltorps vägförening

Föreningen är emot det industriområde som översiktsplanen föreslår på Rådmansö, i angränsning till Riddersholms naturreservat. Skogen runt Riddersholm angränsar till naturreservatet, är ett rekreationsområde och berör jordbruksmark och kulturområde av regionalt intresse. Påverkan på fågellivet tas också upp. Det angränsar även till Lilltorp och påverkar bostadsmiljöer för de som har valt att bo på landsbygden. Föreningen önskar att kommunen inte föreslår industriområde bredvid bostadsområden eller natur/naturreservat. Föreningen föreslår att det placeras vid Kapellskär eller att befintliga industriområden i Norrtälje utökas.

Kommunens bemötande

Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan.

Kommunen bedömer att en utbyggnad av verksamheter i anslutning till hamnen är av så stort allmänt intresse att det är befogat att ta i anspråk ett naturområde. Verksamhetsmark närmare Norrtälje stad kan inte ses som alternativ, då behovet fokuserar på koppling till hamnen. Kommunen bedömer vidare att en exploatering av området endast i begränsad utsträckning påverkar kulturmiljövärdena vid Riddersholm, då området ligger i utkanten av kulturmiljöns intresseområde och E18 utgör en barriär i landskapet.

LRF Norrtälje kommungrupp

Kommungruppen saknar mål/visioner för hur de gröna näringarna är en del av målet att stärka identiteten som landsbygdskommun. I översiktsplanen nämns det att gröna näringar är viktiga, däremot saknas det helt under strategin företagsklimat/näringsliv. De undrar hur kommunen planerar att skapa förutsättningar för lantbrukarna för att bidra till en hållbar grön tillväxt i kommunen. Skyddet av mark- och äganderätt är svagt och behöver värnas för att skapa förutsättningar för grön tillväxt, högre produktion och skatteintäkter. Det finns en ambition att kommunen ska bli en stark besökskommun och lantbrukarna/skogsägarna har en viktig roll i att sköta besöksvärda natur- och kulturområden. Kommungruppen önskar att översiktsplanen tar dessa faktorer och aktörer i beaktning.

Vad gäller jordbruksmark anser kommungruppen att det är bra att översiktsplanen har ett tydligt ställningstagande om att jordbruksmark är viktig. LRF ställer sig dock frågande till mark- och vattenanvändningskartan där jordbruksmark ändå tas i anspråk. De menar även att det saknas information om typ av jordbruksmark och dess brukningsvärde.

LRF ifrågasätter sammanhängande bebyggelse med tillgång till service på landsbygden på jordbruksmark. LRF undrar om lokaliseringsutredningar är genomförda eller planerade för

bebyggandet av jordbruksmark. De framför att det är viktigt att beakta livsmedelsförsörjning och framtida generationers behov av jordbruksmark vid exploatering av jordbruksmark. De ställer frågan om lokaliseringsutredningar är genomförda eller planeras att genomföras för bebyggandet av jordbruksmark.

Gällande djurhållning önskar LRF att fler orsaker till påverkan från djurhållning nämns utöver allergener för närboende. De framför att avstånd behövs både för att tillåta gödselhantering, undvika ljud/lukt och för att möjliggöra framtida expansion av verksamheten för gårdar med djurhållning.

Vad gäller infrastruktur och vägnät framför kommungruppen att framkomligheten för stora/breda fordon behöver tas i beaktning vid om- och nybyggnation av vägar samt montering av hastighetsreglerande trafik hinder. Jord- och skogs företag har inte enbart lantbruksmaskiner utan även transporter till och från företagen.

Vidare framför LRF att kommunens jordbruk är viktiga i beredskapssynpunkt (detta saknas helt i översiktsplanen). Lokala livsmedelskedjor behöver fungera under kristider. Lantbrukare besitter även värdefull kunskap om exempelvis vägnät och maskininnehav.

Vad gäller friluftsliv och allemansrätten påpekar LRF att det är viktigt att värna människors rätt att utöva friluftsliv men att det inte får ske på bekostnad av lantbruksmiljöer. De förklarar att det har uppstått konflikter med skador på grödor och ett personligt obehag när personer gjort intrång på tomtmarker och i ekonomibyggnader. Ofta sker detta med hänvisning till allemansrätten. Kommungruppen framför att det finns en risk med att ha människor vid stall och gårdsmiljöer på grund av smittorisk för djuren och säkerhetsrisk med tunga maskiner.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende de gröna näringarnas betydelse för kommunens identitet.

Vikten av lokal livsmedelsproduktion förtydligas i översiktsplanens ställningstaganden om jordbruksmark. Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende var kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning. I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Översiktsplanens skrivningar om djurhållning utvecklas så att de omfattar olika djur.

Översiktsplanen kompletteras med att vägnätet bör ha framkomlighet för stora och breda fordon.

Länna Bergshamra socialdemokratiska förening

Föreningen önskar att expansionstrycket i Bergshamra-Riala-Sättra, som till stor del beror på närheten till Stockholm, tas till vara på. De vill att översiktsplanen inkluderar det och inriktar sig mer på tillväxt i dessa områden med utveckling av service, bostäder, kommunikationer.

Vad gäller bostadsbyggande uppfattar föreningen översiktsplanen främst som en framskrivning av existerande planer. De önskar större expansionsmöjligheter i Bergshamra. Föreningen vill se att kommunen påbörjar en FÖP snarast och anser att Bergshamra, Riala och Sättra bör detaljplaneras för att undvika oplanerad bebyggelse och svårigheter i planering. De anser att VA-frågan är löst till stor del. Föreningen framför att den politiska inriktningen främst innebär villabebyggelse och önskar att det utvecklas mindre, överkomliga hyreslägenheter som passar unga och äldre (exempelvis Roslagsbostäder) utöver de 100 småhusen som planeras. De önskar en inriktning med byggande av klimatpositiva hus (exempelvis ETC bygg). Föreningen vill även att flerfamiljshus planeras i anslutning till centrumbildningen i Hästängen.

Föreningen framför vidare att kommunen äger stora ytor i anslutning till Gamla Bergshamra som är lämpliga för klimatsmart radhusbebyggelse. De önskar att kommunen utlyser en anbudstävling kring klimatpositiva bostäder. De påpekar att det finns befintlig VA och gång- och cykelväg mot Hästängen. Det blir en förutsättning att vattenskyddsområdet vid Hästängen hävs och de önskar att kommunen påminner Länsstyrelsen om att häva upp vattenskyddet.

Föreningen anser att det saknas trygghetsboende för äldre i Bergshamra. Det finns ett befintligt service- och vårdkluster med stor utvecklingspotential. De önskar äldreboende med nära avstånd till vård/service. De påpekar att det är viktigt att äldre kan bo kvar på sin ort bland sociala sammanhang och lyfter att det även kan bidra till positiva flyttkedjor när äldre flyttar från villor.

Vad gäller kommunikationer önskar föreningen att anslutningen till E18 blir kortare. De vill se prioritering av upprustning av väg från Riala-Sättra till Brottby i Vallentuna för att förkorta pendlingsavstånd till Stockholm och avlasta flaskhals vid Åkersberga. Planerad gång- och cykelväg från Norrtälje-Bergshamra bör fortsätta till Riala. Börja med gång- och cykelväg runt Riala skola för ökad trafiksäkerhet. De vill se att det skapas bra miljöer vid busshållplatser med cykelparkering under tak och väntkur med belysning. De lägger fram exempel på lämpliga platser för detta som vid Riala skola/kyrka, vägskälet mot Vad i Grytinge och Svensmorakorset i Bergshamra.

Föreningen vill ha cykelled från Brottby till Riala via Rumsättra, Largen, Källsmora på befintliga småvägar/skogsvägar. Denna skulle kunna nyttjas för naturskön miljö, badsjöar

och besöksnäring. Mellan Mora vägsäl-Vettershaga finns befintliga mindre vägar som skulle kunna bli cykelleder.

Gällande skola och service påpekar föreningen att Bergshamra redan i ÖP 2040 utsågs till landsbygdsnod, men med oklar innebörd. Föreningen önskar satsning på kommunikationer (enligt ovan) och service, skolor, och så vidare för att Bergshamra ska kunna bli en stark landsbygdsnod och attrahera nya boenden.

Slutligen önskar föreningen att planarbetet i de södra kommundelarna har en offensiv karaktär och att det tas tillvara på de stora möjligheter som geografi, natur, befolkningsutveckling och kommunikationer ger.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

I såväl översiktsplanen som kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning poängteras vikten av ett varierat bostadsbestånd med varierande upplåtelseformer och boendestorlekar. Framförallt i kommunens centralort, kommundelscentrum samt landsbygdsnoder. I riktlinjerna för bostadsförsörjning finns även en riktlinje om att verka för fler innovativa, hållbara och småskaliga bostadstekniska lösningar.

Översiktsplanen anger att kommunen på sikt ska verka för en förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18. Huruvida det bör ske i form av en ny väg eller förbättrad standard på befintligt vägnät har ännu inte studerats.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen förtydligas med vikten av blandade upplåtelseformer. I såväl översiktsplanen som kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning poängteras vikten av ett varierat bostadsbestånd med varierande upplåtelseformer och boendestorlekar. Framförallt i kommunens centralort, kommundelscentrum samt landsbygdsnoder.

Översiktsplanen anger att vandrings- och cykelleder ska utvecklas i områden med attraktiva gröna strukturer för det rörliga friluftslivet och besöksnäringen.

Översiktsplanen förtydligas avseende vilka aspekter som ska beaktas i efterföljande detaljplaner i respektive föreslaget utbyggnadsområde. Exempelvis vid utbyggnadsområden inom vattenskyddsområden.

Naturskyddsföreningen Roslagen

Naturskyddsföreningen Roslagen (NSFR) är frågande till om översiktsplanen är aktuell när planen närmar sig år 2050. Översiktsplanen behöver omarbetas för att leva upp till både nationella och lokala miljö-, hållbarhets- och klimatmål.

Utvecklingsinriktning: NSFR framför att det redan nu krävs stora investeringar av till exempel VA, samhällsservice och teknisk infrastruktur med ett ökat antal invånare i hela kommunen och på sikt fram till år 2050. Förtätning är inte bara positivt. Många vill bo lantligt och önskar hellre utvecklad infrastruktur och samhällsservice i stället för fler bostäder och invånare. Översiktsplanen bör ha en strategi för hur kommunen ska attrahera fler i arbetsför ålder. Föreningen menar att det behövs fler billigare och mindre hyresrätter som attraherar yngre. Majoriteten är över 65 år vilket innebär högre krav på vård och omsorg. Översiktsplanen måste inkludera utbyggnad av förnybar energi såsom solceller och vindkraft, men även kollektivtrafik, gång- och cykelförbindelser och samhällsservice i närområdet. Översiktsplanen behöver konkretisera och utöka detta.

Mark- och vattenanvändning: NSFR vill att det prioriteras förtätning av redan exploaterad mark. Hänsyn till miljö och natur ska tas i alla berörda områden. Järnvägsreservatet mellan Rosladsbanans slutstation i Kårsta och Rimbo finns kvar vilket ger möjligheten till snabbare och miljövänligare resor till och från Stockholm. De önskar att översiktsplanen slår fast detta, driver på att det åter ska gå tåg till Rimbo och reserverar ytor för pendlingsparkering. Detta gäller även vid bussnoder.

Översiktsplanen bortser från behovet av förnybar energiproduktion. Föreningen anser att det främst på kommunal mark ska planeras för anläggning av sol- och/eller vindenergi. Vid nybyggnation bör kommunen vid markanvisning ställa krav på solceller på hustak och tak för parkering och komplementbyggnader. Infrastrukturen för laddning av elfordon är idag undermål. De framför att det behövs fler laddstolpar i hela kommunen och att tätorter med

flerfamiljshus bör inkluderas (inte enbart Norrtälje). Detta får gärna kombineras med solcellsanläggningar. Detta bör inarbetas i översiktsplanen.

NSFR är rädd för "monokulturer" där alla orter ser likadana ut på grund av flerbostadshus med verksamhet i bottenplan. De ser positivt på att utveckla och ändra centrum för att göra det mer grönt och inbjudande med exempelvis lek- och aktivitetsparker för alla åldrar och mer grönska.

NSFR önskar att översiktsplanen fokuserar på att utveckla VA-frågan på befintliga orter och platser istället för att föreslå ny bebyggelse. För flera föreslagna utbyggnadsområden anges det att VA-frågan är svårlöst och det finns skyddade arter på platserna.

Vad gäller verksamheter och industri anser NSFR att det bör utvecklas på redan ianspråktagen mark genom exempelvis förtätning. De anser det positivt om man kan utveckla området vid Salmunge återvinningsanläggning för att rymma en större energianläggning. De anser det mindre lämpligt med den föreslagna ändrade användningen på Rådmanö på grund av jordbruksmark och kulturmiljö. De framför att det även finns andra föreslagna verksamhets- och industriområden som är olämpliga på grund av bland annat jordbruksmark och värdefull kulturmiljö.

När det gäller natur, friluftsliv och fritidsanläggningar framför NSFR att de inte anser att det är intressant med dragracingbana i Hallstavik utan att det är viktigare att prioritera gång- och cykelvägar, som exempelvis Gottstavägen. Strandskydd och miljön i stort behöver beaktas vid kustnära exploatering och exploatering vid stranden till sjöar och vattendrag på grund av miljögifter och föroreningar. Kapellskärs hamn behöver växa och vid utbyggnad behöver närliggande kulturmiljö och höga naturvärden beaktas. Övriga hamnar som nämns är Grisslehamns hamn och Hallstaviks hamn och föreningen lyfter att framför allt Grisslehamns hamn behöver infrastrukturutveckling för att kunna ta emot större antal resande.

Allmänna intressen: NSFR saknar skrivelse i översiktsplanen om hållbart boende (exempelvis passivhus, materialens inverkan på klimat/miljö vid produktion). De saknar riktlinjer för förnybar energi vid nyproduktion (exempelvis krav på solenergi, infrastruktur för laddning, cykelrum, återvinningsrum). De påpekar att det behövs fler mindre lägenheter för exempelvis ensamstående eller ensamhushåll med tillgång till gemensamhetslokaler, och rejäla förråd. Vid nybyggnation av fler bostäder behöver boende kunna återvinna utan bil med återvinningsstationer på gångavstånd i alla bostadsområden. De önskar lokaler för återbruk och reparation i olika kommundelar. De anser även att det bör finnas lokaler för återbruk i de olika kommundelarna samt önskar hämtning av grovavfall några gånger per år på olika ställen i kommunen.

Grön- och blåstruktur: Föreningen framför att översiktsplanen bör inkludera kriterier för främjande av biologisk mångfald vid beslut som berör naturområden. De framför att det behövs en plan för att stödja jordbrukare som vill ställa om till hållbart jordbruk med till

exempel ekologisk odling, samt skogsägare som vill ställa om till hållbart skogsbruk. De vill att det samordnas jordbruksmark med exempelvis solcellsparker. De anser även att ett klimatkontor bör tillsättas med klimatsamordnare som vägleder kommunen i dessa frågor.

Genomförande & konsekvenser: Kommunens klimat- och miljöpolicy bör nämnas bland de angivna verktygen.

Hållbarhetsbedömning: NSFR konstaterar att översiktsplanen medför negativ påverkan för alla miljöaspekter. Det innebär ett underkännande av översiktsplanen ur miljö-, hållbarhets-, klimat- och biologiskt mångfaldsperspektiv. De anser det helt oacceptabelt och menar att översiktsplanen behöver omarbetas i alla delar som är relevanta för natur, miljö och klimat. Planera, informera om och garantera hållbarhetsåtgärderna i planen genom det av föreningen förordade klimatkontoret.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende syftet med ett målår långt fram i tiden (2050) samtidigt som kommunen strävar efter kontinuerlig och rullande översiktsplanering.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen förtydligas avseende strategier för att vända dagens trend av en åldrande befolkning och behovet av ett breddat bostadsutbud. I såväl översiktsplanen som kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning poängteras vikten av ett varierat bostadsbestånd med varierande upplåtelseformer och boendestorlekar. Framförallt i kommunens centralort, kommundelscentrum samt landsbygdsnoder.

Översiktsplanen revideras avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Översiktsplanen anger både förtätning inom befintliga strukturer och utbyggnad av nya områden för bostäder, samhällsservice och verksamheter/industri för att möjliggöra en befolkningsutveckling på mellan 650-1000 invånare per år och för att ge förutsättningar för näringslivet att utvecklas. Översiktsplanen ger planberedskap för ytterligare fler bostäder, vilket innebär att delar av utpekade utbyggnadsområden kommer att finnas kvar som en

outnyttjad resurs efter denna översiktsplans tidshorisont. Vid planläggning är det alltid en osäkerhet vilka projekt som genomförs och inte.

Översiktsplanen anger att kommunen ska verka för en förlängning av Roslagsbanan till Rimbo för att förkorta restiden från Rimbo till centrala Stockholm. Järnvägsreservatet från Kårsta till Rimbo säkerställer att en förlängning av spåren är möjlig i framtiden.

Översiktsplanen markerar även lämpliga platser för pendlarparkering och anger att pendlarparkering ska anordnas vid strategiska lägen vid trafikplatser eller andra platser med kapacitetsstark och regional kollektivtrafik. Platser som även har annan verksamhet ska prioriteras för att skapa en trygg miljö.

Översiktsplanen anger att laddplatser behöver byggas ut över hela kommunen för att underlätta omställningen till elfordon.

Översiktsplanen revideras så att flera utbyggnadsområden som berör höga natur- eller kulturmiljövärden utgår och avgränsas så att de inte tar i anspråk strandskydd.

Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan.

Markanvändningskartan revideras så att den föreslagna dragracingbanan utanför Hallstavik utgår.

Hallstaviks hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ytterligare godstransporter till havs medan Grisslehamns hamn ska kunna fortsätta utvecklas med ytterligare persontransporter.

Kommunen har inte rätt att ställa särkrav om energieffektivitet, energiförsörjning eller materialval utöver riktvärden och miniminivåer enligt Boverkets byggregler.

Fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper ska finnas vid alla bostäder senast 2025.

Översiktsplanen har riktlinje om att stärka den biologiska mångfalden och utveckla ekosystemtjänster.

Översiktsplanen förtydligas avseende förutsättningar för solcellsanläggningar.

Översiktsplanen utgår ifrån en lång rad nationella, regionala och lokala mål som i viss mån är motstridiga. Förlaget utgör därmed en avvägning mellan olika allmänna intressen för att uppnå en sammantaget god utveckling.

Översiktsplanen kompletteras med vikten av billiga lokaler för att underlätta för cirkulär ekonomi och återbruk.

Delar av de åtgärdsförslag som framfördes i hållbarhetsbedömningen har inarbetats i översiktsplanen. Se bemötande till Länsstyrelsens yttrande. Kommunen har flera tjänstepersoner som arbetar med hållbarhetsfrågor och klimataspekter.

Översiktsplanen kompletteras med vikten av billiga lokaler för att underlätta för cirkulär ekonomi och återbruk.

Riala byalag

Norrtälje tillhör Stockholmsområdet, som tillsammans med Mälardalen är ett av Europas mest expansiva storstadsområden med stor köpkraft och diversifierat näringsliv. Länna/Riala med omgivande byar är de områden i Norrtälje som ligger närmast Stockholm. I ÖP 2040 nämns Bergshamra som tänkbar landsbygdsnod med potential för serviceverksamheter och tillväxt. Sedan dess har Bergshamra anslutits till kommunalt VA, har ett högt inflyttningstryck och 100 nya småhus planerade väster om väg 276. Byalaget anser att Länna/Rialas geografiska läge ger potential för att dra nytta av storstadsregionens expansion, samt att efterfrågan av landsbygdsboende i storstadsnärlighet ökat i och med att distansjobb blivit vanligare och lättare.

Visionen: Byalaget beskriver hur lantligt boende med bra kommunikationer kan skapa tillväxt. Villaområden med stora tomter är attraktiva. Vägen från Riala över Sättra till Brottby byggs ut och förkortar pendlingsavstånden till Stockholm. Byalaget önskar att den kommande FÖP:en inkluderar utrymme för flerbostadshus och att villabebyggelse kompletteras med hyreslägenheter för traktens ungdomar. De önskar att vårdkluster i Bergshamra byggs ut för att fler äldre ska kunna flytta från sina hus. Byalaget efterfrågar hänsyn till äldres behov av äldreboende, trygghetsboende med goda avstånd till service för att möjliggöra flyttkedjor samtidigt som äldre slipper byta ort och socialt sammanhang. Viktigt att även prioritera barn/ungdomar. Trygg/tillgänglig barnomsorg med bra skolor. Förskola i Sättra har lagts ned och det råder brist på barnomsorg i Riala. Byalaget önskar fler förskolor. Riala skola bör bevaras som F-6 skola, den är viktig för både nuvarande och framtida boende. Vidare efterfrågas ungdomsgård i Bergshamra då det är viktigt för sociala kontakter i Bergshamra och Riala.

Permanentningen av fritidshusområden går snabbt, en del går troligtvis under radarn eftersom många är skrivna på annan ort. Byalaget önskar att vägen mot E18 i Brottby förbättras för att göra Sättraområdet, som ligger nära Stockholm, mer attraktivt. Byalaget anser vidare att det bör finnas plats för en förskola och pensionärsboende i Sättra.

Bergshamra utvecklas till en nod för service och vård. För att det ska fungera krävs dock livskraftiga omgivande byar och satsningar på infrastruktur och VA. Vägen Riala-Brottby bör prioriteras. Dagligt behov av GC-vägar vid landsbygdens skolor för barn bör prioriteras framför GC-väg mellan Bergshamra och Norrtälje. Bristande GC-vägnät är negativt ur

säkerhetssynpunkt, miljöperspektiv och för ungas självständighet. Byalaget efterfrågar utredning av möjligheten till att utnyttja befintliga småvägar från Brottby-Riala för att skapa attraktiv cykelled. Byalaget efterfrågar prioritering av kollektivtrafik med pendelparkeringar vid busshållplatser (exempelvis vid Riala kyrka/skola, Svensbodakorset samt vägskalet mot Vad i Grytinge).

Slutligen önskar byalaget en mer proaktiv och visionär ÖP, inte bara en nulägesbeskrivning, samt att behovet av detaljplanering främst i Bergshamra men även Riala och Sättra beaktas.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen bland annat att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie. Den kommande fördjupningen av översiktsplanen för Bergshamra har ännu inte avgränsats geografiskt. Eventuellt kommer även Riala, Sättra m.fl. orter att ingå. De frågor avseende blandade boendeformer, samhällsservice, infrastruktur m.m. som lyfts i byalagets synpunkter kommer att analyseras i denna fördjupning.

Översiktsplanen anger att samhällsservice ska byggas ut i takt med befolkningsökningen. Behov av samhällsservice utreds löpande i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan. Översiktsplanen utgår från FN:s barnkonvention och anger att det ska finnas en variation och bredd av aktiviteter och mötesplatser som kan tilltala många.

Det finns behov av att förbättra infrastrukturen i flera delar av kommunen, men då det inte finns ekonomiska medel att åtgärda alla brister har kommunen valt att lyfta de stråk som är viktigast för kommunens utveckling i översiktsplanen. Översiktsplanen markerar lämpliga platser för pendlarparkering och anger att pendlarparkering ska anordnas vid strategiska lägen vid trafikplatser eller andra platser med kapacitetsstark och regional kollektivtrafik.

Rådmansö nordost utveckling i samverkan (NORIS)

Yttrandet har tagits fram av representanter från byarna Gräddö, Rävsnäs, Koholma och Aspånäs med Rådmansö nordost utveckling i samverkan (NORIS) som sammanhållande.

Fritidsboende: NORIS påtalar att fritidsboende är en källa till utveckling av företag och tjänster. Denna grupp utgör cirka 50% av kommunmedlemmarna och bör därför inkluderas tydligt i översiktsplanen. Kommunen bör analysera hur fritidsboende kan vara en del av kommunens utveckling.

Klimat & beredskap: NORIS saknar information om framtida klimatutmaningar (exempelvis 100-års regn, stormar, vattenbrist, skogsbränder och så vidare) under de kommande 25 åren. De önskar att kommunen rustar upp sin krisberedskap centralt och ute i de olika kommundelarna. NORIS önskar att lokala organisationer får information/utbildning om framtida klimatutmaningar. De önskar att översiktsplanen identifierar vilka åtgärder som behöver vidtas för att minimera risken för hot och skador på egendom, infrastruktur som kommunmedlemmar kan tänkas utsättas för. De anser att kommunen bör prioritera detta då det är tidskrävande.

Skärgårds- och kustsamhällen: NORIS önskar att skärgården inkluderas mer i översiktsplanen (exempelvis planer på utveckling och infrastruktur) så att förutsättningar för skärgårds- och kustsamhällen beskrivs och att kustsamhällena får en tydlig plats i översiktsplanen med egna rubriker eller avsnitt. NORIS påpekar att kustsamhällena har utvecklats som bostads- och besöksorter i större utsträckning än när ÖP 2040 skrevs. De framför att andelen personer och gods i skärgården har ökat drastiskt. Detta leder enligt NORIS till parkeringsproblem, tunga laster som sker på olämpliga kajer/bryggor och tung trafik i bostadsområden. NORIS påpekar att det uppstår intressekonflikter där kommunens agerande ofta leder till friktion. NORIS önskar att kommunen skapar ökad förståelse för kustsamhällena.

Rävsnäs hamn: NORIS önskar att Rävsnäs hamn får prio 1 gällande persontransporter och lätt gods eftersom det är mycket tung trafik i Rävsnäs som skapar konflikter för gång-, cykel- och persontrafik för boende och besökare, vilket går emot de transportpolitiska målen på sida 11 (skapa säkra miljöer) samt att det innebär bullerstörningar. De påpekar att hamnen också är väderutsatt och därför bör tungt gods inte lastas där. Rävsnäs hamn är även kulturskyddad enligt detaljplan och bullerstörningar är oundvikliga då bebyggelsen ligger nära.

Östernäs brygga: NORIS föreslår att tyngre gods såsom grus och byggnadsmaterial skeppas ut via Östernäs och bryggan som ägs av Trafikverket. De önskar att bryggan uppgraderas till prio 1 och att Östernäs Bryggväg får bärighetsklass 1.

Kapellskär: NORIS önskar att tungt gods skeppas ut från kommunens egen brygga vid reningsverket i Kapellskär och de vill att detta markeras ut på kartan. Föreningen önskar att Kapellskärs ångbåtsbrygga markeras som prio 1 avseende skärgårdstrafik mellan Stockholm - Arholma (Blidösunsbolaget). De saknar behovsanalys för "område för verksamhet med anknytning till hamnen". NORIS saknar precisering av riksintresse och input från Stockholms hamnar. NORIS påpekar att beskrivningen av det föreslagna verksamhetsområdet inte stämmer överens med kartbilden. Pågående mark- och vattenanvändningskarta är felaktig på grund av detaljplanediskussioner (inga pirar utöver det arbete som pågick 2013-17).

Gräddö: NORIS anser det bra att hamnen har låg prioritet på grund av att det är hårt trafikerat idag med otrygg miljö. NORIS saknar kommunens egen exploatering på Gräddö för

2:41-2:43 (ändrad markanvändning). De påpekar att läsaren inte förstår "här planerar vi för nya bostäder". De saknar också privata positiva planbesked som ändrad användning. De önskar att kommunen tar ansvar för planmonopol och utvecklingen av Gräddö 2:41-2:43.

Kollektivtrafik: NORIS önskar förbättrad kollektivtrafik på Rådmansö.

Gång- och cykelvägar: Gång- och cykelvägar mellan Gräddö-Råvsnäs behöver byggas ut för ökad trafiksäkerhet.

Sjöar/vattendrag: NORIS vill återskapa Nenningesund. De tipsar om att föreningen Nenningesund har tagit fram förslag till att öppna vattenvägen som skulle göra Rådmansö till en ö igen. De anser att översiktsplanen bör inkludera förslaget och genomföra det.

God luftkvalitet och goda ljudmiljöer: NORIS påpekar att fartygen som trafikerar Kappelskärs hamn använder dieseldrivna hjälpmaskiner för att försörja fartygen med el när de ligger förtöjda. Detta innebär buller och avgaser som är störande för boende på NÖ Rådmansö. NORIS föreslår att fartygen ansluter till landström från kaj i stället. NORIS önskar att kommunen tar större ansvar för boende på Rådmansö för att bygga ut anslutningspunkter i hamnen och ansluta sig till landström.

Aktivitetsytor: NORIS önskar fler platser för spontanidrott och lek då sådana ytor saknas i Gräddö.

Teknisk försörjning: NORIS önskar större fokus i översiktsplanen på klimatrisker såsom VA, infrastruktur, kapacitet i diken med mera för att minska risken för skador på hus, skred, vattenbrist, och så vidare. De undrar hur den översiktliga VA-utbyggnaden på Rådmansö ser ut med tanke på den utbyggda kapaciteten i Kapellskär.

Riksintressen - Kapellskärs hamn: NORIS påpekar att även om Kapellskärs hamn är ett riksintresse och av strategisk betydelse så innebär det inte att Norrtälje kommun kan frånsäga sig sitt ansvar för hur hamnens verksamhet påverkar de boende på Rådmansö (lokala transportbehov, buller, avgaser).

Hållbarhetsbedömning: NORIS önskar att kritiken i hållbarhetsbedömningen inarbetas i översiktsplanen.

Klimat: NORIS påpekar att översiktsplanen har brister gällande klimatperspektiv (exempel på tidigare extremväder event såsom värmebölja 2018, och så vidare). I Norrtälje kommun är det låga grundvattenreservoarer, skogsdöd (på grund av granbarkborren), minskad nederbörd under sommartid, störtkurar, kraftigare åskväder, och så vidare. NORIS önskar att översiktsplanen fokuserar på att säkerställa att infrastruktur/VA fungerar vid extremväder och ger riktlinjer för kommunens krisberedskap i hela kommunen. NORIS önskar att Räddningstjänster, region Stockholm, Länsstyrelsen, Försvarmakten/hemvärnet med flera får resurser för att utbilda kommunmedlemmar i krisberedskap. Exempelvis bör elgeneratorer

och utrustning för brand placeras ut i beredskapslager i kommunen. Infrastruktur för Räddningstjänsten bör organiseras / utvecklas så att kommunen är förberedd.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende fritidsboendes betydelse för kommunen.

Översiktsplanen revideras utifrån Stockholms hamnars beskrivning av befintlig verksamhet vid Kapellskärs hamn. Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan.

Kommunen bedömer att en utbyggnad av verksamheter i anslutning till hamnen är av så stort allmänt intresse att det är befogat att ta i anspråk ett naturområde. Kommunen bedömer vidare att en exploatering av området endast i begränsad utsträckning påverkar kulturmiljövärdena vid Riddersholm, då området ligger i utkanten av kulturmiljöns intresseområde och E18 utgör en barriär i landskapet.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Kommunen avser att ta fram en arkitekturpolicy efter att översiktsplanen har antagits. Lämplig benämning på områden med olika karaktär (exempelvis skärgårdssamhälle) och rekommendationer om utformning av bebyggelse i respektive miljö bör ingå i arkitekturpolicyn.

Markanvändningskartan revideras så att pågående detaljplan vid Gräddö markeras som ändrad användning.

Kapellskär har inte kapacitet att hantera alla godstransporter till berörd del av skärgården. En del godstransporter måste därmed även fortsättningsvis gå via Rävsnäs hamn.

Översiktsplanen föreslår att den nuvarande kollektivtrafiklösningen med ringlinje på Rådmansö bör utvecklas till dubbelriktade busslinjer via Gräddö respektive via E18 mot Kapellskär för att skapa en mer konkurrenskraftig kollektivtrafiklösning.

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja

gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Översiktsplanen förtydligas med att fartyg ska kunna ansluta till landström när de ligger förtöjda vid kaj i Kapellskär och Grisslehamn.

Delar av de åtgärdsförslag som framfördes i hållbarhetsbedömningen har inarbetats i översiktsplanen.

Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande. Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel.

Kommunen ser inte att det finns ett allmänt intresse av att återskapa Neningesund som motsvarar det ingrepp det skulle innebära.

På Rådmansö finns flera pågående samt planerade VA-utbyggnadsområden. Utbyggnad av VA pågår i området Åkerö/Västergården och Djursnäs, samt i området Västernäs, Östernäs och Uppnäs. Spillersboda är ett planerat VA-utbyggnadsområde.

Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts i ett eget kapitel och texter samt riktlinjer förtydligas avseende både begränsad klimatpåverkan och anpassning till ett framtida klimat. Översiktsplanen anger att samhällsviktiga funktioner som sjukhus, vårdhem, skolor och övergripande infrastruktur såsom VA-anläggningar är extra viktiga att skydda inför risker som härrör från ett ändrat klimat. Kommunens vattentjänstplan innehåller en bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Väddönivet

Väddönivet vill att det i inledningen om aktualitetsprövning beskrivs vilka förutsättningar som har ändrats från ÖP 2040.

De önskar att klimatfrågor prioriteras och får ett eget kapitel med konkreta åtgärder. Exempelvis effekterna av höjda havsnivåer, ökad nederbörd, samarbete med markägare i dessa frågor. Översiktsplanen behöver generellt bli mer konkret med konkreta mål. De

önskar delmål för exempelvis 2030 och 2040 för att läsaren ska kunna förstå vad/när åtgärderna förväntas ske (som i ÖP 2040).

Väddönnavet önskar att krisberedskap och krishantering får ett eget avsnitt i översiktsplanen, alternativt att det bakas in i översiktsplanens olika delar. De anser att det saknas konkret vägledning. De påpekar att beredskapsplaneringen och hantering av krissituationer påverkas av det stora antalet fritidsboenden som finns i kommunen och i Väddöbygden. Kommunens landsbygdsråd föreslår exempelvis trygghetspunkter och dessa bör arbetas in i översiktsplanen.

Väddönnavet önskar att kapitlet "Allmänna intressen" redovisas innan "Mark- och vattenanvändning", alternativt att information läggs som bilaga (som i ÖP 2040). De påpekar att det är dålig skärpa på illustrationer, kartor och tabeller, samt att skala och kulörer behöver ses över (pdf-version). De vill att det läggs till "handläggarstöd" i översiktsplanen (finns i ÖP 2040), där de lagrum och föreskrifter som gäller för det aktuella avsnittet redovisas. Handläggarstödet har värde för allmänheten, men bör byta namn så att det framgår att det inte enbart är till för handläggare. Väddönnavet vill att kommunal mark visas i den digitala kartan och att man kan klicka fram gällande detaljplaner med namn, giltighetstid och länkar till planhandlingar. De anser att kommunen behöver skapa förutsättningar för att kulturarvet ska tas hand om och påpekar att det kräver aktiv förvaltning och finansiellt stöd för underhåll. De framför att det inte räcker att bidra med 80% av investeringar till enskilda ägare.

Vidare anser Väddönnavet att den fördjupade översiktsplanen för Älmsta samhälle inte kan betraktas som fortsatt aktuell och att den inte bör arbetas in i ÖP 2050. Istället menar de att en ny FÖP för Älmsta bör tas fram samt fördjupningar för Grisslehamn, Björkö, Arholma, Söderby-Karl och Singö. De saknar ortsanalyser för Rimbo, Hallstavik, Älmsta och Bergshamra.

Väddönnavet anser att Älmsta bör vara kommudelscentrum, dels för att Älmsta hade den benämningen i ÖP 2015, dels för att Hallstavik inte kan fungera som centrum för Väddöbygden. Vidare lyfter de problematiken med att unga bor hemma allt längre och menar att översiktsplanen bör innehålla konkreta förslag om hur bostadsfrågan ska lösas. Förslagen bör handla om bostäder för personer som vill bosätta sig i kommunen, och inte endast i tätorterna, men även personer som vill arbeta i kommunen och behöver bostad. Väddönnavet framför även att översiktsplanen tydligare bör hantera de intressekonflikter som kan finnas mellan en utvecklad besöksnäring och höga värden i skärgården. En förutsättning är exempelvis att det finns permanentboende i skärgården, framför allt på öarna.

Vad gäller grönstruktur anser Väddönnavet att ambitionsnivån behöver höjas och planeringen konkretiseras. Vidare anser de att de åtgärder som kom fram i arbetet med "Åtgärdsvalsstudie Norrtälje – Grisslehamn Väg 76/283" för finnas med i ÖP 2050.

Älmsta: Väddönnavet påpekar att busshållplatsen i Älmsta inte behöver flyttas och att den plats som föreslås i översiktsplanen är upptagen av en nybyggd förskola. Älmsta centrum kan inte utvecklas såsom det föreslås i FÖP:en eller i ÖP 2050. Detta på grund av att kommunen inte köpte en strategiskt viktig fastighet, Älmsta 1:32. En detaljplan för Älmstas centrala delar behöver tas fram. Vidare anser Väddönnavet att förslaget om rondell vid Ortalavägen är en bra åtgärd men påpekar att fler åtgärder behövs för att lösa problem i samband med broöppningar och Eckerölinjens ankomst- och avgångstider. Bättre belysning längs genomfarten i Älmsta är angeläget. Väddönnavet ställer sig frågande till det behov av förskolor som beskrivs i översiktsplanen då två nya förskolor redan har byggts. Vidare finns önskemål om att kommunen förtydligar planerna för det område som omfattas av detaljplanen Kanalstaden. De påpekar även att det bara finns ett industriområde söder om Älmsta, inte två som det anges i översiktsplanen, och understryker vikten av att detaljplan tas fram så att tomter blir tillgängliga för intresserade företag. Reningsverket i Älmsta måste uppgraderas, både vad gäller kapacitet och lukt så att "skyddsområdet" runt reningsverket (inom vilket inga bostäder kan byggas) kan minskas.

Singö: Väddönnavet vill att översiktsplanen innehåller skrivningar som garanterar en grundläggande infrastruktur för permanent- och fritidsboende samt en hög servicenivå för besökare på Singö och Fogdö så att de kan utvecklas. Det handlar om bostäder för olika skeden i livet, närhet till skolor/förskolor, bibehållen kollektivtrafik, utvecklad båttrafik till Östhammar och Öregrund samt utvecklade och underhållna besöksmål.

Grisslehamn: Väddönnavet anser att det tillskott på 50 nya bostäder som översiktsplanen beskriver i Grisslehamn inte är tillräckligt. Hotell havsbaden och Eckerölinjen utökar sina verksamheter, antalet in- och utpassagerare ökar och efterfrågan på lägenheter är större än efterfrågan på villor i Grisslehamn. Trafiksituationen beskrivs som mest kaotisk och parkeringsmöjligheterna i Grisslehamn by för få. Kommunens parkering måste rustas upp, återvinningscentralen flyttas och padelbanan tas bort. Översiktsplanen bör nämna den åtgärdsvalsstudie, ÅVS, som gjorts (se ovan) och de åtgärder som kom fram i det arbetet, exempelvis trottoar genom Grisslehamn och rondell vid hamnen. En ny genomfart genom Grisslehamn (inte åtgärd i ÅVS:en) bör nämnas i översiktsplanen.

Arholma: Väddönnavet påpekar att bokstäver i text saknas i kartan samt ifrågasätter om redovisningen av områdena är aktuell. Vattenfall gör ett försök med "ö-drift" för lokal el vilket Väddönnavet önskar följs upp i den kommunala planeringen. Arholma är utpekad som kärnö i RUFSS. Om ön ska kunna utvecklas behöver dock transportlösningen mellan Arholma och fastlandet förbättras. Den bilfärja som tas upp i översiktsplanen mellan Arholma och Norrtälje över Björköfjärden måste ha en anläggningsplats även på Björkö.

Björkö: Björkö bör pekas ut som ett prioriterat utvecklingsområde i översiktsplanen 2050 eller i en FÖP. Väddönnavet anser att det är angeläget att översiktsplanen inte reser planmässiga hinder för utveckling av Björkö Kyrkby på fastigheten Marum 2:5. Björkö bör ges möjlighet att

växa med tillkommande hyresbostäder i Björkö Kyrkby som komplement till befintliga bostäder, kyrka, hembygdsgård, förskola mm. Mark- och vattenanvändningskartan bör kompletteras med ett område för utvecklad användning av bostäder i det området (enligt en bifogad skiss till detaljplan).

Väddö skjutfält: Översiktsplanen bör använda samma beteckningar som Försvarmakten, det vill säga använda "influensområde" (som Försvarmakten) i stället för "påverkansområde". Väddönavek påpekar att det i översiktsplanen felaktigt påstås att Älmsta och resten av Väddö ligger inom influensområdet runt Väddö skjutfält. De förklarar att för fastigheter belägna inom influensområdet gäller att Försvarmakten ska ges möjlighet att yttra sig i alla plan-, miljö- och byggnadsärenden och att Länsstyrelsen sedan fattar beslut i ärendet. Väddönavek förklarar att buller i princip inte förekommer idag och inte utgör ett problem men att de inte känner till någon genomförd bullermätning. Vidare påpekas i yttrandet att krav på hindersfrihet endast gäller objekt över 45 meter och att det inte finns krav på att Försvarmakten ska kontaktas i tidigt skede i alla plan-, miljö- och byggnadsärenden. Det bör även tydliggöras vad översiktsplanen menar med "influensområde" i förhållande till "område med särskilt behov av hindersfrihet". Väddönavek säger även att ett möte hållits 2016 mellan Norrtälje kommun, Försvarmakten, Länsstyrelsen och Framtid Älmsta. På mötet slöts en överenskommelse om att kommunen tillsammans med Försvarmakten skulle utreda möjligheterna att lätta på restriktionerna för fyra byar inom influensområdet; Rangarnö, Östernäs, Västernäs och Senneby. Detta skulle utredas i samband med framtagandet av ÖP 2050. Några lättnader i restriktionerna för dessa byar kan Väddönavek dock inte se i planförslaget.

Genomförande och konsekvenser: Väddönavek anser att skrivningen om trygghetsskapande åtgärder genom sammanhållen bebyggelseutveckling i kommunens olika orter behöver ses över då textstycket är motsägelsefullt och svårt att förstå. Gällande trygghet skrivs det också (kommentar: i hållbarhetsbedömningen) översiktsplanen saknar underlag kring var det finns behov av åtgärder för ökad trygghet. Väddönavek anser att trygghet för dem innebär att det finns en infrastruktur och en samhällsservice på plats som kan stödja fastboende och fritidsboende i vardagen och i krissituationer. Ungdomar med A-traktorer i Älmsta är en tillgång då de rör sig i samhället och ser om och när något händer.

Väddönavek lyfter även vikten av ett sammanhängande nät av gång- och cykelvägar, allra viktigast är detta runt skolorna.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas med vilka delar av de gällande fördjupningarna som arbetas in i översiktsplanen.

Översiktsplanen anger riktlinjer om att minska klimatpåverkan och att anpassa samhället till ett förändrat klimat, dvs. både hindra och lindra. Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel.

Översiktsplanen förtydligas avseende krisberedskap.

Översiktsplanen är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Upplägget följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell). Översiktsplanen kompletteras med en läshjälp för att underlätta för läsaren att förstå upplägget av översiktsplanen i såväl det digitala som analoga formatet.

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt översiktsplanering i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra, en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Genomförandeavsnittet förtydligas avseende förutsättningar att förvalta kulturarvet.

En relativt stor del av kommunens bebyggelseutveckling förväntas ske i de orter som pekas ut som kommundelscentrum, dvs en större utbyggnad än vad som bedöms lämpligt i Älmsta. Landsbygdsnoderna fyller en viktig funktion för omgivande landsbygd såsom Vaddöbygden.

Översiktsplanen förtydligas avseende hänvisning till kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning. Skärgårdens förutsättningar lyfts fram i översiktsplanen genom ett nytt avsnitt om kust och skärgård.

Översiktsplanen kompletteras med kartsikt om grön infrastruktur (hänsynskarta). De gröna stråken i utvecklingsinriktningens karta utvecklas utifrån den regionala gröna infrastrukturen. Översiktsplanen kompletteras också med kartsikt om ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO).

Översiktsplanen revideras avseende utveckling av Älmsta centrum. Ett sammanhängande stråk mellan Älmsta torg och ICA bör eftersträvas. Trafiksituationen bör ses över både vad gäller stadsmiljökvantiteter, tillgänglighet till kollektivtrafik och broöppningar.

Behov av samhällsservice utreds löpande i kommunens strategiska lokalförsörjningsplan.

Översiktsplanen föreslår två mindre nya verksamhetsområden i anslutning till det befintliga verksamhetsområdet.

Kommunen ser inte att en omfattande utveckling av nya bostäder på Singö, Fogdö och Björkö är förenlig med riksintresset för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (miljöbalken kap 4). Bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken utgör inte hinder för utveckling av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Bebyggelsen på Singö, Fogdö och Björkö utgör inte tätorter enligt SCB:s definition, vilket begränsar möjligheterna till ny bebyggelse.

Kommunens syn är att sammanhängande bebyggelse i skärgården varsamt kan kompletteras och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressenas värden. I första hand genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området. Prövning av ny bebyggelse som utökar det bebyggda området ska ske genom detaljplan. Tillgång till service sker framförallt genom utbud i landsbygdsnoderna, dvs. Älmsta.

De delar av skärgården som omfattas av riksintresse för försvaret har långtgående begränsningar avseende ny bebyggelse. Kommunen vill, om möjligt, föra fortsatt dialog med Försvarmakten om hur berörda områden kan fortsätta utvecklas utan att riksintressets värden påtagligt skadas. Försvarmakten har nyligen uppdaterat sin beskrivning av vad som riskerar att skada deras intressen. Om ett område behövs för totalförsvarets anläggningar ska försvarsintresset ges företräde framför såväl andra allmänna intressen som framför andra riksintressen.

Översiktsplanen anger en restriktiv hållning till ny bebyggelse i Grisslehamn med anledning av brist på dricksvatten. Samtidigt poängteras vikten av varierade boendeformer. Översiktsplanen kompletteras med ett område för parkering. Översiktsplanen föreslår en ny vägsträckning genom Grisslehamn för att lösa ortens trafikproblem sommartid.

Felaktigheter i markanvändningskartan rättas vid Arholma. Flera utbyggnadsområden utgår då de antingen har genomförts eller bedömts olämpliga med anledning av värdefull natur- eller kulturmiljö. Markägoförhållanden är inte en fråga som hanteras i en översiktsplan.

Översiktsplanen revideras så att förslaget om vägfärja över Björköfjärden utgår.

Försvarmakten använder begreppet "påverkansområde" för områden med särskilt behov av hinderfrihet. Översiktsplanen rättas avseende Väddö skjutfält och begreppet påverkansområde.

Rådmansö Frötuna företagarförening

Rådmansö Frötuna Företagarförening (RFF) anser att översiktsplanen är för otydlig och bitvis slarvig för att kunna vägleda den kommunala planeringen. Dokumentet är för ostrukturerat och omfattande för att privatpersoner ska kunna ta till sig innehållet. RFF

önskar att planförslaget omarbetas för att kunna vägleda fortsatt planering på olika nivåer med konkreta genomförandeplaner.

RFF påpekar att planen innehåller faktafel. Beskrivningen av Arholma är felaktig och bryggplanen är inaktuell, en omarbetad version ska beslutas om i juni. Föreningen anser att planförslaget ej berör området kring Rådmansö/Frötuna och Gräddö tillräckligt, med tanke på att fastlandsdelen av området är ett av kommunens mest expansiva områden. RFF påpekar att buss 631, som beskrivs i planförslaget, är en olöst fråga sedan år 1987 som kräver ett krafttag. RFF anser att skärgården främst beskrivs ur ett besöksperspektiv, och ej ur ett boende- eller företagsperspektiv. Det krävs struktur gällande parkering, infrastruktur, kommunal service i kustsamhällena såsom Gräddö, Rävsnäs och Östernäs. RFF betonar vikten av att återskapa plats för hantverkare i anslutning till kajer för service till öarna.

RFF önskar se ett kust- och skärgårdsområde som möjliggör permanent boende, särskilt för barnfamiljer, samt förutsättningar för ett varierat företagande. Brister i barnomsorg/utbildning, kollektivtrafik, VA och bredband befaras leda till att företag flyttar.

Kommunens bemötande

Kommunen har förståelse för att översiktsplanen är omfattande och att det kan upplevas svårt att få överblick. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet.

Översiktsplanen rättas avseende utbyggnadsområden på Arholma och revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Kommunen avser att fördjupa översiktsplanens intentioner om Rådmansö i en förstudie för Gräddö/Rävsnäs. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplan eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunens landsbygd och skärgård är varierande och har olika karaktär. Översiktsplanen anger att mindre orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar.

Björkö landsbygdsutveckling

Björkö Landsbygdsutveckling (BLU) anser att Björkö bör pekas ut som prioriterat utvecklingsområde i ÖP 2050. De anser att området med pågående mark- och vattenanvändning i kartan bör kompletteras med ett område med utvecklad mark- och vattenanvändning för bostäder enligt en skiss till detaljplan för del av fastigheten Marum 2:5. BLU redovisar ett antal förutsättningar som visar på utvecklingspotentialen på Björkö. Kommunägd mark sedan 1948 på Marum 2:5 ger planmässig beredskap för framtida

utveckling. I FÖP 2005 framgår att kommunal mark lämplig för hyresbostäder så långt som möjligt ska hållas tillgänglig utifrån ett utvecklingsperspektiv för skärgården. Ny bebyggelse i direkt anslutning till befintlig stärker riksintresset för samlade natur- och kulturvärden. Fiber är utbyggt i stor utsträckning på hela Björkö och vidare till Arholma. Hembygdsgården, medborgarhuset, förskolan och Björkö konstnod har levande verksamhet året runt. Sommarkollo på Barnens Ö är en stor verksamhet. LEA 2022 gällande Björkö redovisar 350 fastboende, 103 företag, 1500 fritidshus och en sommarbefolkning på cirka 4000 boende. Arholma är kärnö i RUFSS 2010 och Region Stockholm har därför beslutat att prioritera både kollektiv båttrafik och busstrafik som gynnar även Björkö. Arholma är prioriterat utvecklingsområde utpekade av kommunen, och även Björkö bör vara prioriterat.

BLU betonar utvecklingsmöjligheterna i Björkö kyrkby kring kyrkan, hembygdsgården, förskolan, Björkö konstnod, medborgarhuset, Elbyrån och befintliga bostäder och hänvisar till möjligheterna till att bygga småskaliga VA-lösningar för befintlig och framtida bebyggelse inom projektet GEMOVA.

BLU ger ett skissförslag på bebyggelseutveckling på Björkö med utökning av byggrätt i detaljplaner för fritidshus från 530 till ca 800 bostäder, ca 100 bostäder i anslutning till befintliga permanentbostäder samt LIS-områden för 200 bostäder. BLU bedömer att det finns plats för 2000 permanentboende och 2000 fritidsboende räknat på 2 personer per hushåll. BLU betonar att utveckling enligt skissförslaget kan bidra till att uppnå de politiska målen om bostadsbyggande i anslutning till befintlig bebyggelse, hyresrätter på kommunal mark samt att öka byggrätten inom fritidsområde för att stimulera permanentboende. BLU ger även förslag på cykelstigar och cykelbanor på Björkö-Arholma från Östersjö till norra Björkö. Detta önskas ske genom en förbättring av befintliga gångstigar för att kunna användas som cykelstigar. Cykelstigarna kan senare utvecklas vidare och kopplas samman med de 12 strövtågen i Hembygdsföreningens broschyr.

BLU anser att bostäder på Björkö kan var ett första steg som ger underlag för återöppnande av skolan som i sin tur möjliggör för barnfamiljer att bo på Arholma. De utpekade utvecklingsområden på Arholma bör behållas som en planmässig beredskap för framtida utveckling. LIS vid replipunkterna på Björkö skulle kunna stödja tillkomsten av fler bostäder på Arholma inom tidigare planer i utpekade utvecklingsområden.

Kommunens bemötande

Kommunen ser inte att en så omfattande utveckling av nya bostäder på Björkö är förenlig med riksintresset för rörligt friluftsliv och högexploaterad kust (miljöbalken kap 4). Bestämmelserna i 4 kap. miljöbalken utgör inte hinder för utveckling av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet. Bebyggelsen på Blidö utgör inte tätorter enligt SCB:s definition, vilket begränsar möjligheterna till ny bebyggelse.

Kommunens syn är att sammanhängande bebyggelse i skärgården varsamt kan kompletteras och utvecklas utan att påtagligt skada riksintressenas värden. I första hand

genom komplettering inom befintlig bebyggelse, men i viss mån även genom att utöka det bebyggda området. Prövning av ny bebyggelse som utökar det bebyggda området ska ske genom detaljplan.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan dock endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen.

Synpunkterna om förbättrade cykelstigar och cykelvägar på Björkö har överlämnats till berörda förvaltningar.

Flera mindre utbyggnadsområden på Arholma utgår då de antingen redan är utbyggda eller bedöms olämpliga utifrån platsens förutsättningar.

Holmen AB

Holmen påpekar att översiktsplanen enbart avhandlar skogsbruk i ett kort stycke. Holmen förutsätter att det fortsatt kommer vara möjligt att bedriva ett aktivt skogsbruk i framtiden. I översiktsplanen planeras en dragracingbana utanför Hallstavik (som delvis ligger på Holmens mark). Holmen menar att det är ovanligt att områden pekats ut för ett särskilt syfte i översiktsplanen och anser att det är olämpligt. Holmen vill inte upplåta eller försälja mark till verksamheter som kan påverka bergtäkten och vindparken negativt (exempelvis trafiksituationen). Holmen berättar även att ledningen på Holmen Skog har fattat beslut att inte tillåta motorsport eftersom det inte ligger i linje med företagets hållbarhetsambitioner.

Holmen ser positivt på att pappersbruket i Hallstavik beskrivs som viktigt i översiktsplanen och önskar att det finns möjlighet för utveckling av Holmes verksamheter i framtiden. De anser det olämpligt att anlägga en badplats vid Skeboåns mynning i Hallstavik eftersom vattenintaget till pappersbruket är där och det är nödvändigt för att kunna bedriva verksamheten. Planerna för Skeboåns mynning bör tas bort i översiktsplanen.

Holmen är positiv till att bygga om vägarna söder om Hallstavik då det skulle förbättra transportmöjligheterna söderut och bidra till utvecklingen av Holmens verksamhet.

Holmen föreslår utvecklingsområden för bostäder på sin mark vid Vallmar och Skebobruk. (Hänvisning till bilder). Holmen noterar att kommunen inte planerat några LIS-områden i översiktsplanen. Holmen önskar att kommunen tar fram LIS-områden som inkluderar Vallmar och östra Närdingens strand.

Holmen noterar att avgränsningen av vindkraftsområdet är felaktig och måste justeras så att hela vindkraftsparken omfattas (hänvisning till bild). Det innebär också att utvecklingsområdet för verksamhet/industri måste krympa för att inte överlappa med vindkraftsparken. Holmen ser potential i verksamhetsmark där, för eventuell utvidgning av

bruket eller för annan användning. Holmen ser behov av ytterligare energiproduktion i anslutning till bruket i Hallstavik. De önskar inleda en dialog med kommunen om hur ytterligare energiproduktion i området kan utvecklas.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen anger att de gröna näringarna (bland annat skogsbruk) är viktiga för kommunen och ska kunna utvecklas.

Markanvändningskartan revideras så att den föreslagna dragracingbanan väster om Hallstavik utgår.

Markanvändningskartan kompletteras med ett utvecklingsområde för bostäder i norra delen av Skebobruk. Efterfrågat område vid Vallmar bedöms inte lämpligt för utveckling av sammanhängande bebyggelse då det medför långa avstånd till samhällsservice.

Kommunen avser att analysera områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. LIS-områden kan endast komma ifråga vid sjöar och vattendrag i de nordvästra delarna av kommunen. Vallmar kommer därför sannolikt inte att kunna pekas ut som LIS-område. Eventuellt kan östra Närdingens strand utgöra LIS-område.

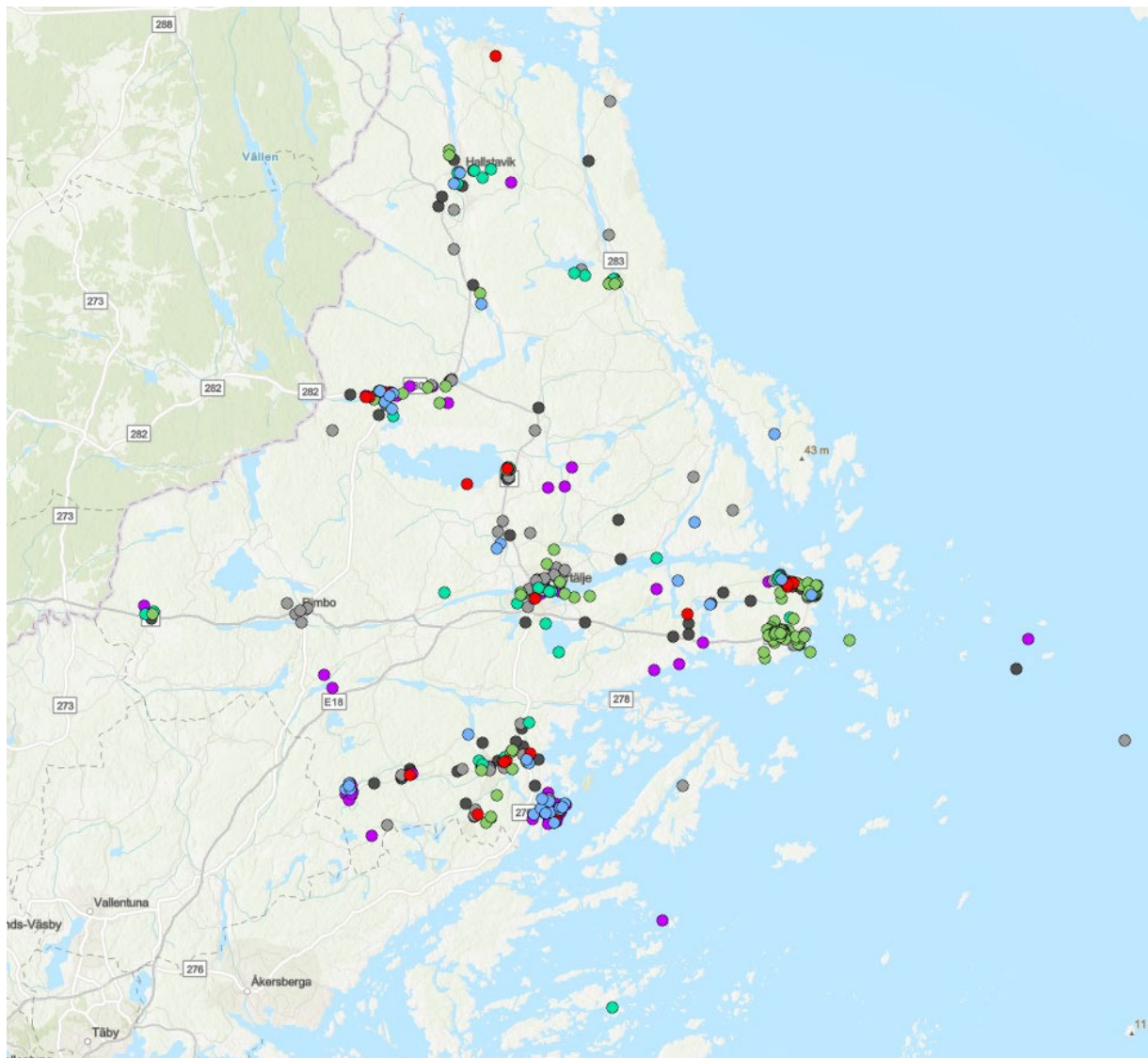
Markanvändningskartan justeras så att hela vindkraftsområdet vid Hallstavik markeras och att angränsande utvecklingsområde för industri ändras. Den föreslagna badplatsen i Skeboåns mynning utgår.

Kommunen är öppen för dialog om energiproduktion.

Privatpersoner

Synpunkter från privatpersoner redovisas tematiskt nedan. Synpunkterna har både inkommit via det digitala formatet av översiktsplanen där det gick att markera sin synpunkt på karta samt via sociala medier, vanliga brev, e-post och blanketter vid samrådsmöten.

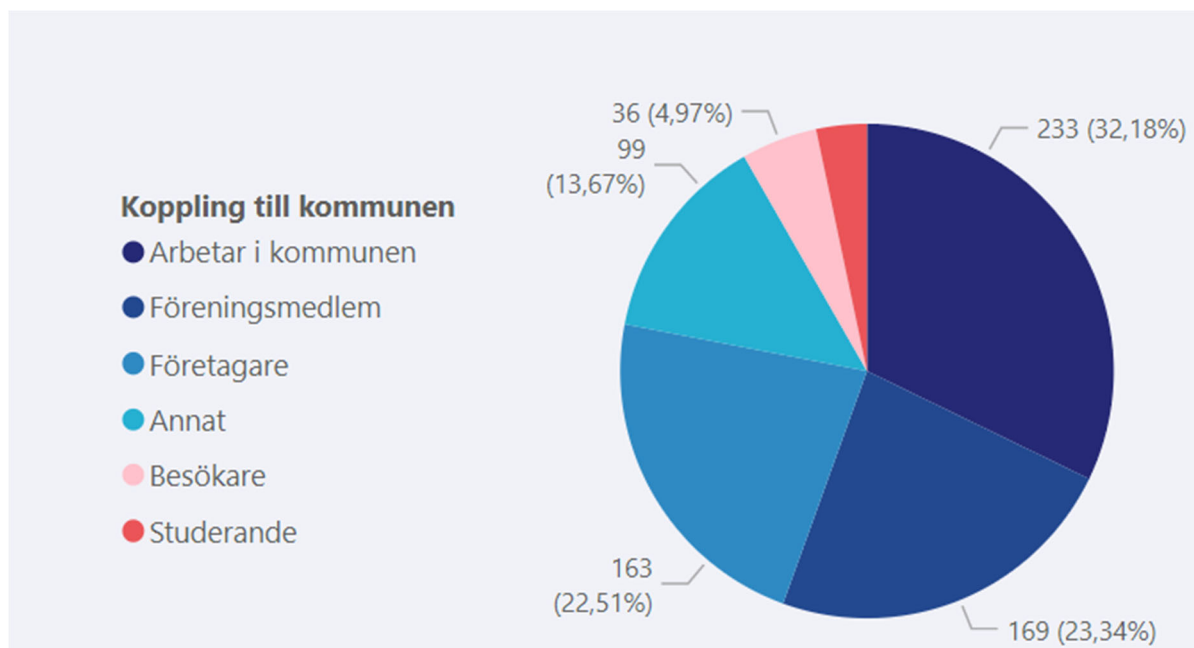
Den geografiska spridningen av synpunkter som inkommit via den digitala kartan redovisas nedan, i Figur 2.

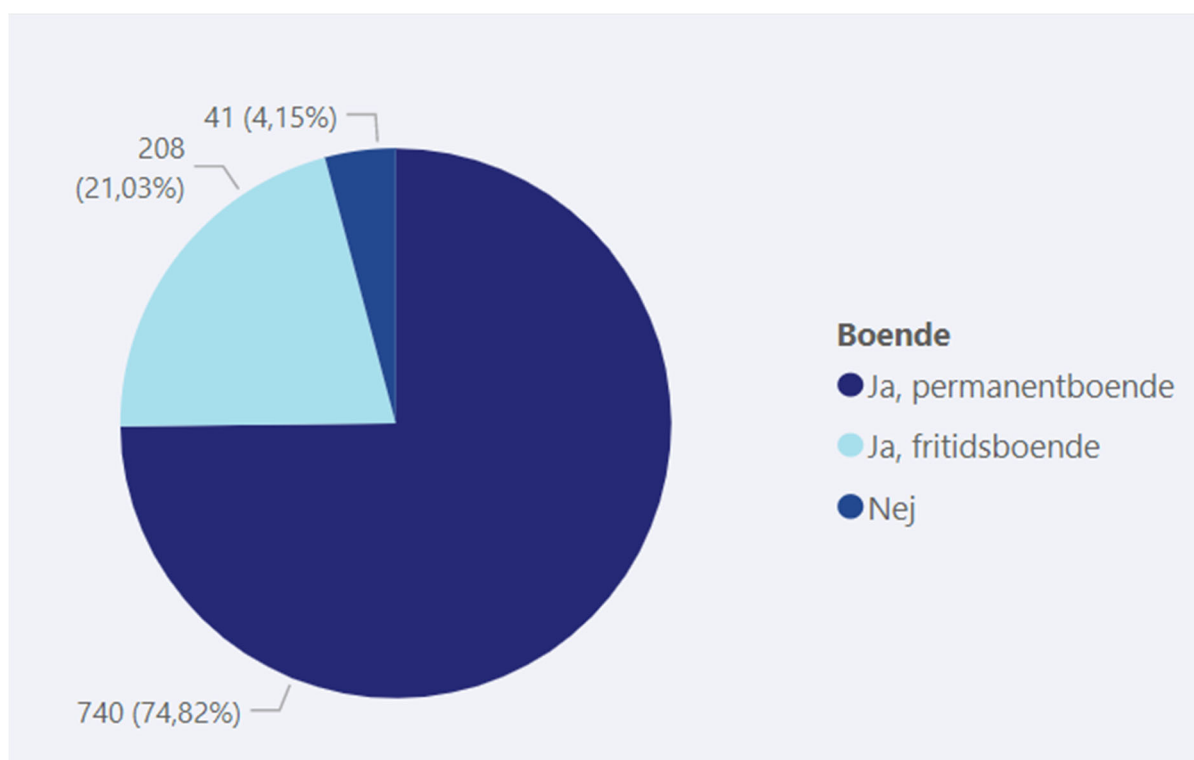
Figur 2: Digitalt inkomna synpunkter som markerats på karta

För synpunkter som lämnades via den digitala kartan fanns möjligheten för yttranden att lämna bakgrundsinformation såsom ålder, könsidentitet, bostadsort etc. Baserat på denna frivilligt angivna information om synpunkt kan följande utläsas:

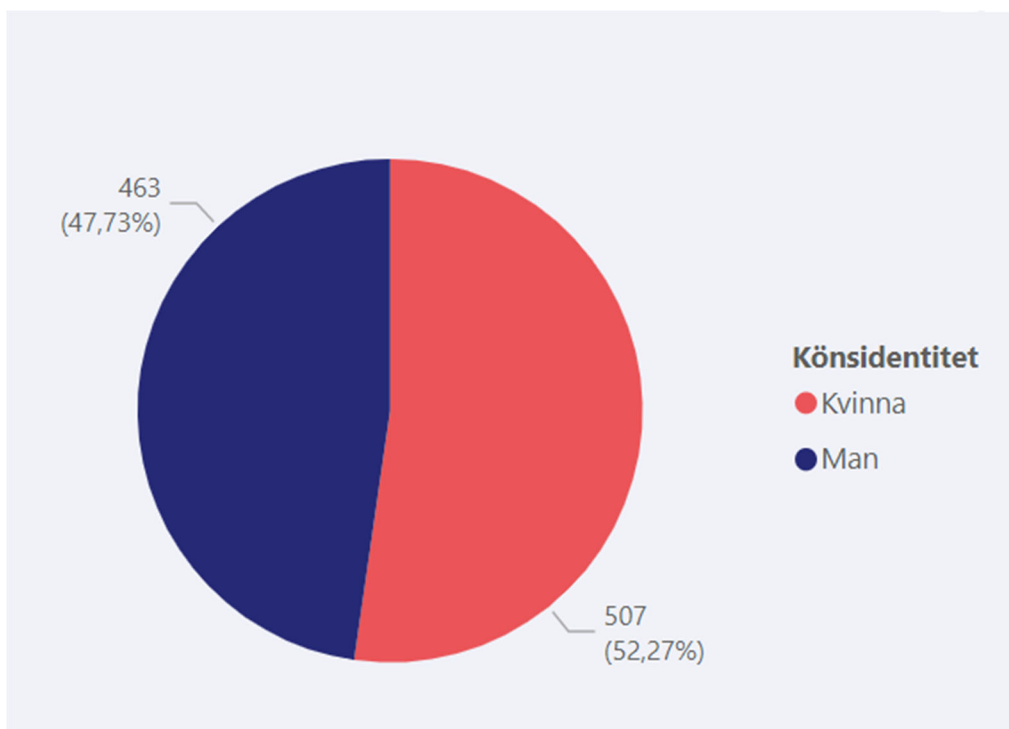
- **Koppling till kommunen**
Omkring en tredjedel arbetar i kommunen, ca en fjärdedel är föreningsmedlem och ca en fjärdedel är företagare. Resterande femtedel har angivit annat (13,7%), besökare (5%) samt studerande (ca 3%). Se figur 3 nedan.
- **Boende**
Tre fjärdedelar är permanentboende, ca en femtedel är fritidsboende och ca 4 % bor utanför kommunen. Se figur 4 nedan.
- **Könsidentitet**
52% av synpunkterna lämnades av kvinnor och 48% av män. Se figur 5 nedan.
- **Ålder**
Åldersgrupperna 45-64 och 30-44 år utgjorde ca 35% vardera, följt av 65-79 som stod för 20% av synpunkterna. 20-29 år utgjorde ca 6,5%, och resterande ca 4,5% av åldersgrupperna 80+, 13-19 och 0-12. Se figur 6 nedan.
- **Geografisk fördelning**
Nästan hälften av synpunkterna inom tätorter rörde Löparö. Det kan antas att synpunkterna om Löparö i huvudsak är skrivna av en och samma person. Det innebär att synpunkterna sannolikt inte är representativa för många kommuninvånare, se *Inledning - Hur och var lämnades synpunkter?* Jämförelsevis var 16 % av synpunkterna inom Norrtälje stad. Se figur 7 nedan.
- **Synpunktslämnarens angivna postort**
Omkring en fjärdedel angav Norrtälje, följt av Bergshamra (20%), Gräddö (16%) och ca 9% utanför kommunen. Se figur 8 nedan.

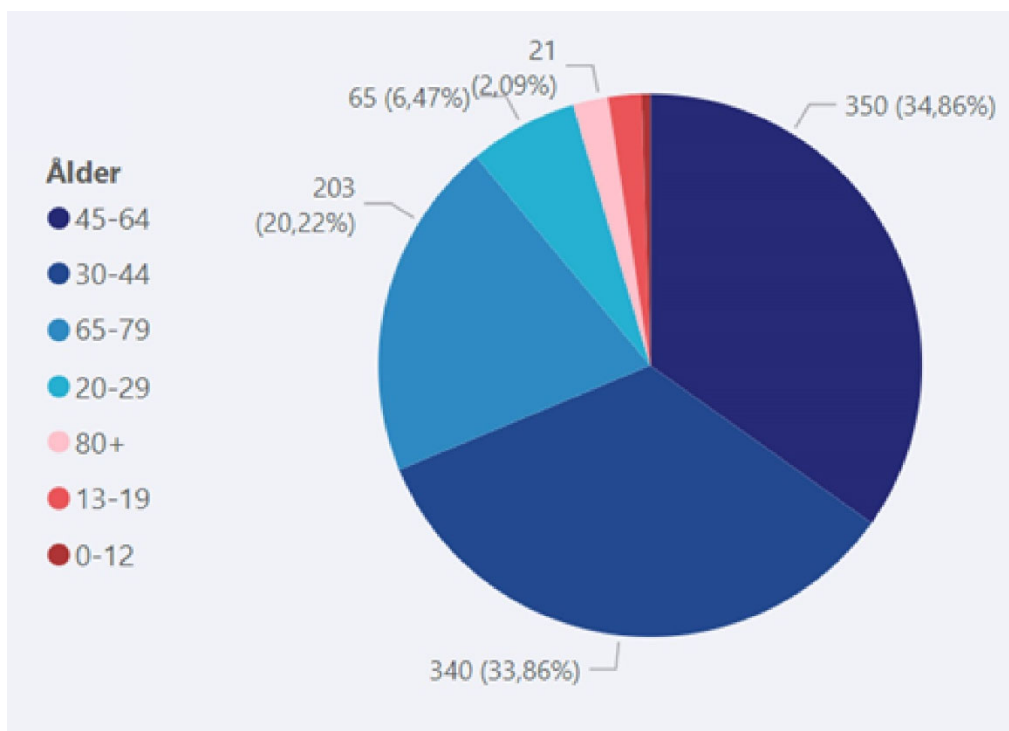
Figur 3. Synpunktlämnarens koppling till kommunen.

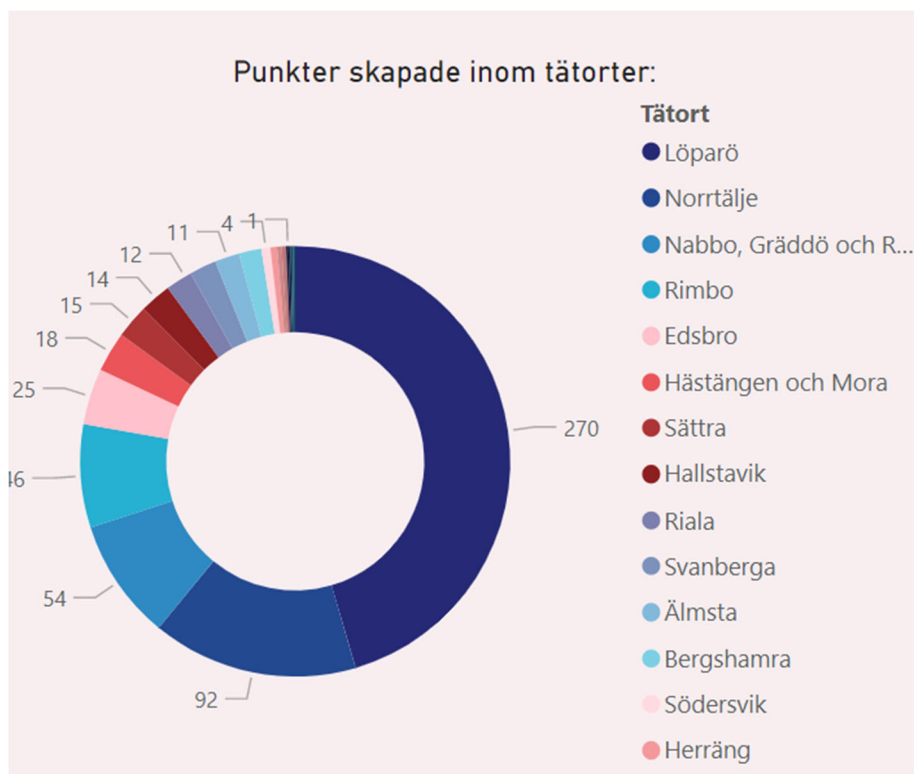
Figur 4. Synpunktlämnarens fördelning mellan permanentboende, fritidsboende och boende utanför kommunen.

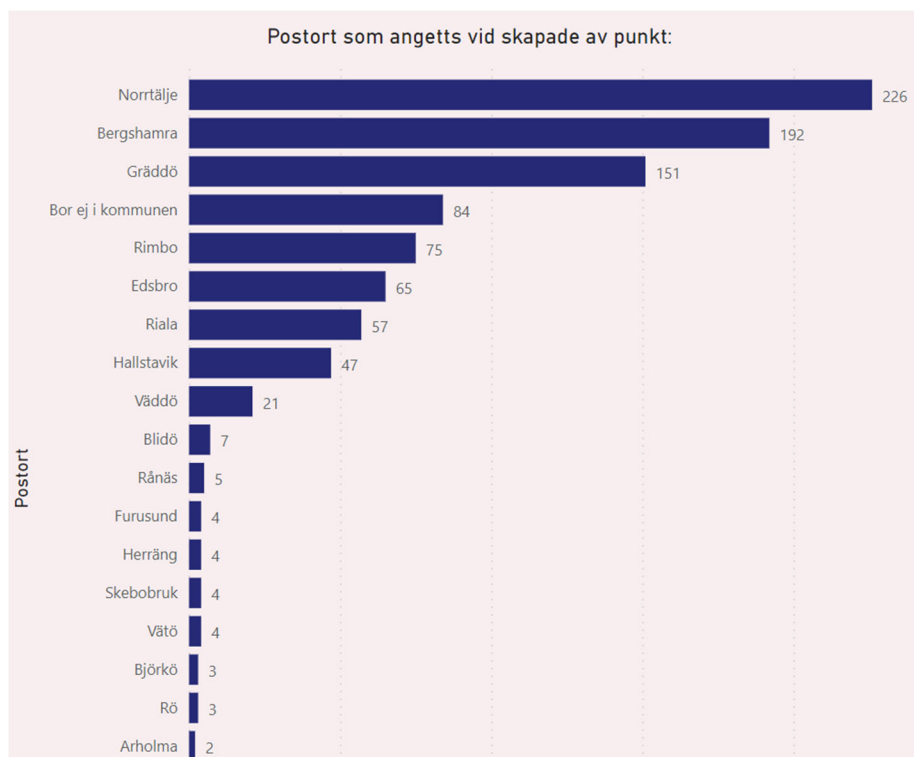
Figur 5. Fördelning mellan könsidentitet bland synpunktslämnare.

Figur 6. Åldersfördelning bland synpunktslämnare.

Figur 7. Ortsbaserad geografisk fördelning av synpunkter.

Figur 8. Fördelning av synpunktlämnarens angivna postort.

Trafik på land och hav

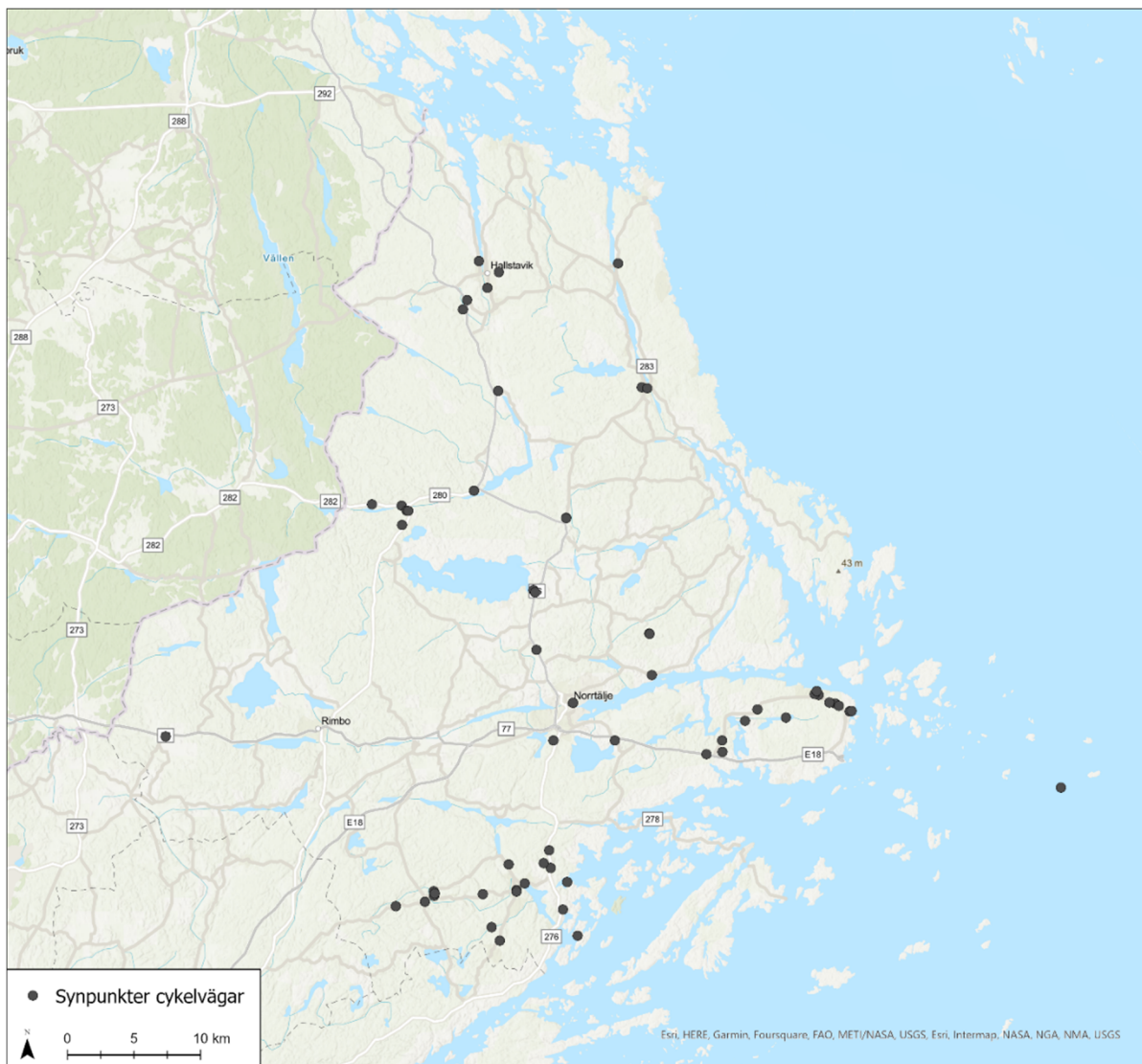
De flesta synpunkter från privatpersoner, sammanlagt 252 stycken, handlar om trafik.

Cykel- och gångtrafik

Många synpunkter, cirka 125, nämner behovet av nya cykelvägar i kommunen. Kommunen bör prioritera gång- och cykelvägar till serviceorter och skärgårdsöar, samt gång- och cykelvägar till viktiga samhällsfunktioner såsom butiker och skolor. Det finns en oro kring hur det hårt belastade vägnätet i vissa delar av kommunen ska klara av ännu större trafikmängder och belastning av buller till följd av att nya bostadsområden växer fram. Många yttranden innehåller synpunkter om hur mobiliteten i kommunen kan utformas på ett hållbart sätt genom att prioritera gång- och cykeltrafik, samt kollektivtrafik mellan olika orter och på landsbygden. Flera yttranden tydliggör att det finns en vilja att cykla och välja bort bilen, men att det inte är trafiksäkert idag.

Flera yttranden (4) handlar om att tillgänglighetsanpassa gångstråk och en föreslår fler naturnära gångstråk. En anser att gångvägen till Gåsvik är ett bra förslag och att den bör förlängas även på andra sidan Vaddö kanal. En annan önskar en uppställningsyta för cyklar i korsningen Lohäradsvägen/Vämlingevägen, i närheten av busshållplatsen.

Något fler kvinnor (29) än män (27) yttrande sig kring cykeltrafik. De flesta synpunkterna skrevs av personer i åldersgrupperna 30–44 (27) och på landsbygden (38).

Figur 9: Synpunkter cykelvägar

Cykelvägar (eller gång- och cykelvägar) efterfrågas på många platser, se nedan lista samt Figur 9.

- längs Almungevägen från Edsbro till Lummevi och Smaravägen (3)
- mellan Unungehöjden och Edsbro
- på banvallen mellan Edsbro och Rimbo (4)
- mellan Edsbro och Häverödalen
- från Söderby-Karl till Svanberga
- från Norrtälje till Svanberga (4)
- längs väg 76 (2)
- gångtunnel vid väg 76
- Utmed Lohäradsvägen från väg 76 och västerut
- i Hallstavik (13)
- i Gottsta

- längs kusten till Granlund
- längs kusten mellan Hallstavik och Hargshamn
- mellan Rimbo och Hallstavik
- från Hallstavik till Norrtälje och Älmsta
- från Järinge - Gillberga - Hammarby
- mellan Älmsta och Grisslehamn och Björkö och till Hallstavik (3)
- mellan Elmstabron och Älmsta
- till Älmsta
- mellan Edeby och Grisslehamn
- på Rådmansö
- mellan Kapellskär och Norrtälje
- från E18 till Södersvik och Gräddö (5)
- längs med Rådmansövägen från E18 (6)
- i Gräddö (2)
- mellan Rävsnäs och Gräddö (2)
- mellan Fagervik och Ica
- längs Rävsnäs Bryggväg (2)
- i Rävsnäs
- längs Björnövägen
- mellan Björnö och Frötuna skola mot Spillersboda
- längs Varvsvägen
- mellan Neninge och Rådmansöskola, till Gräddö och till Kappelskär
- mellan Bergshamra och Norrtälje (16)
- i Bergshamra
- till Bergshamra från Forsa
- mellan Svensboda och Bergshamra (3)
- från Forsa till Östanå
- mellan Riala och Bergshamra (2)
- mellan Riala och Sättra
- mellan Riala och Roslagskulla
- mellan Sättra och Hallstavik (2)
- längs Riala Ekeby
- runt Riala (2)
- Issjö
- mellan Norrtälje och Vätö
- mellan Gottröra och Rimbo
- vid Urövägen på Urö
- längs Gamla Norrtäljevägen i Rö
- till Lundabadet (5)
- till badplatser
- i Grisslehamn (2)

Figur 10. Karta över inkomna synpunkter kring cykel- och gångtrafik. Kartan är en tolkning av inkomna synpunkter.

Kommunens bemötande

Det behövs omfattande förbättringar av dagens gång- och cykelvägnät för att uppfylla översiktsplanens intentioner om att transportsystemet ska underlätta för invånarna att välja gång, cykel och kollektivtrafik i vardagen. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om cykelvägar längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra förutsättningarna för gång och cykel. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör

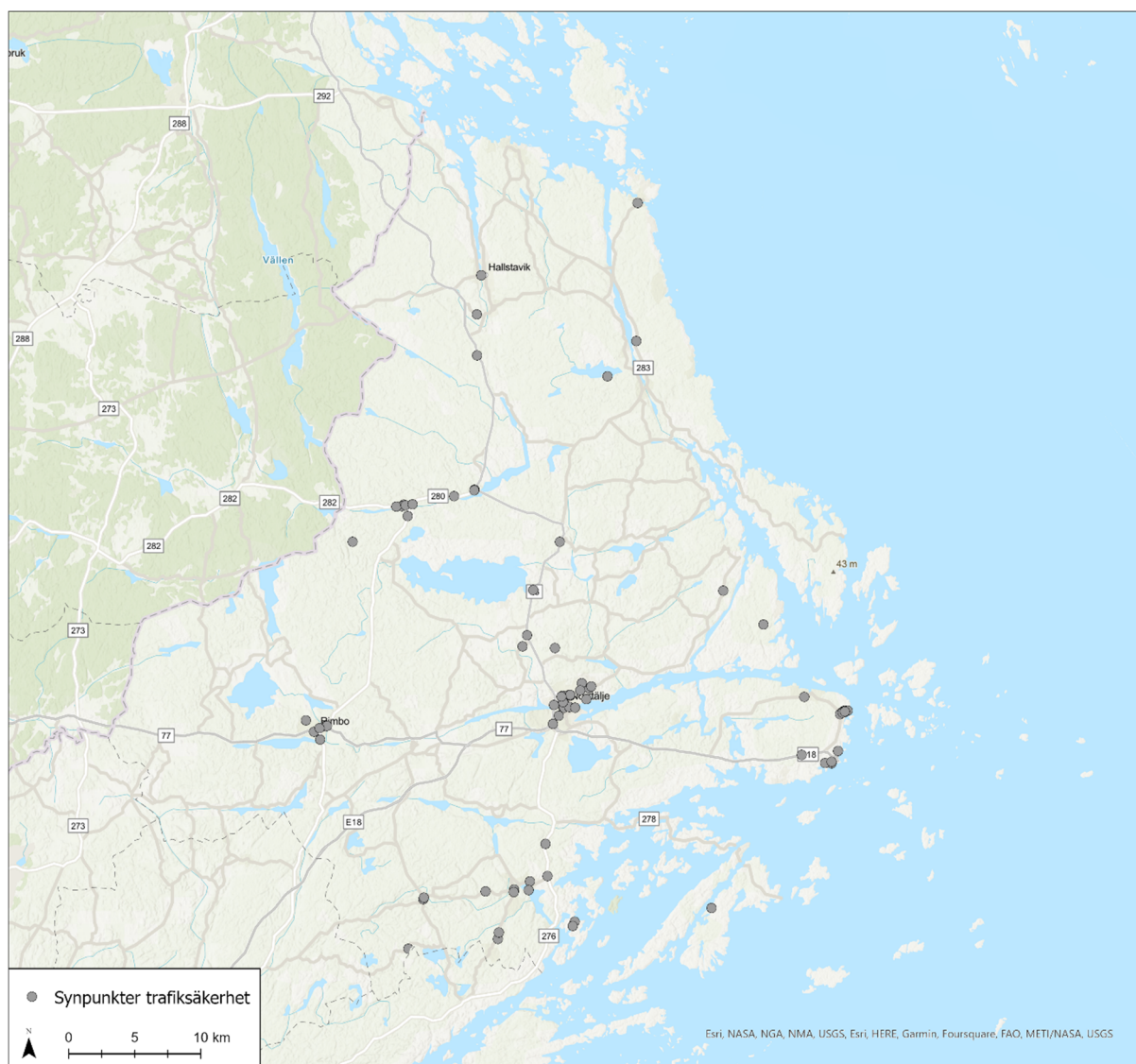
förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Trafiksäkerhet

Cirka 111 synpunkter handlar om trafiksäkerhet. De flesta synpunkterna har markerats i Norrtälje stad, men det är även en stor spridning över hela kommunen. De synpunkter som berör Norrtälje stad hanteras i samrådsredogörelsen för fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad.

Många synpunkter handlar om att det behövs hastighetsbegränsningar (25) i vägnätet. Framför allt:

- mellan Malsta och Rimbo (på Malstavägen, och mot Ekebyvägen) (5),
- i Gräddö, Råfsås, och mellan Norrtälje och Kapellskär (3),
- i Bergshamra: vid Bergshamraviken (3) och mellan Norrtälje och Bergshamra,
- framför skolor i Edsbro (4), i Bergshamra (1) och i Hammarby (1),
- på Norrviksvägen på Vätö,
- på Rumsättravägen (1) och Rialavägen (2),
- på väg 76 till Svanberga och i Svanberga (3) och
- på Grindvägen i Norrtälje.

Figur 11: Synpunkter trafiksäkerhet

Flera vägar behöver breddas; väg 283 (2), väg 276 (2) och vägen mellan Bergshamra och Riala (1).

Många platser beskrivs som farliga; väg 276 (2) vid Mora vägskal, vägen mellan Gräddö och Södersvik till Rådmansö, Smara vägplan, Svanberga, korsningen vid Svensboda vägskal mot Riala, vägen mellan Edebo och Vidö, svängen från Vätövägen, svängen från fängelset, hämtningssituationen vid skolan från Grind, vänstersvängen från Tullportsgatan, vänstersväng mot Flygfynen, korsningen Baldersgatan och Vätövägen, Norra Uppsalavägen, cykelvägar generellt, Vätövägen, Stockholmsvägen, väg 283, i Grisslehamn, på Svensbodavägen från Forsa till Bergshamra, i korsning Svensbodavägen, i Bergshamra, i Riala och vägen mellan Hallstavik och Hargshamn.

Många synpunkter handlar om att underhålla vägar, framförallt bron till Arnö (2), Väg 76 (3), samt Bildövägen (2). Det föreslås också att gång- och cykelvägen från Edsbro till Lummevi underhålls vintertid och att pendelparkeringen där Rialavägen möter E18 underhålls.

Trafiken, framför allt tung trafik, föreslås minskas på vägen till och i Rävsnäs (7), i Bergshamra, på Rådsmansövägen (3), från Edsbo till Unungehöjden, till Östernäs brygga, på Rådmansö, på Baldersgatan och mellan Älmsta och Grisslehamn.

Det föreslås en cirkulationsplats vid korsningen Unungehöjden. En tunnel eller bro för fotgängare föreslås vid Stockholmsvägen/Tullportsgatan. Ett trafikljus vid korsningen Vätövägen/Roslagsgatan, avfarter på Kapellskärsvägen, bullerdämpning i Kapellskär, en grusväg till Kvarnängsvägen och bilfritt eller 30 km/h i hela Norrtäljes innerstad föreslås också. Rondell föreslås vid väg 282, i korsningen Roslagsgatan/Vätövägen (2), på väg 77 (3), på Vätövägen, vid bensinmacken i Rimbo, vid hamnen i Grisslehamn och vid Södra Kustvägen/Stockholmsvägen. Rondell, utfart eller refuger föreslås också på väg 280 (4).

Många synpunkter handlar om att underhålla vägar, framför allt bron till Arnö (2), Väg 76 (3), Blidövägen (2) samt pendelparkeringen där Rialavägen möter E18. Det föreslås också att gång- och cykelvägen från Edsbro till Lummevi underhålls vintertid och att pendelparkeringen där Rialavägen möter E18 underhålls. Hamnen i Löparö behöver enligt två yttranden sanering och vid den nya hamnen behövs tillgänglighetsanpassning.

En synpunkt beskriver att trafiksäkerheten borde tas hänsyn till när det kommer till tunga transporter. Det nämns även att Kapellskär skulle kunna vara en ny transportnod i framtiden och att infrastrukturen och därmed trafiksäkerheten borde anpassas till det också.

De flesta synpunkter om trafiksäkerhet markerades i Edsbro (10) och i Bergshamra (9). Fler män (38) än kvinnor (33) skrev synpunkter om trafiksäkerheten. De flesta i åldersgrupperna 30–44 (30) och 45–64 (24).

Även under barndialogen som genomfördes i Grisslehamns skola har det kommit in synpunkter om trafiksituationen. Barnen önskar sig fler gång- och cykelvägar och nämner speciellt att det saknas cykelvägar till Grisslehamn och cykelparkeringar. Det finns även ritningar av rondeller som tyder på att barnen önskar sig förbättrad trafiksäkerhet. Barnen uttrycker även önskemål om fler elbilar, elbussar och biobränsle, samt båttaxi.

Kommunens bemötande

Kommunen strävar efter att transportsystemet ska vara tryggt och säkert. På många platser i kommunen är det idag bristande trafiksäkerhet. Kommunen har vare sig rådighet över beslut om åtgärder längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättra

förutsättningarna trafiksäkerheten. Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Båttrafik

Synpunkter om utvecklad skärgårdstrafik och önskemål om utbyggnad och förbättrade funktioner vid bryggor och kajer.

De allra flesta synpunkterna (185) handlar om att det behövs en bro och förbättrad infrastruktur till Löparö. Det kan antas att synpunkterna om Löparö i huvudsak är skrivna av en och samma person. Det innebär att åsikten sannolikt inte är representativ för många kommuninvånare, se *Inledning - Hur och var lämnades synpunkter?*

Flera synpunkter handlar om att båttrafiken bör utvecklas. En vill att kommunen ska satsa på skärgårdstrafiken. En annan föreslår båttrafik mellan Sverige, Åland och Finland.

Cirka 14 synpunkter handlar om andra önskemål inom båttrafik. Nya broar efterfrågas mellan Vätö och Björkö och vid Vetershaga. Det föreslås förbättrad tillgänglighet till Urö (replipunkt på Urö), båttrafik till Vetershaga, båttrafik mellan Rådmanö och Kapellskär, en ny linje mellan Grisslehamn och Kapellskär och en förbättrad förbindelse till Nenningesund. En synpunkt handlar om en vätgasbåtförbindelse till Österskär med anslutning till Roslagsbanan. I Vetershaga önskas det en ny brygga för skärgårdsborna och i Hallstavik en ny småbåtshamn. En uttrycker att Rävsnäs hamn bör förbli en hamn för besöks trafik och att gods bör trafikeras från Kapellskär.

Vissa yttranden lyfter även en oro kring båttrafikens miljöpåverkan.

Det saknas även båtparkering. Flera synpunkter handlar om båtplatser (5). På Löparö önskas fler båt- och parkeringsplatser (3).

Kommunens bemötande

Kommunen prioriterar i första hand att kärnöarna Arholma, Tjockö och Gräskö ska ha en bastrafik som gör det möjligt att resa till och från fastlandet året runt. De tre replipunkterna Östernäs, Rävsnäs och Simpnäs ska fungera som bytespunkter för kollektivtrafikresor mellan kärnöar, kommuncentrum och regionkärnan. Utöver bastrafiken ska andra öar med fasta boenden ha en trafik som tillgodoser behoven av arbetspendling, serviceresor och skolskjutsar. Översiktsplanen utvecklas avseende behov av parkering, service, laddning av elfordon, godshantering, anläggning för återvinning m.m. vid replipunkter och kärnöar.

Översiktsplanen förtydligas avseende att kommunen strävar efter att öka antalet färjelinjer till destinationer inom såväl närregionen som runt Östersjön, samt att öka tillgängligheten till olika besöksmål genom bland annat goda kommunikationer med båt. Översiktsplanen revideras utifrån förslaget till ny bryggplan.

Att peka ut specifika sträckor eller platser som bör förbättras är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Kapellskär har inte kapacitet att hantera alla godstransporter till berörd del av skärgården. En del godstransporter måste därmed även fortsättningsvis gå via Rävsnäs hamn.

Parkering

Cirka 12 synpunkter handlar om parkering. Parkeringsfrågan hänger ofta samman med bryggor och båtplatser. Det saknas parkering vid Grindbryggan, i småbåtshamnen i Hallstavik och vid Uröbrygga i Bergshamra. I Gräddö och Rävsnäs önskar en del fler parkeringsplatser i hamnen (3), men majoriteten (6) vill ha parkeringen lite längre bort från hamnen. På Löparö önskas fler både båt- och parkeringsplatser (3).

Fler parkeringsplatser önskas vid Ledinge pendlarparkering och vid Västra Stockholmsvägen. En synpunkt handlar om pendlarparkering runt Slåttergubbens förskola i Hallstavik, två önskar sig infartsparkering till Rimbo. Två synpunkter handlar om att det bör vara parkeringsförbud vid Largens badplats, medan en annan önskar fler parkeringsplatser just där.

Kommunens bemötande

Se kommunens bemötande om båttrafik.

Kommunen håller på att ta fram en pendlarparkeringsplan. Att peka ut specifika platser för fler eller färre parkeringsplatser är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

Väginfrastruktur

Flera synpunkter handlar om biltrafik och väginfrastruktur. Många önskar fler eller förbättrade bilvägar, exempelvis till Arnö, mellan Rimbo och Rösa, motorväg mellan Norrtälje och Uppsala, motorväg mellan Söderhall och Täby, motorväg till Stockholm (2) och en förbättrad koppling mellan Bergshamra och E18.

Det finns också röster emot nya vägar; De som ifrågasätts är väg 77 mellan Ledinge och Eknäs och mellan Bergshamra och E18. Istället föreslås att den befintliga vägen mellan Bergshamra och Riala breddas och rätas ut för att inte förstöra byar och naturvärden runt Ekeby.

En del synpunkter handlar om ny sträckning av väg 77. Det framförs önskemål om att inte göra fastighetsintrång och att sträckningen hamnar för nära bostäder (2). Andra önskar att kommunen ska övertyga Trafikverket om kommunens förslag till ny sträckning av väg 77 (2). En tycker att det saknas tydlig information om väg 77.

En påpekar att trafiksituationen behöver förbättras i Solbacka, en önskar att motorvägen i Hallstavik bevaras och en annan vill att Rialavägen bevaras. En annan synpunkt handlar om att förbättra trafikflödet på Älmsta bro. Ett föreslaget bostadsområde i Svanberga bör anslutas till väg 76.

En synpunkt handlar om att lösa trafikproblematiken med broöppningen vid Ortalavägen i Älmsta.

En person föreslår en utbyggnad av laddinfrastrukturen för elbilar. Flera synpunkter handlar om förbättrad laddinfrastruktur på Löparö (3).

Kommunens bemötande

Det behövs omfattande förbättringar av vägnätet för att det övergripande vägnätet ska uppfylla funktioner för såväl godstransporter, personresor och kollektivtrafik. Översiktsplanen anger de objekt/länkar i vägnätet där kommunen i första hand prioriterar åtgärder.

Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om åtgärder längs statligt vägnät eller ekonomiska förutsättningar för alla erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för att förbättrad väginfrastruktur.

Vad en förbättrad kopplingen mellan Bergshamra och E18 handlar om är ännu så länge oklart. Det är inte nödvändigtvis en ny väg, utan det kanske går att åstadkomma en förbättrad koppling genom upprustning av befintligt vägnät.

Översiktsplanen revideras så att både kommunens syn på lämplig ny sträckning av riksväg 77 och Trafikverkets föreslagna sträckning framgår av mark- och vattenanvändningskartan. Översiktsplanen är dock tydlig med vilken sträckning som kommunen förordar.

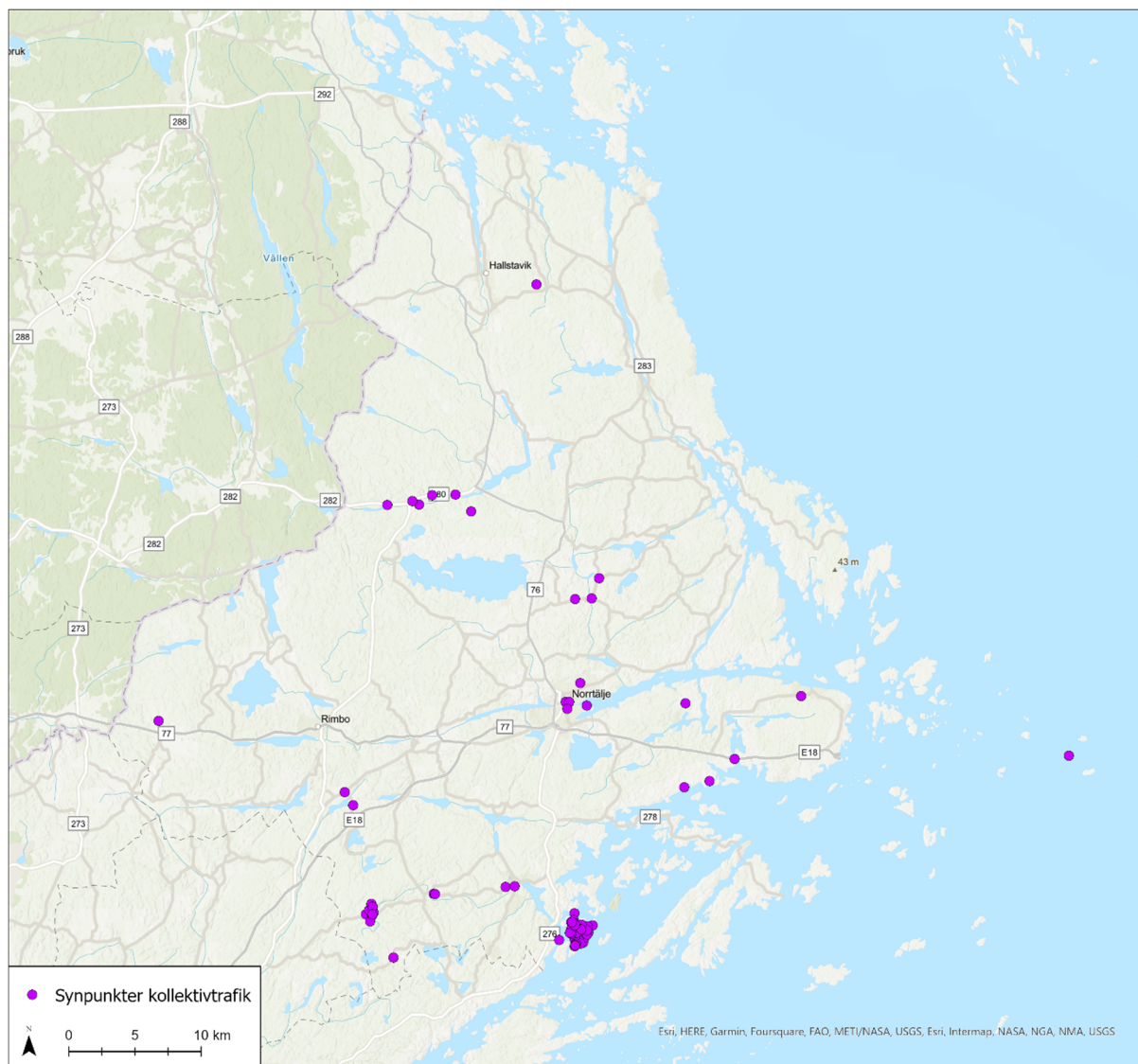
Kollektivtrafik

Många synpunkter (94) handlar om kollektivtrafiken i kommunen. De flesta handlar om att förbättra kollektivtrafiken genom nya buss-, -järnvägs- eller båtförbindelser och utökad turtäthet. En påpekar att kollektivtrafiken borde bli mer jämställd och tillgänglig. Bättre kopplingar över kommungränser efterfrågas till Stockholm och Uppsala för att göra arbetspendling enklare och mer attraktiv.

De flesta synpunkter om kollektivtrafik skrevs av personer i åldersgruppen 45–64 år (39) och markerades i Bergshamra (32), Norrtälje (16) och Riala (13), men även runt Edsbro.

Under barndialogen i Grisslehamns skola har det också kommit in synpunkter kring kollektivtrafikfrågor, så som önskemål om gratis kollektivtrafik för barn, ett förbättrat kollektivtrafiksystem med fler bussar med fler avgångar, speciellt på landsbygden. Material

från barndialogen innehåller även ritningar av tåg och det nämns önskemål om ett tåg till Stockholm.

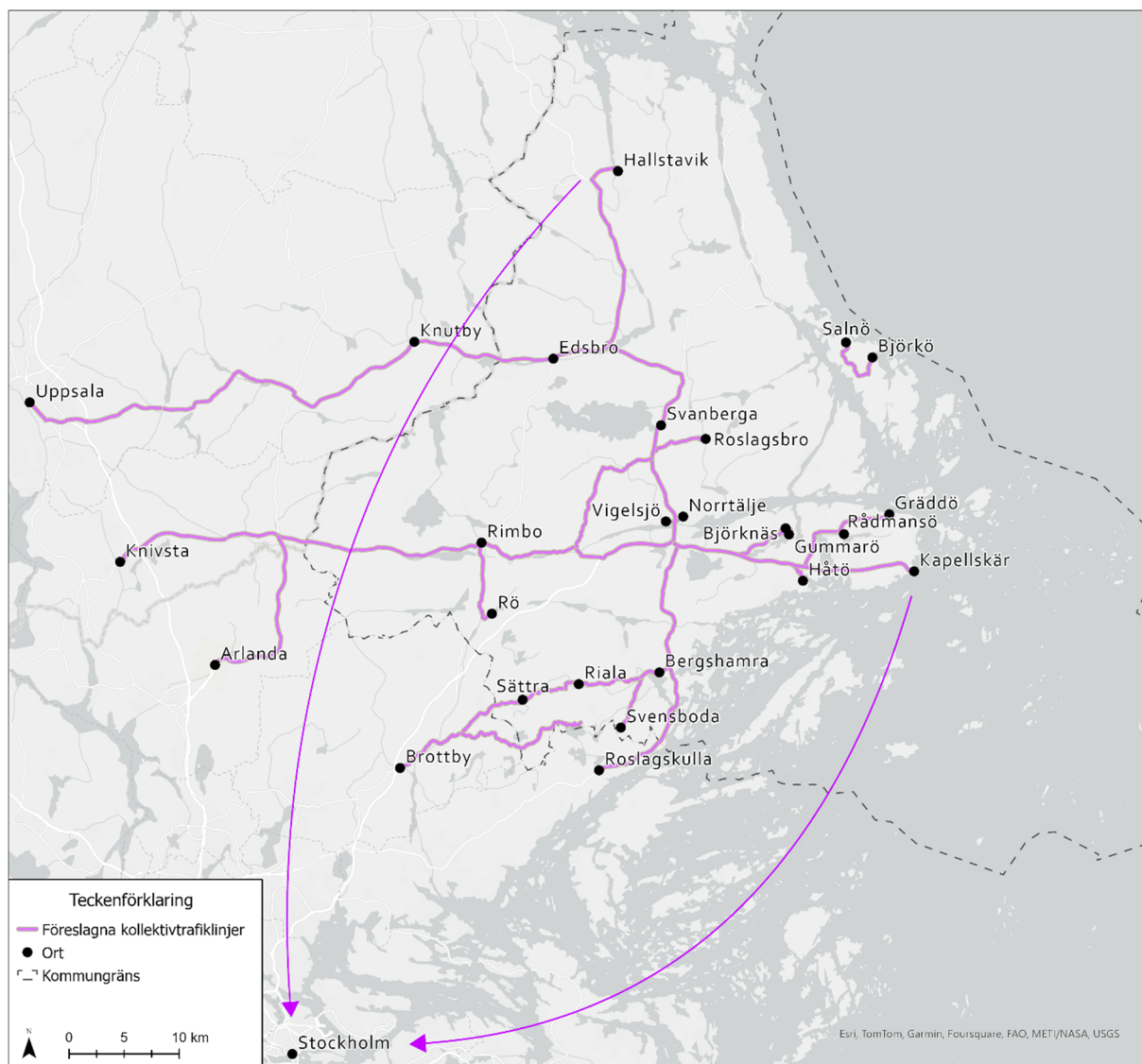

Figur 12: Synpunkter kollektivtrafik

De förbättrade kollektivtrafiklösningar genom tillkommande eller förlängda busslinjer som önskas redovisas i nedan lista samt i figur 12:

- till Håtö (2)
- mellan Gräddö och Norrtälje
- längs väg 276
- i Solbacka
- mellan Rådmansö och Norrtälje
- till Rådmansö
-

- mellan Norrtälje/Edsbo/Uppsala (2)
- mellan Knutby och Norrtälje
- på linje 808
- mellan Hallstavik och Stockholm
- från Sättra till Stockholm/Norrtälje
- i Norrtälje generellt
- för skolbarn vid Vetershaga Byväg Södra
- till Svensboda (4)
- till Vigelsjö, med en förlängning av linje 969
- mellan Edsbro och Norrtälje
- till Knivsta från Norrtälje/Rimbo
- längs Rumsättravägen
- till Sättra (3)
- till Björknäs
- i Björknäs
- till Björknäs/Gummarö
- från Sättra till Brottby (2)
- mellan Bergshamra och Norrtälje
- mellan Bergshamra och Brottby
- mellan Bergshamra och Riala
- mellan Brottby och Riala
- från Riala till Norrtälje (2)
- från Rö (2)
- från Hallstavik till Stockholm
- mellan Estuna kyrka och Roslagsbro kyrka till Norrtälje
- i Sättra
- Fler avgångar till och från Björkö och Salnö
- direktbussförbindelser mellan Stockholm och Kappelskär (2), till Arlanda och mellan Edsbro och Norrtälje (3)
- sammanfläta busslinjer 620 och 621
- Busslinje 625 förlängas till Arninge
- På Lohäradsvägen förbi Karby/Vämlingeinfarten

Figur 13. Karta över inkomna synpunkter kring kollektivtrafik.

Flera synpunkter handlar om att öka turtätheten och avgångar på helger på olika busslinjer, exempelvis buss 620, buss 645, buss 641, buss till Norrtälje, till Västerbyn, till Edsbro, till Rådmanövägen, mellan Hallstavik och Uppsala och mellan Norrtälje och Rådmanövägen.

Flera synpunkter handlar om kollektivtrafik på landsbygden. En föreslår mindre bussar på landsbygden och en annan föreslår samåkning och beställningstrafik.

Två synpunkter handlar om att placeringen av bussterminalen i Älmsta är oklar.

Flera synpunkter handlar om järnvägstrafik. Framför allt om att Roslagsbanan som pendeltåg bör förlängas till Rimbo och Norrtälje (9). En önskar en generell utbyggnad av tågtrafiken. En annan vill hellre satsa på bussar istället för tåg.

Vissa synpunkter handlar om att busshållplatser bör bli mer trafiksäkra. Exempelvis vid Svensbodavägen (2), Bergshamravägen (2), i Edsbro, Vidö och längs väg 76. En lyfter fram att det är dålig trafiksäkerhet vid skolbussens hållplatser när man behöver korsa E18. En föreslår övergångsställen och farthinder vid busshållplatserna. En annan föreslår att höja kanterna vid busshållplatser. I Hallstavik saknas en vänthall med toalett (2) samt cykelställ med tak.

En föreslår att SL-kortet ska gälla mellan Uppsala och Hallstavik.

Kommunens bemötande:

Det behövs omfattande förbättringar av dagens kollektivtrafik för att uppfylla översiktsplanens intentioner om en högklassig kollektivtrafik som är tillväxtskapande, tillgänglig, trygg och konkurrenskraftig. Kommunen har dock vare sig rådighet över beslut om kollektivtrafikens utveckling eller ekonomiska förutsättningar för erforderliga förbättringar. Det finns alltså en diskrepans mellan vad kommunen vill uppnå och medel för att uppnå detsamma. Trots detta är det angeläget att kommunens viljeinriktning framgår av översiktsplanen för att, i samverkan med berörda aktörer verka för en utveckling av kollektivtrafiken i rätt riktning. Att peka ut hur specifika busslinjer bör utvecklas är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens trafikavdelning.

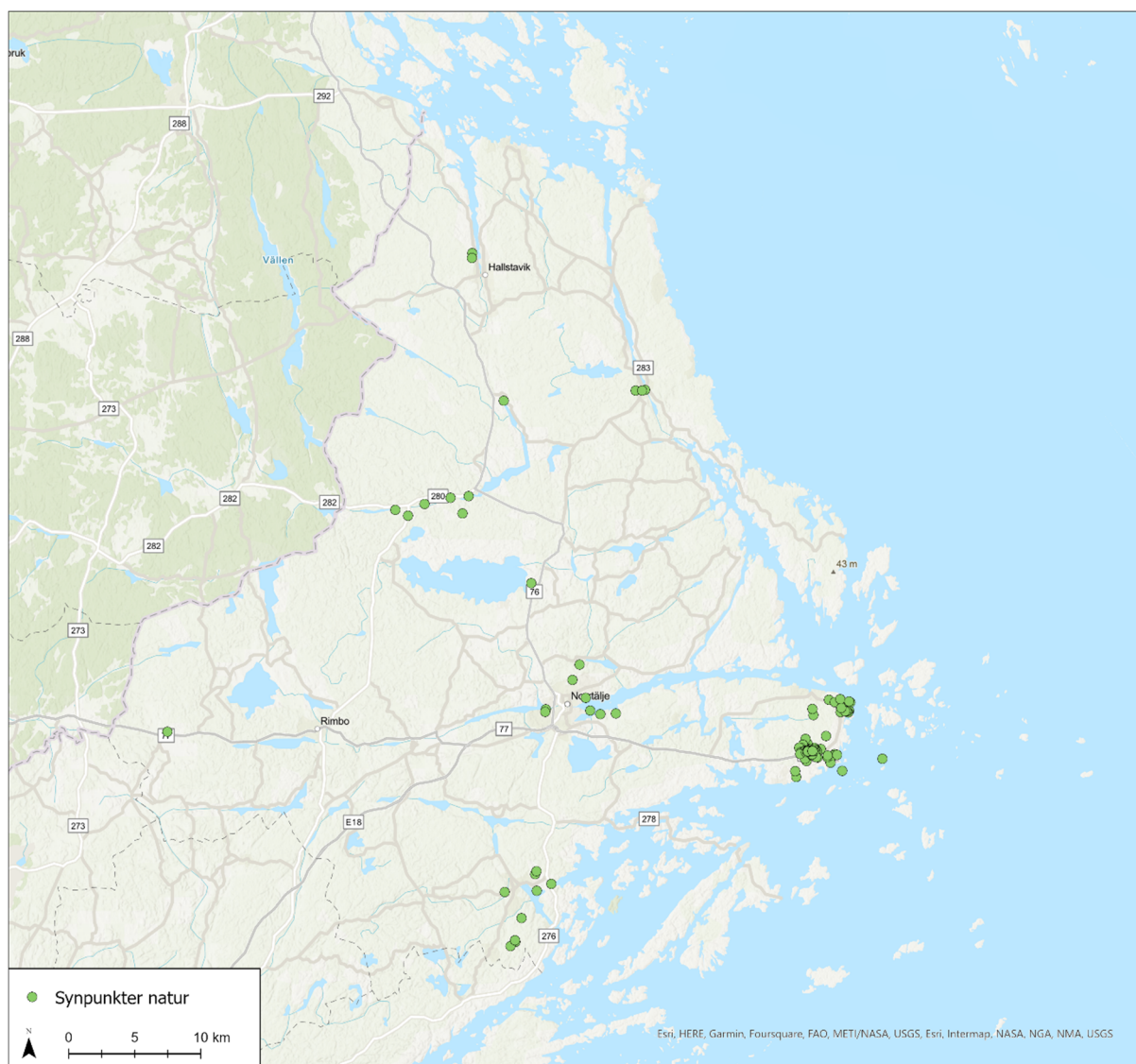
Översiktsplanen anger att mindre orter, landsbygden och skärgården ska kunna utvecklas utifrån sin karaktär och sina förutsättningar. Översiktsplanen förtydligas avseende Edsbro som viktig nod för kollektivtrafik.

Översiktsplanen anger att Roslagsbanan ska förlängas till Rimbo. En förlängning till Norrtälje är inte lämpligt då det skulle ge långa restider och riskera sämre turtäthet för bussarna.

Natur och friluftsliv

Cirka 220 synpunkter från privatpersoner handlar om natur och friluftsliv. Det flesta handlar om att bevara naturmark i möjligaste mån och inte exploatera viktiga områden med naturvärden eller områden som används för rekreation. Särskilt på Rådmansö, i Norrtälje stad, runt Edsbro och Bergshamra.

Särskilt många i åldersgruppen 45–64 (61) yttrande sig om natur och friluftsliv. Även under barndialogen i Grisslehamns skola inkom det flera synpunkter kring natur. Flera barn uppskattar nuvarande grön- och naturområden och önskar att dessa ska bevaras och skyddas. De föreslår även plantering av nya träd och att det anläggs nya grönområden.

Figur 14: Synpunkter natur

Närhet till natur, vatten och friluftsområden lyfter många som väldigt viktigt. Att ta hänsyn till djur- och växtliv men även att säkerställa invånarnas möjlighet till naturnära och vattennära områden är viktiga frågor för många. Det finns en oro att områden nära vatten utvecklas med ny bebyggelse eller industri och verksamheter och många ser en risk att invånarnas möjlighet till vattenkontakt försvinner. Flera nämner att stränder borde bevaras som offentliga. Önskemål har inkommit om att öka tillgängligheten till vattnet.

Natur

183 synpunkter handlar om att naturen bör bevaras. Den största delen av dessa synpunkter är emot det föreslagna industriområdet längs E18 nära Kapellskär. 145 personer vill att naturen skyddas här och att det inte exploateras för industri, då det skulle påverka de höga natur- och kulturmiljövårderna vid Riddersholm.

Flera påtalar även att naturen bör skyddas i Älmsta, Bergshamra, Mora, Österviken, vid Vaxtunasjön (2), i Bärsjöskogen (2), Mellingeolm, Ekeby, Svanberga, på Rådmansö, i Liltorp, vid Grindvägen, i Rävsnäs (3), norr om Campus Roslagen, vid Färsna naturreservat, norr om Granlund (2), norr om Björnövägen, i Nabbo, söder om Gillfjärden, öster om Sindvik och längs Bergshamravägen. En önskar ett nytt naturreservat i Svanberga, två anser att det ska inventeras för fler naturreservat överlag och en tredje vill att Storandens naturreservat ska utökas.

Skog bör bevaras (3). Särskilt nämns skogen i Solbacka (1) och i Råbyvik (1). Vid Solviks kust bör vattenskyddsområdet bevaras och i Oskäran bör mossa och våtmark behållas (2).

Naturvärdena bör utvecklas. Platser som nämns är att biotopklassa området norr om Landsboda naturreservat, Kundbysjön, i Harka bör anläggas våtmark och i Gottröra saknas en groddjursdamm. En vill att skarven ska skjutas av.

En fladdermusinventering vid Svanberga naturreservat bör utföras innan nybyggnation.

En synpunkt handlar om att stötta projektet Nenningesund som vill öppna vattenvägen som gör Rådmansö till en ö.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har riktlinjer om natur och friluftsliv som tar avstamp i såväl biologiska värden som människors tillgång till natur. Bland annat ska grönområden med höga natur-, kulturmiljö- och friluftsvärden eller en klimatreglerande funktion värnas och bevaras. Negativa effekter på den gröna infrastrukturen ska hanteras utifrån en skadelindringshierarki. Kommunen avser att verka för att andelen skyddad natur ökar. Att specificera exakt vilka områden som bör skyddas är för detaljerat för översiktsplanen. Dessa detaljerade synpunkter har överlämnats till kommunens miljöavdelning. Inom ramen för översiktsplanarbetet har kommunen tagit fram en analys av kommunens grönstruktur, som har arbetats in i översiktsplanen. Kommunen har för avsikt att fortsätta kartlägga värdefulla naturområden i en kommande naturvårdsplan.

Utbyggnadsområdet för verksamheter/industri längs E18 vid Kapellskär utökas fram till hamnen. Översiktsplanen förtydligas avseende att området kan komma att avgränsas i efterföljande detaljplan. Kommunen bedömer att en utbyggnad av verksamheter i anslutning till hamnen är av så stort allmänt intresse att det är befogat att ta i anspråk ett naturområde. Kommunen bedömer vidare att en exploatering av området endast i begränsad utsträckning påverkar kulturmiljövärdena vid Riddersholm, då området ligger i utkanten av kulturmiljöns intresseområde och E18 utgör en barriär i landskapet.

Översiktsplanen anger att strandskyddet ska värnas för att säkerställa allmän tillgång till kust, sjöar och vattendrag.

Friluftsliv

Flera synpunkter (2) handlar om nya vandringsleder och promenadstråk. De platser som nämns är runt Lommaren, runt Gisen, en hamnpromenadslinga i Gräddö och en motionsslinga i Gottröra. En föreslår ett café och en promenadväg vid stranden i Bergshamra.

Flera vill även att befintliga vandringsleder och friluftsområden bevaras, exempelvis Roslagsleden, klippbadplatser i Rävsnäs, ett gångstråk i Bärsjön och crossbanan, stigar och rastplatser på berget väster om Hallstavik. En tycker att tätortsnära grönområden generellt ska bevaras för friluftsliv. En synpunkt handlar om att möjliggöra båt- och kanottrafik vid Skogsviken för friluftslivet. I Bergshamra saknas det en kommunal badstrand. På Löparö saknas tillgång till stranden och tysta platser.

En synpunkt handlar om att underhålla Närdingen så att det kan bli ett utflyktsmål och en annan tycker att fornlämningarna vid Edsbro Kyrksjö kan bli ett utflyktsmål.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har riktlinjer om natur och friluftsliv som tar avstamp i såväl biologiska värden som människors tillgång till natur. Bland annat ska grönområden med höga natur-, kulturmiljö- och friluftsvärden eller en klimatreglerande funktion värnas och bevaras. Viktiga vandrings- och kanotleder markeras i översiktsplanen.

Jordbruksmark

18 synpunkter handlar om jordbruksmark. I stort sett alla uttrycker hur viktigt det är att bevara jordbruksmark och inte bygga på åkermark som kan används för matförsörjning i framtiden. Jordbruksmarken bör bevaras och utpekade utbyggnadsområden som ianspråkta jordbruksmark bör minskas eller tas bort. Argumenten handlar bland annat om att lantbrukare ska kunna fortsätta att bedriva sin verksamhet, att det finns en risk att närproducerad mat minskar samt att jordbruksmark är värdefull mark som är svår att återskapa. Även aspekter angående natur- och kulturmiljö nämns. Det är viktigt att bibehålla jordbruksmark för att skapa ett resiliert, hållbart och oberoende samhälle i framtiden.

En tycker att lokala lantbrukare på Löparö ska stöttas.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras så att flera av de mindre utbyggnadsområdena som föreslogs på jordbruksmark utgår. Översiktsplanen förtydligas avseende på vilka platser kommunen anser att det är ett väsentligt samhällsintresse att kunna bygga nya bostäder eller verksamheter; Inom och i anslutning till de orter som markeras i översiktsplanens utvecklingsinriktning (dvs Norrtälje stad som centralort, Rimbo och Hallstavik som kommundelscentrum och Älmsta och Bergshamra som landsbygdsnoder). I övriga orter och bebyggelsegrupper väger jordbruksmarkens värden tyngre än intresset av att bygga nya bostäder eller verksamhetsytor. Översiktsplanen kompletteras också med en övergripande analys av

alternativa utbyggnadsområden som valts bort i de orter som har kvar utbyggnadsområden på jordbruksmark.

Bostäder

Det har totalt kommit in 106 synpunkter om bostäder och utvecklingsområden för bostäder.

De flesta synpunkterna handlar om bostadsförsörjning och förutsättningar att skapa nya och prisvärda bostäder och möjlighet för familjer att flytta in. Det handlar också om utveckling av landsbygden i olika delar av kommunen utifrån befintliga landsbygdsstrukturer. Många önskar att ny bebyggelse ska följa befintlig byggnadsstruktur. Flera påpekar behovet av variation med olika typer av bostäder. Det handlar främst om utveckling av serviceorterna för att möjliggöra för exempelvis familjer att flytta dit eller för äldre att bo kvar, men det handlar även om utveckling på skärgårdsöarna.

En anser att kommunen bör möjliggöra bostadsbebyggelse inom riksintresseområde för Totalförsvarets anläggningar. Personen anser att kommunen tillsammans med Försvarsmakten bör utreda möjligheterna till att minska påverkansområdet för buller eller annan risk kring Vaddö skjutfält samt utreda möjligheterna att komplettera bostadsbebyggelse även inom påverkansområdet. Personen påtalar att skrivningarna om påverkansområdet vid Älmsta är felaktiga vilket lägger onödigt stora restriktioner mot ny bebyggelse.

Fler män (19) skrev synpunkter om bostäder och utvecklingsområden än kvinnor (5). Åldersgrupperna 45–64 (9) och 65–79 (9) skrev de flesta synpunkterna. Synpunkter om bostäder markerades framför allt i Edsbro (7) och på Gräddö (7), men även i anslutning till Bergshamra.

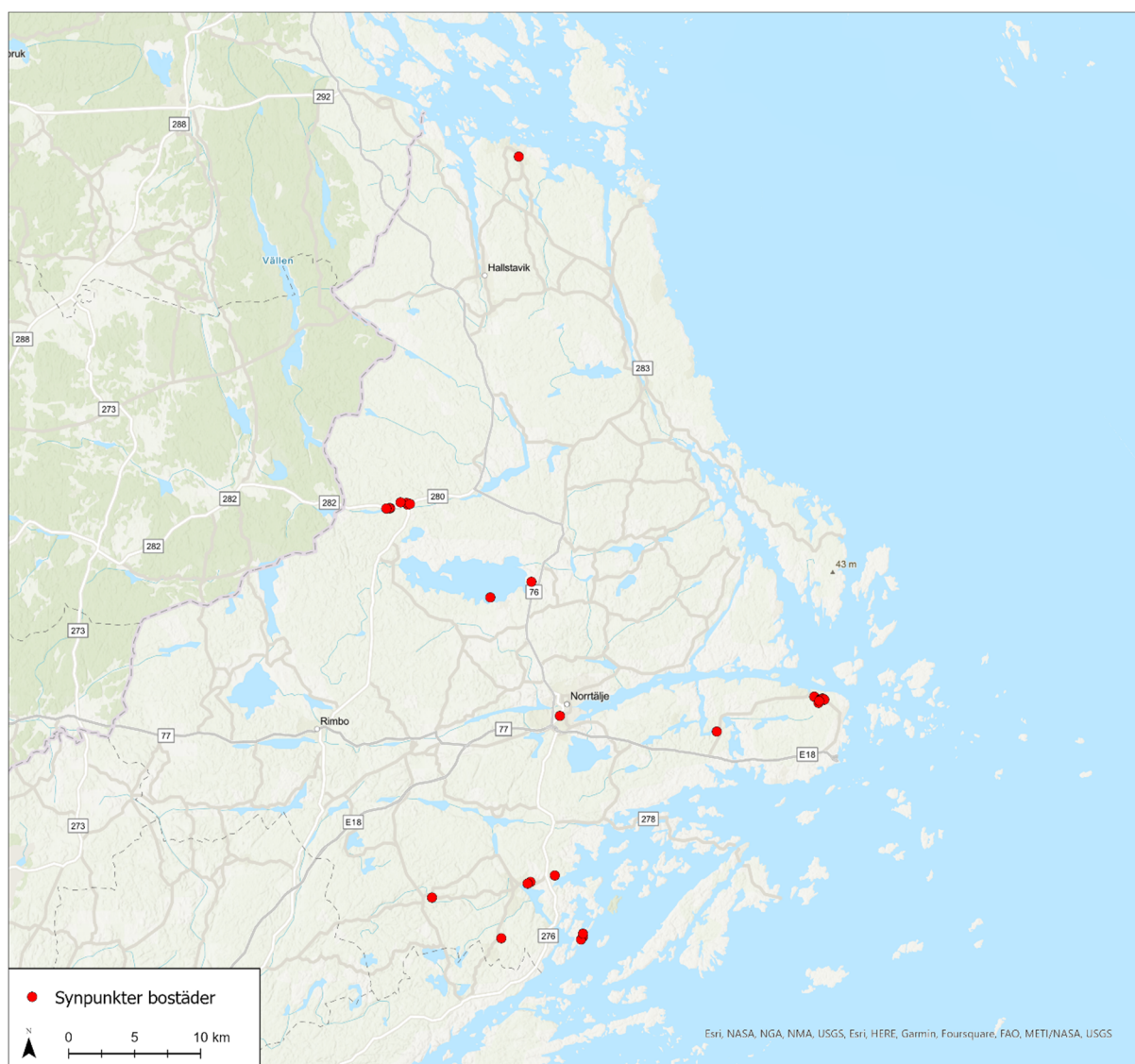
Även under barndialogen Grisslehamns skola blir det tydligt att barnen önskar sig fler bostäder, både villor, småhus och lägenheter i urbana lägen.

Många synpunkter (cirka 20) handlar om att det behöver byggas nya bostäder i kommunen. Fler utbyggnadsområden för bostäder, speciellt hyresrätter, efterfrågas framför allt på Löparö (5), i Bergshamra (4), Edsbro (3), Hallstavik (2), på Gräddö (2), Björkö (1) Svanberga (1), Älmsta (3), Grisslehamn (2) och Rådmanö (1). Det fanns också röster emot byggande av nya bostäder (3) i Svanberga (3) och i Bergshamra (2). En anser att utbyggnadsplanerna för Bergshamra bör förtydligas. Flera tycker att tänkt exploatering på Gräddö är för hård (3). Även vid Rävsnäs hamn önskas att områden bevaras och att det inte sker en utbyggnad. I Sättra finns också olika åsikter; vissa önskar en utbyggnad vid Åkermarksvägen (2) och en önskar att Sättra förblir ett fritidshusområde. I Älmsta önskar flera (4) att området runt kanalen inte ska exploateras. En vill att Älmsta ska vara en levande sommarstad, utan

höghus. En synpunkt handlar om centrumutvecklingen i Älmsta. Det föreslås även att kommunen köper mark för att kunna utveckla Älmsta.

Särskilt många synpunkter (35) handlar om att tillåta utbyggnad på Löparö så att fler kan flytta dit och bli permanentboende. Det kan antas att synpunkterna om Löparö i huvudsak är skrivna av en och samma person. Det innebär att åsikten sannolikt inte är representativ för många kommuninvånare, se *Inledning - Hur och var lämnades synpunkter?*

Flera synpunkter (7) handlar om att det saknas äldreboende på landsbygden och särskilt i Herräng, Gräddö, Rådmansö och i Edsbro, samt finskspråkigt äldreboende. Det föreslås även gruppboende i centrala Norrtälje och i Rimbo (4).

Figur 15: Synpunkter om bostäder

Kommunens bemötande

Kommunen har tagit fram nya riktlinjer för bostadsförsörjning med mål om bland annat fler prisrimliga bostäder, varierade boendeformer och att det ska vara möjligt att bo på landsbygden.

Kommunen strävar efter att utvecklas i en hållbar takt utifrån befolkningens och näringslivets behov. Utbyggnad prioriteras där det finns tillgång till samhällsservice och nya bostäder ska gå hand i hand med utbyggnad av samhällsservice. Hänsyn ska tas till platsens förutsättningar.

Översiktsplanen revideras så att flera utbyggnadsområden med ursprung i äldre fördjupningar av översiktsplanen utgår, då de inte bedöms vara lämpliga för ny bebyggelse utifrån dagens lagstiftning och synsätt om lämplig markanvändning. Utbyggnadsområden som inte är förenliga med översiktsplanens utvecklingsinriktning utgår också (vid Lovisedal, Pläng och Malstaby). Utbyggnadsområden tillkommer vid bland annat Gräddö/Rävsnäs, Nänninge, Spillersboda och Skebobruk,

Översiktsplanen rättas avseende Vaddö skjutfält.

Samhällsservice

Synpunkterna om samhällsservice handlar framför allt om service på landsbygden, bredband, avfallshantering och skolor. Många önskar förbättrad samhällsservice för att kunna få ihop vardagen på ett enklare sätt, särskilt på landsbygden där det ofta är långa avstånd till service av olika slag. Under barndialogen i Grisslehamns skola har det också kommit in synpunkter kring samhällsservice.

Skolor och förskolor

Det kom in cirka 30 synpunkter om skolor och förskolor. De flesta synpunkter handlar om att skolkapaciteten behöver utökas eller att det behöver byggas nya skolor. Flera (5) vill att Rialaskolan byggs ut eller bevaras. På landsbygden saknas skolor (1). Flera vill ha skolor på Gräddö (5), en önskar en Waldorfskola i Bergshamra och en annan vill ha en ny skola i Gottröra.

Vad gäller förskolor önskar flera (4) en ny förskola i Riala, på Gräddö (3) och i Bergshamrabygden (2). Flera vill också att förskolan i Edsbro byggs ut (6) och att förskolan i Bergshamra (1) rustas upp.

Det har inkommit flera synpunkter om skolor i barndialogen. Barnen i Grisslehamns skola uppmärksammar att det saknas skolor och förskolor både i staden och på landsbygden. De önskar bland annat att det ska finnas ett fritidshus i Grisslehamn, bättre skolmat och förbättrade skolgårdar.

Avfallshantering

Avfallshantering är en viktig fråga för många (14). På Arnö (2), Löparö (2), Vätö, Gräddö och i Riala finns det önskemål för en förbättrad sophantering eller ny återvinningsstation. Förbättrat underhåll av återvinningsstation önskas i Edsbro centrum (2) och i Skärsta. En synpunkt handlar om förbättrad hantering av grovsopor.

Bredband

Flera synpunkter (12) handlar om förbättrat bredband, framför allt i Tomta (6), på Löparö (2), Eke, Utlunda, Roslagsbo och generellt på landsbygden (2).

Övrig service

Några har efterfrågat vård (2) och en restaurang (2) i Älmsta. En annan efterfrågar en restaurang eller café på Väddö. I övrigt finns önskemål om IKEA, apotek i Edsbro och att vinterunderhåll förbättras i kommunen generellt (2) och på Löparö specifikt (3). En ifrågasätter om vårdcentralen i Älmsta kan ta emot alla nya invånare när höghuset byggs vid kanalen. Särskilt många synpunkter handlar om att förbättra samhällsservicen på Löparö (17). Det kan antas att synpunkterna om Löparö i huvudsak är skrivna av en och samma person. Det innebär att åsikten sannolikt inte är representativ för många kommuninvånare, se *Inledning - Hur och var lämnades synpunkter?*

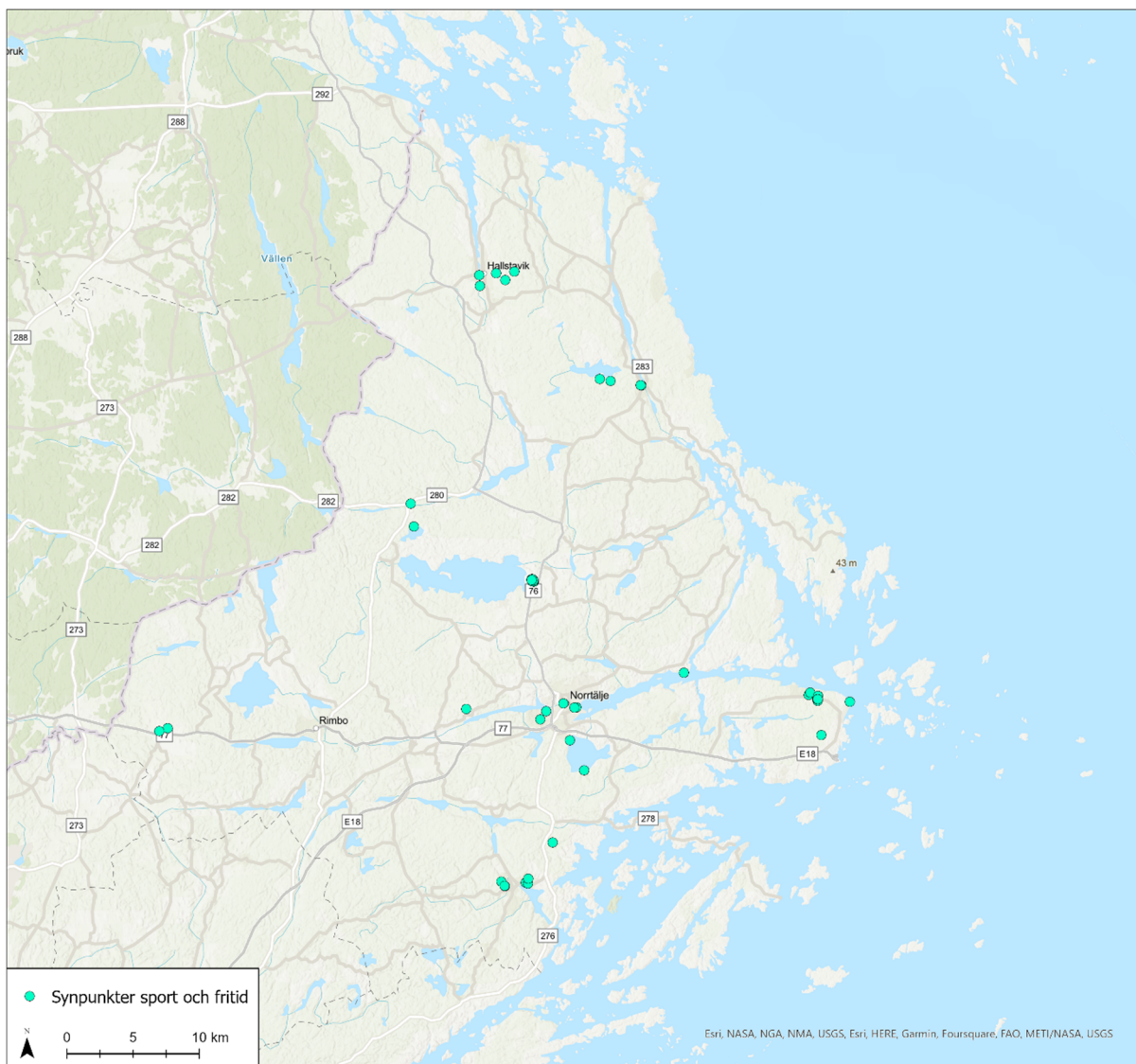
Under barndialogen framkom att barnen bland annat önskar restauranger och caféer på Singö, på Fogdö och i Grisslehamn, ett större medborgarhus, en nöjespark i Norrtälje och pariserhjul i Grisslehamn, fler butiker, klädesbutiker, matbutiker och service på landsbygden, ett större sjukhus med mer personal, ett större fängelse och förbättrad sophantering. Barnen önskar sig också mindre nedskräpning och högre böter för det.

Kommunens bemötande:

Utbyggnad av nya bostäder ska gå hand i hand med utbyggnad av samhällsservice och prioriteras där det finns tillgång till samhällsservice. Kommunen har en strategisk lokalförsörjningsplan om behov av ny/utvecklad samhällsservice av olika slag. De detaljerade synpunkterna om behov av utbyggnad av skolor och förskolor och avfallshantering har överlämnats till berörda förvaltningar och bolag.

Sport och fritid

Cirka 68 synpunkter handlar om sport och fritid. Synpunkterna har en relativt stor spridning över kommunen, men en viss övervikt i Hallstavik och Norrtälje stad.

Figur 16: Synpunkter sport och fritid

Många synpunkter handlar om att det behövs nya lekplatser (13) i Älmsta (3), Rådmansö, på Gräddö (2), i Gottröra, i Riala, Sättra, Stockby, Bergshamra (2), Hästängen, Hallstavik, samt fler aktiviteter för barn och unga på Vaddö och i Bergshamra (3).

En del synpunkter handlar om att det behövs nya hundrastplatser (7). Flera önskar en hundrastplats. Platser som föreslås är i Hallstavik (3), vid Nordrona, i Skeboåparken, i Societetsparken och vid Campus Roslagen.

En önskar ett badhus i Älmsta och en annan Bergbybadet i Älmsta. En annan önskar sig en simhall på Rådmansö.

I Hallstavik och i Mellingeolm efterfrågas en ny ridanläggning (2). En anser att Vigelsjö stall bör bevaras.

Flera synpunkter handlar om att Estuna IF:s anläggning bör utvecklas, exempelvis genom en ny fotbollsplan (4), läktare till fotbollsplanen (2), en utveckling av utegym eller multibana och en ny föreningslokal.

Nya idrottsanläggningar önskas också i Edsbro och Edsbro park föreslås kompletteras med en parkourbana. Några (3) vill ha en ny sporthall i Hallstavik och en vill ha detsamma i Edsbro. Sporthallen i Svanberga bör byggas ut. En annan önskar en ny skatepark i Älmsta. På Gräddö saknas aktivitetsytor för spontanidrott (2). En vill utveckla sport- och fritidsanläggningar vid Granskogsvägen i Gräddö. Utegym saknas i Bergshamra (2) och i Ilsholmen. I Hallstavik önskar några en discogolfbana (2) och en annan önskar en golfbana i Älmsta. Det önskas också mer utrymme för motorsport i Hallstavik och att motorsportanläggningar bör markeras på översiktsplanekartan. Vid Limmaren efterfrågas mer utrymme för skytteklubbarna (2). I Älmsta efterfrågas en ny sjösättningsramp för fritidsbåtar (3).

Flera synpunkter handlar om att bygga ut brygga och restaurangbåt i Vetershaga (2). Det önskas också odlingslotter vid Skeboån och grillplatser i Bergshamra.

Under barndialogen kom önskemål om att förbättra skidbacken i Norrtälje och om fler lekplatser och sporthallar generellt. I Älmsta önskar barnen sig fler aktiviteter för barn, fler lekplatser och en tennisplan.

Kommunens bemötande:

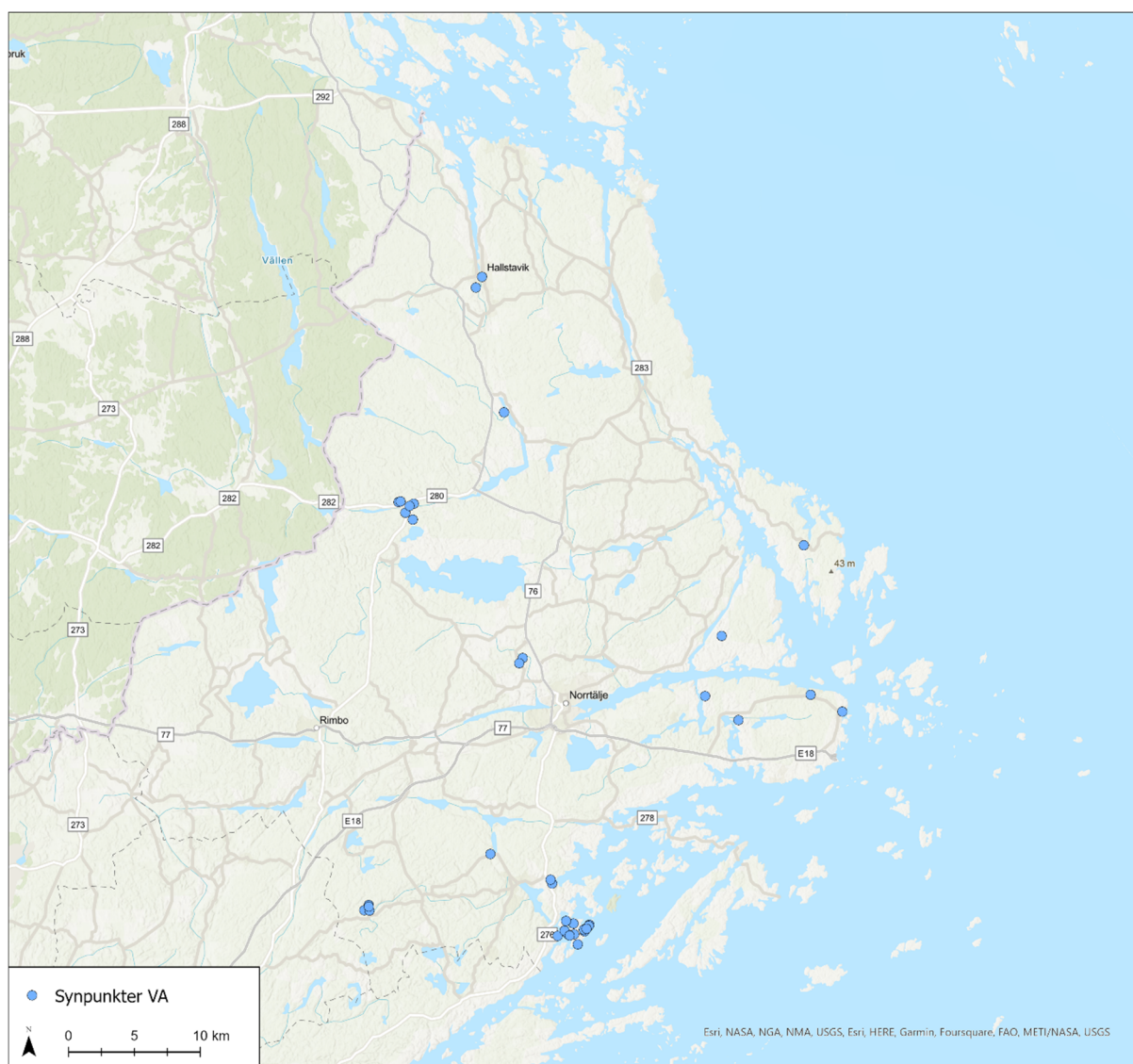
Utbudet av lokaler och anläggningar för olika sport- och fritidsaktiviteter behöver utvecklas och breddas i takt med befolkningsutvecklingen. Kommunen avser att samverka med berörda aktörer och grannkommuner för att säkerställa god tillgång till sport-, kultur- och fritidsaktiviteter. Översiktsplanen anger vilka områden som kommunen avser att satsa särskilt på.

Vatten och avlopp

Många synpunkter (58) handlar om vatten och avloppsfrågor. Bättre vatten- och avloppssituation efterfrågas på Arnö (3), i Lågarö och Hattsundet, i Hallstavik (2), Häverödal och Herräng, i Sjöändan, på Björkö och Salnö, på Urö, i Skebobruk (2), runt Stakfjärden, i Edsbro (2), i Sättra (3), på Vätö (2), i Roslagen, i Byholmen (2), i Hästängen, i gamla banvaktarstugan, i Ekeby (2), i Grisslehamn (1), i Älmsta (2), i Rävsnäs, i Vämlingeområdet (1), generellt på landsbygden (1) och på Löparö (13). Det kan antas att synpunkterna om Löparö i huvudsak är skrivna av en och samma person. Det innebär att åsikten sannolikt inte är representativ för många kommuninvånare, se Inledning - Hur och var lämnades synpunkter?

Många efterfrågar kommunalt VA (13), men det finns också röster som vill behålla möjligheten för eget vatten. I Edsbro önskar man billigare VA (1) och en utbyggnad av reningsverken (1).

Flera uttrycker en oro att det planeras för nya bostäder utan att ha löst befintliga problem med VA. VA-infrastrukturen bör utvecklas innan det tillkommer nya bostäder (7). En annan önskar sig mer information om VA.

Figur 17: Synpunkter VA

Fler män (20) än kvinnor (14) yttrade sig kring vatten och avloppsfrågor. De flesta synpunkterna markerades i Bergshamra (10), men även runt Edsbro och spritt över kommunens yta.

Kommunens bemötande:

Översiktsplanen kompletteras med kartor som visar var det är bristfällig VA-situation, samt var kommunen avser att bygga ut kommunalt VA och var det är tänkbart med småskaliga VA-lösningar (hänsynskarta). Förslag och önskemål om allmänt VA till specifika platser vidareförmedlas till NVAA.

Miljö och klimat

Det har totalt inkommit 27 synpunkter om miljö och klimat. Flera synpunkter handlar om att minska buller och luftföroreningar (8), bland annat läng väg 76, men också buller och utsläpp från hamnmaskiner och motorsport. En synpunkt handlar om att förbättra luftkvaliteten i Hallstavik och flera tycker att en skyddszon runt hamnen borde bevaras för att skydda hamnmiljön på Gräddö.

Flera synpunkter handlar om att skydda skärgårdsmiljöer, särskilt miljön i Rävsnäs (2). Man är orolig för att parkering, turism, båttrafik och exploatering förstör värdefulla miljöer (8).

Andra tycker också att båttrafiken skulle begränsas (1) för att bevara en levande havsmiljö (1). En annan tycker att exploatering skulle begränsas för att skydda natur- och kulturvärden.

Flera synpunkter handlar om klimatanpassning och lyfter att det är för lite fokus på klimatförändringar och hållbarhet. En skriver om stöd till tomt- och vägföreningar för att underlätta klimatarbetet. Andra synpunkter handlar om att minska risken för översvämningar (2), exempelvis vid Däningen på Rialavägen. En annan skriver att sociala aspekter som segregation borde lyftas mera.

Flera vill att kommunen satsar på hållbarhet vid utbyggnad av nya bostäder (3). Det nämns hållbara kvarter, tiny houses, ekovillor och en satsning på cirkulär ekonomi.

En synpunkt handlar om att skaffa fler blommande ängar, att det skulle finnas bidrag till jordbrukare för ängsblommor och att våtmarker bör underhållas och bevaras.

Även barnen har lyft klimatfrågor. De önskade mer fokus på miljön, och lämnade flera synpunkter om klimatsmart byggande, hållbara energikällor och natur- och djurskydd.

Kommunens bemötande:

Översiktsplanen har riktlinjer om såväl klimatanpassning och klimatpåverkan som olika aspekter av miljöhänsyn (bland annat natur och friluftsliv). Vid bedömning om lämplig markanvändning väger miljö- och klimataspekter tungt i avvägningar mellan olika intressen. Kommunen avser att fördjupa översiktsplanens intentioner om Rådmansö i en särskild studie (planprogram, FÖP eller liknande).

Översiktsplanen revideras så att klimatfrågor lyfts upp till ett eget kapitel. Kommunen avser ta fram en klimatanpassningsplan som en separat utredning efter översiktsplanens antagande.

Parker, torg och allmänna platser

Cirka 25 synpunkter handlar om parker, torg och allmänna platser. Många (8) pekar ut att Kyrksjön och Närdingen borde underhållas. I Hallstavik tycker många (7) att centrumtorget borde bli finare med gestaltning, konst, grönska och generell uppfräschning. Skeboåparken i Hallstavik föreslås kompletteras med aktiviteter och trevliga platser. En annan önskar en central mötesplats exempelvis med café i Bergshamra. En annan önskar en mötesplats vid gamla badhuset. Nya parker, grönytor, skolor och infrastruktur borde planeras i samband med bostadsutvecklingen tycker en annan. Flera (2) önskar sig en skogskyrkogård.

Kommunens bemötande:

Översiktsplanen har riktlinjer om bland annat utformning av offentliga rum, att det ska finnas gröna inslag bland bebyggelsen och att värna och bevara grönområden.

Översiktsplanen anger att Hallstaviks centrum bör utvecklas för högre stadsmiljökvaliteter och att området vid Skeboåns mynning bör utvecklas till "Skeboåparken". Kyrkogården vid Hallstaviks kyrka bedöms räcka för ortens behov. En ny skogskyrkogård föreslås dock inom Nordrona vid Norrtälje stad.

Konst och kultur

24 synpunkter handlar om konst och kultur. Flera önskar sig ett musikhus, konsertlokal eller livescen (16). En skriver att scenen i societetsparken borde användas. På Löparö önskas det mer kultur (1), exempelvis i form av bokbåten (2). Vid Bangårdsgatan önskas det ett allaktivitetshus och i Hallstavik hade en gärna sett konst på torget. En tycker att friluftsmuseet borde synas i översiktsplanen och en tycker att Kjell Janssons staty borde tas bort.

Under barndialogen har det inkommit önskemål kring en bio i Älmsta och om generellt fler bio, konserthus och bidrag till kulturskolan.

Kommunens bemötande:

Översiktsplanens riktlinjer om gestaltad livsmiljö förtydligas avseende vikten av konst och kultur. Förutsättningar för konst och kultur i Norrtälje stad hanteras i fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad. Att peka ut specifika platser eller aktiviteter är för detaljerat för översiktsplanen.

Näringsliv och turism

Det har kommit in cirka 18 synpunkter om näringsliv eller turism.

Näringsliv

En vill att kommunen ska jobba för ett hållbart näringsliv och en annan önskar att kommunen ska underlätta för nyföretagare att etablera sig. En skriver att arbetslösheten borde lösas.

Väldigt många (145) är emot det föreslagna industriområdet längs E18 nära Kapellskär. De vill att naturen skyddas här och att det inte exploateras för industri, då det skulle påverka de höga natur- och kulturmiljövärdena vid Riddersholm (se avsnitt om Natur och friluftsliv)

Flera (3) är emot det föreslagna industriområdet vid trafikplatsen i Rösa. Några synpunkter handlade om att näringslivet ska utvecklas på Löparö (2) och på Gräddö (1). En önskar att det ska finnas företagsparker längs Häverövägen mellan Hallstavik och Göringe. En annan vill att det framgår att Roslagsgjuteriet har verksamhet i Herräng.

Under barndialogen i Grisslehamns skola har barnen lyft att det är viktigt att det finns tillräckligt många arbetstillfällen i framtiden.

Kommunens bemötande

Kommunen vill kunna erbjuda en variation av företagsmiljöer och stärka det befintliga näringslivet.

Angående utvecklingsområdet för industri längs E18 nära Kapellskär, se avsnitt om Natur och friluftsliv).

Utvecklingsområdet för verksamheter/industri vid trafikplatser vid E18 och den nya sträckningen av riksväg 77 kan rymma skrymmande och transportorienterade verksamheter, vilket är svårt att hitta lämplig plats för i Stockholms län.

Översiktsplanen kompletteras med område för industri/verksamhet vid Häverö avfallsanläggning.

Turism

Flera synpunkter handlar om utveckling av turism. Några vill att Hallstavik ska utvecklas som turistmål (2) med trädäck, café och gångstråk. Kapellskärs hamn ska utvecklas för turister (1) och Gräddö (2) och Grisslehamn (1) bör bli turistmål.

Flera synpunkter handlar om ställplatser för husbilar och campingplatser (6). Några tycker att det ska finnas fler husbilställplatser vid Vikingabyn i Svanberga (2) och i Gransäter utanför Edsbro (1). En annan är emot campingplatsen bredvid Societetsparken i Norrtälje.

Kommunens bemötande

Synpunkterna är överlag förenliga med översiktsplanen. Kommunen vill värna och utveckla en hållbar besöksnäring året runt i alla delar av kommunen. Det behövs fler campingar eller övernattningsmöjligheter för att besöksnäringen ska ha förutsättning att utvecklas.

Översiktsplanen anger att Hallstaviks centrum bör utvecklas för högre stadsmiljökvantiteter och att området vid Skeboåns mynning bör utvecklas till "Skeboåparken".

Arkitektur och gestaltning

14 synpunkter handlar om arkitektur och gestaltning. Många önskar att ny bebyggelse ska anpassas till befintlig karaktär (6), exempelvis på Löparö, i Vinglebacke och i Rimbo. På Gräddö önskar flera att den lantliga karaktären bevaras (2). Samma gäller för skärgårdsmiljön (1). En föreslår att det borde vara varierande arkitektur och hög arkitektonisk kvalitet. En annan tycker att befintliga byggnader ska bevaras.

Under barndialogen i Grisslehamns skola har det inkommit önskemål om högkvalitativa byggnader, exempelvis moderna höghus, samt att ny bebyggelse ska planeras med hållbart material och så lite klimatpåverkan som möjligt.

Kommunens bemötande

Synpunkterna är förenliga med översiktsplanen. Planering och byggande ska utgå från platsens förutsättningar, karaktär och identitet. En god arkitektonisk och konstnärlig gestaltning ska främjas.

Energi

12 synpunkter handlar om energiförsörjning. Flera är positiva till vind- och solkraft och anser att vind- och solkraftsplaner borde förtydligas i översiktsplanen (6). Solceller föreslås på vatten (1), på Rodengymnasiet och på Grindskolan (1). En föreslår bidrag till solceller på privata tak. En föreslår vindkraft i Grisslehamn. En annan tycker inte att det borde tillkomma vindkraftverk i skärgårdsmiljön. En anser att elsystemet på Löparö bör förbättras.

Även under barndialogen har det kommit in synpunkter kring energi. Barnen har önskemål om mer solceller, vattenkraft och vindkraft och generellt ett större fokus på hållbara energikällor.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen revideras avseende energiförsörjning, så att kommunen är positiv till lokal energiproduktion där förutsättningarna på platsen så medger.

Kulturmiljö och landskapsbild

12 synpunkter handlar om kulturmiljö och landskapsbild. Flera synpunkter handlar om att landsbygden och en lantlig känsla borde bevaras. Flera önskar att landskapsbilden i Rådmansö ska bevaras (2), särskilt längs Rävsnäs Bryggväg (3). Även broängarna i Bro (1) nämns.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har riktlinjer om kulturmiljövärden som utgår ifrån att kulturmiljön är en resurs och tillgång. Ny bebyggelse ska anpassas så att miljöns värden bibehålls och stärks.

Kommunen avser att ta fram en förstudie för Gräddö/Rävsnäs. Landskapsbilden kommer att ingå i förstudien.

Trygghet och säkerhet

Flera synpunkter (9) handlar om trygghet och säkerhet. Angående synpunkter om trafiksäkerhet, se avsnittet Trafiksäkerhet.

Flera synpunkter (3) handlar om belysning. Exempelvis saknas belysning längs genomfarten i Älmsta och längs vägar i Hallstavik. En annan önskar ökad trygghet vid ett nytt industriområde i Kapellskär. En synpunkt handlar om att förebygga brottslighet generellt och att minska gängkriminaliteten. Det finns önskemål (2) om mer polisnärvaro och en bemannad polisstation.

Under barndialogen i Grisslehamns skola kom det in flera önskemål kring fler polisstationer och fler poliser, samt högre böter och straff. Det fanns även teckningar av polisstationer som ett svar hur de vill att kommunen ska se ut i framtiden.

Kommunens bemötande

Synpunkterna är förenliga med översiktsplanen i den mån de har bäring på översiktsplanen. Polisnärvaro är inte en fråga som kan hanteras i en översiktsplan. Tryggheten är överlag god i Norrtälje kommun.

Övrigt

Flera påtalar att de gällande fördjupningarna av översiktsplanen ska behållas eller uppdateras, framför allt FÖP för och FÖP Älmsta. Det efterfrågas också ny FÖP:ar för Bergshamra (3) och skärgården samt att strukturerna på Rådmansö bör analyseras.

Vissa synpunkter handlar om frågor som inte rör översiktsplanen, exempelvis att epa-traktorer ska förbjudas, frågor om hur kommunen arbetar med olika frågor, öppettider till kommunens kontaktservice, detaljerade frågor om enskilda fastigheter, företag, stadsmöblering m.m.

Vissa synpunkter handlar om redaktionell utformning av översiktsplanen. Ofta handlar det om att pdf-versionen av översiktsplanen är otydlig. Det har också påtalats att vissa positiva planbesked saknas på mark- och vattenanvändningskartan och att bebyggelseområden är felaktigt redovisade som fritidshusområde och istället bör redovisas som område för permanentboende. Felaktigheter har också påtalats om Vaddö skjutfält.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen förtydligas avseende fortsatt i form av fördjupningar av översiktsplanen, förstudier, planprogram och utredningar. En fördjupning av översiktsplanen för Rimbo har tagits fram. När översiktsplan 2050 och fördjupningen av översiktsplanen för Norrtälje stad färdigställs avser kommunen att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för Bergshamra,

en förstudie för Grisslehamn och en förstudie för Gräddö/Rävsnäs på Rådmansö. Det kommer också att göras en översyn över vilka orter, inklusive skärgården, som har behov av en fördjupning av översiktsplanen eller vilka orter som kan hanteras med alternativa planeringsverktyg som till exempel planprogram eller förstudie.

Frågor som berör andra förvaltningar har vidareförmedlats dit.

Översiktsplanen följer Boverkets rekommendationer (Boverkets ÖP-modell) och är i huvudsak tänkt att läsas i det digitala formatet. Översiktsplanen kompletteras med läsanvisning för att tydliggöra planens struktur samt funktionerna i det digitala formatet.

Översiktsplanen revideras avseende definition av sammanhängande bebyggelse och därmed avgränsningen av bebyggelseområdena. Översiktsplanen har kompletterats med ytterligare några utbyggnadsområden utifrån givna planbesked.

Översiktsplanen rättas avseende Vaddö skjutfält.